

თბილისის ურბანული კრიზისი ასახული „ბენბემის“ ქრონიკაში

ა. უჩვულო სტილი

საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენიდან 26 წელი გავიდა. ქართული დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნის ისტორიულად გრანდიოზული მოვლენა გაფერმკთალებულია დამოუკიდებელი საქართველოს სახელმწიფოს წარუმატებლობებით. ქვეყანა აგებს ყველა „ბრძოლას“ - წააგო ყველა ომი, მისი ტერიტორიების 18 % ოკუპირებულია, ქვეყნის ეკონომიკა ვერ გამოვიდა ღრმა კრიზისიდან, ჯერ კიდევ მიუღწეველია გვიანი საბჭოთა პერიოდის (ჩვეულებრივ იღებენ შესადარებლად ამ პერიოდის საუკეთესო 1989 წელს) ეკონომიკის განვითარების დონე, საქართველო „გაღარიბდა“ მოსახლეობის რაოდენობით (მოსახლეობის რიცხოვნობა შემცირდა თითქმის მესამედით), ხოლო არსებულ მოსახლეობაში არ მცირდება ღარიბთა რაოდენობა, საქართველომ დაკარგა მიზიდულობის ძალა და ახალგაზრდები უკეთესი ცხოვრებისათვის სხვა ქვეყნებში მასობრივად ცდილობენ წასვლას.

წარუმატებლობის უმთავრესი მიზეზი საყოველთაო მოუწესრიგებლობაა, რაც ხალხისა და ხელისუფლების ერთმანეთისგან თითქოს დამოუკიდებელი, პარალელური ცხოვრებითაა გამოწვეული.

სახელმწიფოებრივმა უწესრიგობამ თავი იჩინა ქვეყნის ყველაზე მდიდარ ნაწილის - თბილისის საყოველთაო კრიზისში. თბილისში ცხოვრების პრობლემა სოციალურის (მდიდარ-ღარიბის, დასაქმება-უმუშევრობის) მიღმა დადგა უკვე. გაჭუჭყიანებული ჰაერი, კრიტიკულ მდგომარეობაში მყოფი წყლის მომარაგება, გადატენილი საზოგადოებრივი ტრანსპორტი, მრავალსაათიანი საცობები, უსახური და უსისტემო მშენებლობები, ქართული ურბანული კულტურის დეგრადაცია...

მსგავსი კრიზისული მდგომარეობა მსოფლიო ეკონომიკურ ისტორიაში ბევრია ცნობილი. ცნობილია მისი დაძლევის გზები და მეთოდები. მაგრამ, როგორც მსოფლიო გამოცდილება აჩვენებს, არსად კრიზისი არ დაძლეულა ხელისუფლების მიერ მეცნიერების მიღწევების გამოყენების, ისეთი კომპლექსური და სისტემური სტრატეგიებისა და ინდიკატური გეგმების გარეშე, რომელიც ინარჩუნებს ძირითადი განვითარების ვექტორს პოლიტიკური ციკლებისა და ქვეყნის პოლიტიკური კონიუნქტურის ცვლილებების მიუხედავად ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე. პირუკუ, ცნობილია ისიც, რომ საქართველოს დღევანდელზე უარეს სიტუაციაშიც ბევრი ქვეყანა აღმოჩენილა. არსებული მდგომარეობის შენარჩუნებაც მხოლოდ გარკვეულ პირობებშია შესაძლებელი. ამიტომ მოსაზრება - ამაზე უარესი ხომ მაინც არ იქნება - მცდარია. სამწუხაროდ, რჩება შთაბეჭდილება, რომ საზოგადოებაშიც და ხე-

მიხეილ ჯიბუშტი
ეკონომიკის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

ლისუფლებაშიც ეს - გულგრილობის გამომხატველი პოზიციაა გაბატონებული.

მტიციცა ჩვენი პოზიცია აგრეთვე იმასთან დაკავშირებით, რომ დიდი გარდაქმნების პერიოდებში, როგორშიც საქართველო დღეს იმყოფება, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს აქვს არა მარტო იმას, თუ ვინ რას ამბობს, არამედ როდის ამბობს. ამის მიხედვით უნდა გაუჩნდეს საზოგადოებას პოლიტიკოსებისადმი, მეცნიერებისადმი ნდობა და უნდობლობა. საზოგადოება უნდა ენდოს იმას, ვინც ყოველთვის სწორ ანალიზს სთავაზობს და ვისი მოსაზრებებიც მოვლენებითა და ფაქტებით დასტურდება და პირიქით უნდა დაკარგონ ნდობა იმას მიმართ ვინც რთულ სიტუაციებში „ბუჩქებშია“ და უკანა რიცხვით გამოხატავენ თავიანთ პოზიციას.

უკანა რიცხვით, ანუ მომხდარი ფაქტის შემდეგ მოვლენებზე ორიენტირებული საზოგადოებრივი ცხოვრება განწირულია განვითარებაში ჩამორჩენისთვის. აუცილებელია მოვლენების შესწავლა, პროცესების განვითარების ვექტორების განსაზღვრა და შესაბამისად მოქმედება - რალაციის პრევენცია, რალაციისათვის ხელის შეწყობა.

აღწერილი სიტუაციის საილუსტრაციოდ ქვემოთ თავი აქვს მოყრილი ავტორისეულ იმ პუბლიკაციას, რაც თბილისის მინათსარგებლობის გენერალურ გეგმასთან დაკავშირებით იქნა გამოქვეყნებული ბოლო პერიოდის განმავლობაში. ამ შემთხვევაში „ისტორიზმს“ „აკადემიზმს“ და „ლოგიკურზე“ უპირატესობის მინიჭების მთავარი საბუთი ისაა, რომ აქ მოთხრობილი ქრონიკები ჯერ კიდევ არაა დამთავრებული და მათი დამთავრების შემდეგ უპირანი იქნება თემის ლოგიკური გადმოცემა, რითაც მოხდება საკითხისადმი თეორიული ხორცშესხმა და ის უკვე გამოსადეგი გახდება სხვებისათვის, როგორც გაკვეთილი.

ბ. ასე დაიწყო

2017 წლის ზაფხულში ძალიან ძლიერი ნაკადით წამოვიდა მასმედიიდან ინფორმაცია, რომ მომზადდა თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტი (ხშირად მოიხსენიება როგორც „გენგეგმა“) და მისი დამტკიცება გახდება თბილისის ურბანული კრიზისის დაძლევის საფუძველი.

იმდენად დიდი იყო მასმედიის ზენოლა, რომ მან წარმოშვა საკითხისადმი ამალღებული ინტერესი. ამიტომაც, როგორც კი გამოჩნდა ინფორმაცია „გენგეგმის“ მასალის გამოქვეყნების შესახებ, მოვახდინეთ მისი ანალიზი. პირველივე დასკვნები ადასტურებდა ჰიპოთეზას საქართველოში არსებული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური უნესრიგობის შესახებ. ამასთან, რელიეფურად გამოიკვეთა ამ უნესრიგობის ფიზიოლოგია და ანატომია.

ბ. აღმავლობითი ფაქტი - მასობრივი უპასუხისმგებლობა

2017 წლის 11 აგვისტოს გამოქვეყნდა პირველი სტატია „შეთქმულა თბილისის წინააღმდეგ.“¹

„თბილისის არქიტექტურის სამსახურის საიტზე ა.ნ. 8 ივლისს გამოქვეყნდა ცნობა იმის შესახებ, რომ „დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებაზე მომუშავე ჯგუფმა „სითი ინსტიტუტი საქართველომ“ თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურს, ხელშეკრულების ფარგლებში მომზადებული მასალები (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ. შემდგომში: „მასალები“) წარუდგინა“²

იქვეა მოცემული ეს მასალები³.

18 ივლისს თბილისის მერიის საიტზე გაჩნდა ინფორმაცია, რომ „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის (ხაზგასმა ჩემია - მ.ჯ.) საჯარო განხილვები დაიწყო. პირველი შეხვედრა ქალაქ თბილისის საკრებულოში გაიმართა“⁴ იმავე საიტის ინფორმაციით, 19 ივლისს, „თბილისის მერიის საკრებულოს შემდეგ, დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ.) განხილვა საქართველოს არქიტექტორთა კავშირში გაიმართა“.⁵

არქიტექტურის სამსახურის ოფიციალური საიტის მიხედვით 27 ივლისს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, ხოლო 28 ივლისს თბილისის სამხატვრო აკადემიაში „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ.) საჯარო განხილვა გაიმართა“.⁶

28 ივლისს ასევე გაიმართა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში

1 11.08.2017-მიხეილ ჯიბუტი - „შეთქმულა“ თბილისის წინააღმდეგ

<http://iverioni.com.ge/16402-mikheil-jibutishethqmuleba-thbilis-tsinaaghmddeg.html>

2 (<http://tas.ge/?p=news&menuItem=7105>).

3 https://drive.google.com/file/d/0B_nA918RJ6VSNKj-aeThHaHNqNVU/view

4 (<http://www.tbilisi.gov.ge/news/3869>).

5 (<http://www.tbilisi.gov.ge/news/3874>).

6 (<http://tas.ge/?p=content&type=3&news=76401>;

<http://tas.ge/?p=content&type=3&news=77400>).

„თბილისის გენერალური გეგმის განხილვა“ (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ.)⁷

28 ივლისს გაიმართა მესამე განხილვა საქართველოს მეცნიერებთა ეროვნულ აკადემიაში. აკადემიის ოფიციალურ საიტზე ამის შესახებ ნათქვამია: „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის (ხაზგასმა ჩემია - მ.ჯ.) განხილვა მეცნიერებთა აკადემიაში. საქართველოს მეცნიერებთა ეროვნულ აკადემიაში მოეწყო თბილისის მინათსარგებლობის გეგმის (ხაზგასმა ჩემია - მ.ჯ.) განხილვა. აკადემიას ფრიად საპატიო სტუმრები ჰყავდა: ქალაქ თბილისის მერი დავით ნარმანია, საკრებულოს თავმჯდომარე გიორგი ალიბეგაშვილი და სხვა. შესავალი სიტყვით სტუმრებს აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი გიორგი კვეციტაძე მიესალმა. შეხვედრას ესწრებოდნენ სამეცნიერო ინსტიტუტების წარმომადგენლები, აკადემიკოსები და საზოგადოების ფართო ფენები.“ (სტილი დაცულია. ბოლო ნახვა 11 აგვისტო, 2017 წ. ვუთითებ იმ იმედით, რომ ტექსტს ვინმე ჩაასწორებს!).⁸

7 აგვისტოს ტექნოპარკში ბიზნესსწრებისთვის „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის საჯარო განხილვა გაიმართა“ (ხაზგასმა ჩემია - მ.ჯ.)⁹

ბოდიშს ვუხედავ მკითხველს თხრობის ასეთი ფორმისთვის, მაგრამ ვინც გაუძღვება დარწმუნდება, რომ მოცემულ შემთხვევაში ასე სჯობდა.

დააკვირდით: არქიტექტურის სამსახურში წარდგენილი იყო „მასალები“, ხოლო საჯაროდ განხილვებოდა „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“!

ბუნებრივია დაისმება კითხვა: ხომ შეიძლება რომ ამ მასალებშია „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“ სხვა რალაცეებთან ერთად?

არ შეიძლება! „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“ ვერავითარ შემთხვევაში ვერ იქნება. იმის გამო, რომ „გეგმა“ არის უკვე დამტკიცებული დოკუმენტი, ხოლო მანამდე ის შეიძლება მხოლოდ „გეგმის პროექტი“ იყოს.

ზემოთ მოტანილი მოსაბეზრებელი და ერთფეროვანი ინფორმაცია დოკუმენტურად ადასტურებს **დღევანდელი ქართული საზოგადოების მასობრივ გულგრილობას!**

არავის არც განხილვის დროს, არც ინფორმაციის გამოქვეყნებისას, ან საკუთარი უწყების ვებ-გვერდის ნახვისას არ დაებადა კრიტიკული მოსაზრება, რომ ისინი იხილავენ პროექტს და არა დასრულებულ დოკუმენტს. ეჭვის არავის დაბადია, რომ ასეთი გულგრილობით საზოგადოება შეჰყავთ შეცდომაში. აბა

7 (<https://www.tsu.ge/ge/mainnews/HXVF42C6nh-IeMvfZO>).

8 (<http://science.org.ge/newsite/znews/%E1%83%97%E1%83%91%E1%83%98%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%9B%E1%83%98%E1%83%AC%E1%83%90%E1%83%97%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%9A%E1%83%9D%E1%83%91/>)

9 <http://www.ipress.ge/new/81072-teqnoparksh-tbilis-mitsatsargeblobis-generaluri-gegmis-sajaro-gankhilva-gaimarta>.

რას იფიქრებს ბელენტაში გლეხი, რომ ამდენი ჭკვიანი კაცი იკრიბება და არ იციან რას იხილავენ?

მაგრამ კიდევ უფრო მეტი უბედურება იმაშია, რომ მათ არც გეგმის პროექტის განხილვაც არ შეეძლოთ იმ მარტივი მიზეზის გამო, რომ არც ერთ ამ საჯარო განხილვებზე ასეთი პროექტი არ ყოფილა წარდგენილი!

განხილვების სიღრმეზე მეტყველებს ის ფაქტი, რომ ერთ დღეში შესაძლებელი გახდა მისი სამ ადგილას განხილვა!

ვიცი, მკითხველი იფიქრებს, ალბათ ზემოთ მითითებულ მასალებშიაო ასეთი პროექტი.

არ არის და თქვენც შეგიძლიათ დარწმუნდეთ, თუ გაეცნობით ამ მასალებს უკვე მითითებულ მისამართზე (11 აგვისტოს მდგომარეობით. არ გამოვრიცხავ, რომ ამ სტატიის შემდეგ „რალაც“ პროექტი დაემატოს აღნიშნულ მასალებს).

ქართველი ხალხის დასაყრდენი ელიტალური ინსტიტუტები და პიროვნებები იხილავენ იმას რაც არ არსებობს!

რა ქნას ქართველმა ხალხმა: გვაჭმევს, გვასმევს, ხარისხებსა და ტიტულებს გვირიგებს და ჩვენ გულგრილობით ვპასუხობთ?

ანტონ პავლეს ძე ჩეხოვს აქვს ნათქვამი: „გულგრილობა - ეს სულის დამბლაა, ნაადრევი სიკვდილია“.

იყო ერთი მწერალი **ბრუნო იასენსკი** (1901-1938 წ.), რომელიც 1938 წელს დახვრიტეს. მას აქვს რომანი „**გულგრილთა შეთქმულება**“, რომელსაც წამძღვარებული აქვს თითქოს **რობერტ ებერხარდტის** სიტყვები მისი ნაწარმოებიდან „მეფე პიტენკანტროფ უკანასკნელი“, სინამდვილეში ავტოგრაფია: „**ნუ გეშინია შენი მეგობრების - ყველაზე უარეს შემთხვევაში მათ შეუძლიათ გიღალატონ შენ, ნუ გეშინია შენი მტრების-ყველაზე უარეს შემთხვევაში მათ შეუძლიათ მოგკლან შენ, გეშინოდეს გულგრილების - მხოლოდ მათი ჩუმი თანხმობით ხდება დედამიწაზე ლალატი და მკვლელობა**“.

ჩვენს შემთხვევაში ვისზეა საუბარი? თბილისზე! თბილისის სიკვდილზე!

დღეს თუ კი რაიმე გაჭირვება და კრიზისი შეიძლება ჰქონდეს ქალაქს - ყველაფერი სჭირს თბილისს.

იმედი იყო, რომ **სივრცობრივ-ტერიტორიული და-გეგმვის გამოყენებით განისაზღვრებოდა თბილისის განვითარებისა და თბილისში ცხოვრების ხარისხის ამაღლების გზები**.

მოლოდინი დიდი იყო.

მე პირადად, როგორც კი გავიგე, რომ დასრულდა გეგმაზე მუშაობა, დიდი ენთუზიაზმით შევხვდი ამ ცნობას. 12 ივლისს თითქმის ერთ საათიანი გადაცემა მოვანყვე ტელევიზიაში მინის შეფასების დარგში ამ პროექტში მიწვეულ ექსპერტთან, პროფესორ გია ხოფერიასთან ერთად.¹

მაგრამ ჩემდა გასაოცრად, „მასალებში“ საერთოდ არაა მოცემული ეს ეკონომიკური ნაწილი (11 აგვისტოს მდგომარეობითაც ასეა).

რაც შეეხება მერიაში წარდგენილ მასალებს, გთხოვთ ვისაც შეგიძლიათ, ან შერჩევით თქვენი ინტერე-

სების სფეროს მიხედვით ნახოთ ის და გამოთქვათ თქვენი აზრი.

ეს მასალები წარმოადგენს „თოჯინას“, ოღონდაც ინტელექტუალურს, ეს მასალები გადმოცემულია ტექსტუალურად და გრაფიკულად 1021 გვერდზე. (მასალას გამჭოლი ნუმერაცია არ აქვს, ხოლო ზოგიერთი ნაწილი საერთოდ გადაუწოდა). მის შექმნაზე სხვადასხვა სხვადასხვა ეტაპზე და სხვადასხვა მიზნით (ტენდერის გამოცხადება და შემსრულებლის შერჩევა, ნომინანტების ნახალისება, ძირითადი სამუშაოს სახელმწიფო შესყიდვა და სხვა) დახარჯულია 3 მილიონ 850 ათას ლარზე მეტი.

ანუ, ამ მასალების თითოეულ ფურცელში საშუალოდ თბილისელების სახელით მერიას გადახდილი აქვს 3 771 ლარი!

1 გვერდი 3771 ლარად!

ყოველი ასო ნიშანი სამ ლარ ნახევრად!

მე კარგად მესმის, რომ ინტელექტუალური პროდუქტის ასე შეფასება არაა ზუსტი, მაგრამ ის აუცილებელი ნაბიჯია მისი შეფასებისკენ. თუ რა მასალაა წარმოდგენილი ამის შესახებ ჩემეულ დანვრილებით ანალიზს საზოგადოებას წარვუდგენ. თუმცა მანამდე კიდევ ერთხელ გთხოვთ, ჩათვალეთ თქვენს სამოქალაქო ვალად და წაიკითხეთ ეს მასალები, რომ შესაძლებელი იყოს ჩემი შემდგომი ანალიზის კრიტიკული გააზრება და პოლემიკაში მონაწილეობა. თბილისის მომავალი თბილისელებმა ერთად უნდა განესაზღვროთ, ოფლისღვრამდე კამათით, დიალოგით, რომ შემდეგ გვექონდეს მოტივი ცხოვრებაში მისი განხორციელებისათვის.

პირველ განცხადებას როდესაც გავეცანი, რომ მასალები იქნა წარმოდგენილი, ვიფიქრე მაინც სახელმწიფო დაკვეთაა, მოცემული იყო შესრულების ვადები (რომელიც ისედაც რამოდენიმეჯერ გადავადდა) და ალბათ დროში რომ ჩატეულიყვნენ ამიტომ ცოტა „ნედლი“ მასალა მოიტანეს, ამით დროის პარამეტრი არ დაარღვიეს, ხოლო შემდგომ მოხდებოდა შინაარსობრივი „დასრულება“. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტი“ იქნებოდა წარმოდგენილი საქართველოს კანონმდებლობისა და უპირველეს ყოვლისა საქართველოს კანონის „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“ შესაბამისად და ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მიერ გაცემული დავალებით დადგენილი შინაარსითა და მოცულობით.

მაგრამ როდესაც ზემოთჩამოთვლილი საჯარო განხილვების სერია გაიმართა არარსებულ პროექტზე, ცხადია რომ საქმე გვაქვს რალაც ახალ უბედურებასთან. ნიშანდობლივია ყველა ამ სხდომას ესწრებოდა ქალაქის მერი და უმრავლესობას საკრებულოს თავმჯდომარეც, ბუნებრივია იმ ჯგუფის წარმომადგენლებთან ერთად, ვინც პასუხისმგებელია ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოს შესრულებაზე. ეს სამი ხმა - ერთი დამკვეთი (მერია), მეორე შემსრულებელი (სითი ინსტიტუტი საქართველო) და გეგმის დამამტკი-

1 <http://www.obieqtivi.net/tv.php?id=32652>.

ცვლები (საკრებულო)- გაერთიანებულად წარადგენენ იმას, რაც არ არსებობს!

ყველა მათგანის ინტერესები ინსტიტუციურად უნდა აბალანსებდეს ერთმანეთს და რა გამოდის? ისინი საზოგადოების წინაშე ახდენენსაერთო პოზიციონირებას ახალი გეგმის თანაავტორებად!

რა არის ეს - ფარსი თუ საქმიანი თამაში?

ეს რომ მოსახლეობისათვის თვალეში ნაცრის შეყრაა - ფაქტია.

მიზეზი?

სავარაუდოდ თბილისის მერისა და საკრებულოს მოახლოებული არჩევნები და მოსალოდნელი თანამდებობრივი ცვლილებები. შიში, თუ სიფრთხილე იმასთან დაკავშირებით, რომ მოვა ახალი მმართველობა თბილისში და ყველაფერი გამოაშკარავდება. სჯობს საქმე დაიხუროს. სახეზეა „მიმავალთა გაერთიანება“, მათი „შეთქმულება“ როგორც თბილისის, ისე თბილისის მმართველობაში „მომავლების“ მიმართ.

თუ რა „ჭირთა ბადეს“ უქსოვს მერია ოპერაცია „გენგეგმით“ თბილისს - ამის შესახებ დეტალურად უახლოეს მომავალში“.

დ. თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ არსი და მიზეზები

პირველი პუბლიკაციის შემდეგ მხოლოდ ერთი ავტორის პუბლიკაცია¹ გამოქვეყნდა, თუმცა იყო ბევრი გამოხმაურება, მათ შორის ზემოთ მითითებულ სატელევიზიო გადაცემაზე, რომელიც ძირითადად თბილისის მინების შეფასებასა და ფასებს შეეხებოდა. აუცილებელი იყო იმის ახსნა, რომ ერთი მხრივ, „შეთქმულება“ თბილისის წინააღმდეგ რეალურად არსებული მოვლენა იყო თუ არა და მეორე მხრივ, აქ წმინდა „თბილისურ“, თუ უფრო ფართო -საქვეყნო მოვლენასთან გვექონდა საქმე. ამას მიეძღვნა სატელევიზიო გადაცემა და შემდეგი ორი სტატია.

2017 წლის 15 აგვისტოს საკითხზე - „რას გვთავაზობს თბილისის მერია მინათსარგებლობის გენგეგმის სახით?“ ერთ საათიანი გადაცემა ტელევიზიით² და გა-

1 13.08.2007. გიორგი ლორთქიფანიძე-მთაწმინდის პარკი, მამადავით, ბოტანიკური ბაღი და უნივერსიტეტის ტერიტორია კულტურული მემკვიდრეობის სიიდან ამოიღეს? <http://fact2.ge/%E1%83%9B%E1%83%97%E1%83%90%E1%83%AC%E1%83%9B%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%93%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%9E%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%99%E1%83%98-%E1%83%9B%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%90-%E1%83%93%E1%83%90/>

14.08.2017. გიორგი ლორთქიფანიძე - თბილისის განვითარების გენგეგმა მომავალი მერის თავზე დაკიდებულ „დამოკლეს მახვილს“ მაგონებს - <http://www.interpressnews.ge/ge/interviu/447347-giorgi-lorthqifanidze-t>

2 15.08.2017-მიხეილ ჯიბუტი სტუმრად დავით აქუბარდიასთან. თემა : რას გვთავაზობს თბილისის მერია მინათსარგებლობის გენგეგმის სახით? <https://www.youtube.com/watch?v=loz0GGYfSIU> ნაწილი 1 - სპექტრი-კავკასია TV მიხეილ ჯიბუტი სტუმრად დავით აქუბარდიასთან. თემა: რას გვთავაზობს თბილისის მერია მინათსარგებლობის გენგეგმის სახით <https://www.youtube.com/watch?v=PjIKSRLtpI4> ნაწილი 2-სპექტრი- კავკასია TV

მოქვეყნდა სტატია “სად არის თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ ნამდვილი მიზეზი?”³

სტატიაში ნათქვამია: „მე უკვე ვწერდი ე.წ. „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის“ იმ საჯარო განხილვების, როგორც ფარსის შესახებ, რომელიც თბილისის ხელმძღვანელობამ მოაწყო ა.წ. ივლის - აგვისტოში, ვითომ ახალი მგგ-ზე (მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა). საქმე იმაშია, რომ არც ასეთი მგგ, არც მისი პროექტი ახალი რედაქციით არ არსებობს. ამ განხილვებს აშკარად ცინიკური ხასიათიც ჰქონდა. ამ განხილვებით ხდებოდა „ხალხის მასების“ თითქოს მმართველობითი გადანყვეტილებების მიღებაში ჩართულობის დემონსტრირება. მე იმასაც გაუფსვი ხაზი, რომ ეს ვერ მოხდებოდა იმ ადამიანების გულგრილობის გარეშე, რომლებიც ამ განხილვებისათვის აუდიტორიას ქმნიდა.“⁴

ჩემმა ერთმა უახლოესმა მეგობარმა სტატიის ნაკითხვის შემდეგ დამირეკა, თავისი აზრი მითხრა, რალაც მომიწონა, რალაც შემისწორა. მთავარია, როგორც ძველი ფუნქციონერი, აღშფოთებას ვერ მალავდა აღმასრულებელი და წამომადგენლობით ორგანოთა ხელმძღვანელი პირველი პირების მიერ ერთად იმ საკითხის განხილვაში მონაწილეობის გამო, რომელიც ცოტა ხანში ერთმა უნდა წარუდგინოს და მეორემ უნდა დაამტკიცოს. გასაკვირი რაა? საქართველოში ხომ მმართველობის სისტემაში ყველა დონეზე ეხლა არაფორმალური ჭარბობს ფორმალურს? ერთად სიარული თანამოაზრეობის დემონსტრაციაა გათითოკაცებულ გარემოში. ქალაქის მერი და საკრებულოს თავმჯდომარე თუ ერთად ხვდებიან ბავშვებს, ეს კარგია, მაგრამ თუ ერთად ხვდებიან სახელმწიფო დაკვეთის შემსრულებელს, რომელსაც სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფული გადაუხადეს პროდუქტის შექმნაში (ამ შემთხვევაში მგგ-პროექტის შექმნაში), რომელსაც ვადა გაუვიდა ამ პროდუქტის წარმოსადგენად, მაგრამ ის ჯერ კიდევ არ წარმოუდგენია (მის ნაცვლად წარმოადგინა ხელშეკრულებით გაუთვალისწინებელი მგგ „მასალები“) და ერთად „იხილავენ“ საჯაროდ ამ არ არსებულ გეგმას (და არა პროექტს!), რომელიც ერთმა უნდა მიიღოს, ხოლო მეორემ უნდა დაამტკიცოს-ეს ცუდია, უფრო მეტიც ეს ტყუილია, ბლეფია, რაც ახდენს იმ ინსტიტუტების დისკრედიტაციასა და მათი ფუნქციების ათროპიას, გადაგვარებას, რომელსაც ეს პირები წარმოადგენენ.

ვისაც საკითხისადმი მხოლოდ მიმდინარე ინტერესი აქვს, შინაარსის გაგებისთვის ხელის შეუშლელად შეუძლია გამოტოვოს წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი, რომელიც მოგვითხრობს ქალაქ თბილისის განვითარების გეგმების ისტორიას.

ქალაქ თბილისის დიდი ისტორიული თავგადასავალი აქვს გადატანილი. ყველა დრო თავის დაღს

3 15.08.2017. მიხეილ ჯიბუტი - “სად არის თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ ნამდვილი მიზეზი?”

<http://iverioni.com.ge/16403-mikheil-jibuti-sad-aris-thbilisis-tsinaagmdeg-shethqmulebis-namdvili-mizezi.html>

4 <http://iverioni.com.ge/16402-mikheil-jibutishethqmuleba-thbilisis-tsinaagmdeg.html>.

ასვამს ქალაქის განვითარებას. საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენამდე ბოლო ყველაზე დიდი ცვლილება თბილისმა საბჭოთა კავშირის არსებობის დროს (1921-1991 წწ) განიცადა. საბჭოთა პერიოდში თბილისის განვითარების სამი გენერალური გეგმა იქნა მიღებული: 1934, 1954 და 1972 წლებში. ეს უკანასკნელი მიღებულ იყო 2000 წლამდე მოქმედების ვადით, თუმცა მან ფაქტობრივად 2009 წლამდე იმოქმედა. ჯერ ლეგიტიმურად, იმიტომ, რომ საქართველოს პრეზიდენტის 2001 წლის 25 მაისის №211 ბრძანებულებით „თბილისის ურბანული განვითარების ღონისძიებათა შესახებ“¹ თბილისის განვითარების 1972 წლის გენერალურ გეგმას ვადა 2003 წლის ბოლომდე გაუგრძელდა. შემდგომ მოქმედებდა, როგორც საკანონმდებლო ვაკუუმის შემავსებელი ნორმატიული აქტი, რადგანაც პრეზიდენტის აღნიშნული ბრძანებით განსაზღვრული დავალება „ქ.თბილისის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის გენერალური გეგმის „2001-2003 წლებში მომზადებისა და პრეზიდენტთან დასამტკიცებლად წარდგენის შესახებ თბილისის მერიამ დროზე არ შეასრულა. ქალაქ თბილისის საკრებულომ 2009 წლის 5 ივნისის № 6-17 გადაწყვეტილებით მიიღო „დედაქალაქის პერსპექტიული განვითარების გენერალური გეგმა“. ამ დროისათვის უკვე მოქმედებდა საქართველოს კანონი „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“ (მიღებული 2005 წლის 2 ივნისს², რომელშიც არ იყო „პერსპექტიული განვითარების გენერალური გეგმის“ ცნება. ეს ცნება მოცემული საქართველოს კანონში „საქართველოს დედაქალაქის – თბილისის შესახებ“ (მიღებული 1998 წლის 20 თებერვალს), ვიდრე არ მოხდა ამ კანონის ინკორპორირება ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსში (მიღებული 2014 წლის 5 თებერვალს³. ამ ფორმალური მიზეზით დაჩქარდა ახალი „გენერალური გეგმის მიღება“.

2014 წლის 30 დეკემბერს № 20-105 დადგენილებით ქ. თბილისის საკრებულომ დაამტკიცა დღეს მოქმედი „დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“⁴. ამ გეგმის შეცვლის შესახებ გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა უკვე ხუთ თვეში! 2015 წლის 21 მაისს, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ - ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მიერ დაკეთდა საკონკურსო განცხადება: „საპროექტო მომსახურების - დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლების (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ.) სახელმწიფო შესყიდვა“ (შემდგომში: „განცხადება“). (ტექსტში საუბარია აგრეთვე „მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებისა და სრულყოფის“ შესახებ. განცხადება, პუნქტი 4.1.).

როგორაა დასაბუთებული საკონკურსო განცხადებაში დედაქალაქის მგგ-ს „განახლების“ აუცილებლობა?

1 <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1254806>
2 <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/29614>
3 <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2244429>
4 <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/2669598>.

ჯერ ერთი, განცხადებაში აღნიშნულია, რომ მუნიციპალიტეტის 2014 წლის 30 დეკემბერს № 20-105 დადგენილებით იგივე დოკუმენტი დამტკიცდა, რაც უკვე დამტკიცებული იყო (???????) თბილისის საკრებულოს 2009 წლის 5 ივნისის № 6-17 გადაწყვეტილებით, ანუ შეიცვალა მხოლოდ დასახელება და სინამდვილეში „დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“ იგივეა რაც „დედაქალაქის პერსპექტიული განვითარების გენერალური გეგმა“ და პირიქით. ეს გაუგონარი ამბავია, რომ ერთხელ დამტკიცებულ დოკუმენტს მეორედ იღებდნენ! თუ მარტო სათაურის პრობლემა იყო, საკმარისი არ იყო სათაურში ცვლილებების შეტანა? აქ მეტ კომენტარს არ გავაკეთებ. ეტყობა საქმე გვაქვს კომპეტენტურობის იმ „სიღრმეებთან“, რომლის გაგებას სხვა მეცადინეობა ჭირდება.

განცხადებით ვგებულობთ, რომ 2014 წლის ბოლოს(!) არქიტექტურის სამსახურმა „მონვეული ექსპერტების დახმარებით“ (!!!) „დაიწყო 2009 წლის დოკუმენტის კვლევა-ანალიზი“ (!!!) (რისი თქმა უნდათ? ანალიზი არის კვლევის მეთოდი-მ.ჯ.) და „2015 წლის დასაწყისში დასრულებულმა ანალიზმა აჩვენა რომ „თბილისის 2009 წლის „გენგეგმა“ (ანუ იგივე 2014 წლის მგგ! - მ.ჯ.) არ წარმოადგენს სრულყოფილ, ყოვლისმომცველ და, შესაბამისად, რელევანტურ (მნიშვნელოვან, აქტუალურ, არსებით - მ.ჯ.) დოკუმენტს დედაქალაქის სივრცითი განვითარების უზრუნველსაყოფად გრძელვადიან პერიოდში (ხაზგასმა ჩემია - მ.ჯ.) შემდეგი ძირითადი მიზეზების გამო:

- დოკუმენტს ახასიათებს ჭარბი დეკლარატიულობა და მოკლებულია პრიორიტეტებისა და დებულებების განხორციელების გზების მითითებას;

- ის არ ასახავს (არ ეყრდნობა) ქალაქის განვითარების მკაფიო ნიმუშს, სტრატეგიულ ხედვას (როგორი ქალაქი უნდა გახდეს თბილისი) და მეტწილად სპორადულ (ცალკეულ, შემთხვევით, ეპიზოდურ-მ.ჯ.) განვითარებაზე მიმართული;

- მასში სათანადოდ არ არის ინტეგრირებული ქალაქის უმნიშვნელოვანესი ქვესისტემების განვითარების ურთიერთკოორდინირებული სქემები (მაგ., სატრანსპორტო, ინფრასტრუქტურული);

- ის არ არის მიღებული და არ ხორციელდება შესაბამისი ინტერეს-ჯგუფების (საჯარო სექტორის, კერძოსექტორის/ბიზნესის, სამოქალაქო საზოგადოების), და რაც მთავარია, ქალაქის განვითარების სპეციალისტების ურბანისტების, საკმარისი კონსულტაციის საფუძველზე (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ.); ამიტომ, სპეციალისტებისა და საზოგადოების ზოგ წრეებში ხდება გენგეგმის სრული ან ნაწილობრივ იგნორირება“.

კვლევამ აჩვენა, რომ არსებული „გენგეგმა“ არარელევანტურია „რძელვადიანი პერიოდისთვის“. განცხადებაში ნათქვამია, რომ ის უვარგისია ოპერატიული საქმიანობისთვისაც: “მმართველობით მყისიერ გადაწყვეტებზე „გენგეგმის“ მორგების პერმანენტულმა პროცესმა დაარღვია მოქმედი დოკუმენტების მთლიანობა, დაშალა იგი ისეთ ცალკეულ ფრაგმენტებად, რომელთა მართვისთვისაც ადმინისტრაციის დისკრეციული (თავისი შეხედულებისამებრ მოქმედების

უფლება-მ.ჯ.) უფლებამოსილების ზრდა „ობიექტურ მოვლენად“ იქცა“.

ეს არის კომპეტენტური ორგანოს ოფიციალურ დოკუმენტში მოცემული შეფასება იმ სიტუაციისა, თუ რა ხდებოდა მინიმუმ 2009-2015 წლებში თბილისის, როგორც ქალაქის ცხოვრებაში, მის ურბანულ განვითარებაში.

ამ ისტორიაში სამწუხარო ისაა, რომ 2009 წელს მიღებული მარეგულირებელი დოკუმენტის ნაკლოვანებების დადგენას დასჭირდა 6 წელიწადი(!) და „კვლევა-ანალიზით“ ეს მხოლოდ 2015 წლის დასაწყისში გახდა ცნობილი.

რატომ მანამდე ვერ გაიგეს? - ამის შეფასებას აქ გამოვტოვებ, მაგრამ დავსვამ კითხვას - როდესაც გაიგეს, როგორი უნდა ყოფილიყო რეაქცია და ქმედება? ლოგიკური პასუხია: ყველაფერი უნდა გაკეთებულიყო ამ „ბოროტი დოკუმენტის“ თავიდან მოსაშორებლად. თითქოს სინამდვილეშიც ასე მოხდა: არქიტექტურის სამსახურის განცხადებაში ნათქვამია, რომ ის „**გადაუდებელ აუცილებლობად** მიიჩნევს ტერიტორიულ-სივრცითი განვითარების ახალ გამოწვევებსა და პრიორიტეტებზე ორიენტირებულ ხედვაზე დაფუძნებული და საზოგადოების მიერ გაზიარებული პრინციპების შესაბამისად **არსებული „გენგეგმის“ განახლებას**“ (ხასგასმა ჩემია-მ.ჯ.). **მივაქცევ ყურდღებას „გადაუდებელი აუცილებლობა“ ყოფილა „არსებული „გენგეგმის“ განახლება“!**

ზემოთ მითითებული შეფასებების შემდეგ, ჯანსაღი აზრის პრინციპით, მინიმუმ ახალ გენგეგმაზე, გენგეგმის ახალ რედაქციაზე მაინც უნდა ყოფილიყო საუბარი. და ასეც, რომ ყოფილიყო იქნებოდა თბილისის ურბანული კრიზისის დასაძლევად საკმარისი ახალი რედაქციით „ქ.თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“? არ იქნებოდა და აი რატომ.

საქართველოს კანონით „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოში შემოღებულ იქნა სივრცითი მოწყობის სისტემა, რომელიც ერთ კომპონენტად მოიცავს სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვას. „**სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა - საქმიანობა, რომელიც არეგულირებს დასახლებათა ტერიტორიების გამოყენების, მინათ სარგებლობის, განაშენიანებისა და კეთილმოწყობის, გარემოსა და უძრავი კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის, რეკრეაციის სივრცით-ტერიტორიული პირობების, სატრანსპორტო, საინჟინრო და სოციალური ინფრასტრუქტურის, ასევე ეკონომიკური განვითარების სივრცით ასპექტებს და განსახლების ტერიტორიულ საკითხებს**“ (პუნქტი 2. „გ“).

აღნიშნული კანონით განსაზღვრულია „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის დაგეგმვის ტიპები და იერარქია“ (მუხლი 10.), რომლის მიხედვითაც „საქართველოში ხორციელდება სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა: ა) ქვეყნის ტერიტორიისა და აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ტერიტორიების სივრცითი მოწყობა, რომლის სახეობებია: ა.ა) ქვეყნის ტერიტორიის სივრცითი მოწყობა - ქვეყნის სივრცითი მოწყობის გენერალური სქემა; ა.ბ) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების

ტერიტორიების სივრცითი მოწყობა - ავტონომიური რესპუბლიკების სივრცითი მოწყობის სქემები; ბ) მუნიციპალიტეტის სივრცითი მოწყობა - მუნიციპალიტეტის სივრცით-ტერიტორიული განვითარების გეგმა; გ) დასახლებათა (ქალაქის, დაბის, სოფლის) ქალაქთმშენებლობითი დაგეგმვა, რომლის სახეობებია: გ.ა) მინათსარგებლობის დაგეგმვა - მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა; გ.ბ) განაშენიანების დაგეგმვა - განაშენიანების რეგულირების გეგმა“. **კანონიდან გამომდინარე, თბილისის უნდა ჰქონდეს თბილისის „ქალაქმშენებლობითი გეგმა“, რომელიც შედგება „მინათსარგებლობის გენერალური გეგმისა“ და „განაშენიანების გეგმისგან“.**

კანონი განმარტავს თუ რა რას ნიშნავს.

„**მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა** - ქალაქთმშენებლობითი დოკუმენტი, რომელიც განსაზღვრავს დასახლებათა ტერიტორიების გამოყენების (მინათსარგებლობის) და განაშენიანების ძირითად პარამეტრებს, კეთილმოწყობის, გარემოსა და უძრავი კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სივრცით-ტერიტორიულ პირობებს, სატრანსპორტო, საინჟინრო და სოციალური ინფრასტრუქტურის, ასევე ეკონომიკური განვითარების სივრცით ასპექტებს და განსახლების ტერიტორიულ საკითხებს (პუნქტი 2. „მ“).

„**განაშენიანების რეგულირების გეგმა** - ქალაქთმშენებლობითი დოკუმენტი, რომელიც დასახლებათა ტერიტორიებისთვის ადგენს მინათსარგებლობის ზონებს (ქვეზონებს) ან/და აზუსტებს ცალკეული გეგმარებითი ერთეულების, განაშენიანების არქიტექტურულ-გეგმარებით და სივრცით-მოცულობით მახასიათებლებს, შენობების განთავსებას, მათ გეგმარებით პარამეტრებს; აზუსტებს უძრავი კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა და განვითარების ქალაქთმშენებლობით მახასიათებლებს, რელიეფის ორგანიზებას, ტერიტორიების კეთილმოწყობასა და გამწვანებას, საინჟინრო და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურით უზრუნველყოფას“ (პუნქტი 2. „ნ“). **აქ პასუხის გასაცემად ვუბრუნდებით კითხვას: განცხადებაში აღწერილი სიტუაციის დასაძლევად საკმარისია მართო „მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის“ (მგგ) განახლებული, თუნდაც იდეალური ვარიანტი? ერთმნიშვნელოვნად არა, როგორც ამას გვეუბნება კანონი. ამისათვის საჭიროა მასთან ერთად იყოს „განაშენიანების რეგულირების გეგმა“ (გრგ).**

როდისაა ასეთი სიტუაცია მოსალოდნელი?

ამისათვის ჯერ უნდა ჩაამთავრო დანყებული სახელმწიფო შესყიდვა მგგ-ზე და შემდეგ მიიღო გრგ. ქალაქის მმართველობას არ აქვს ამის ადამიანისეული რესურსები. არ არის სპეციალიზებული კვლევითი ცენტრები და ინსტიტუტები. ამიტომ კვლავ კონკურსი უნდა გამოცხადდეს და... როდის რა იქნება!

ინფორმაციისათვის: როდესაც წინა სტატია გამოვაქვეყნე პროფესორმა მირონ ტულუშმა მომწერა წერილი, რომელიც იმიტომ მომაქვს, რომ ხაზი გავესვა რა მოცულობის სამეცნიერო პოტენციალის მობილიზება საჭირო სერიოზული საპროგნოზო სამუშაოებისათვის და რომ ჯერ კიდევ ფორმაშია დაგეგმვის

სპეციალისტები! ამონარიდი მ.ტულუშის წერილიდან: მე, ვახტანგ ვეფხვაძესთან ერთად თბილისის წინა (2000 წლამდე პერიოდისათვის) გენგემის პროექტის თანაავტორი ვიყავი, „მოსახლეობა და შრომითი რესურსები“ ჩვენ გავაკეთეთ. ჩვენს მიერ სქესისა და ასაკის მიხედვით დამუშავებული თბილისის მოსახლეობის პროგნოზი 2000 წლამდე პერიოდისათვის შესაბამის მეთოდურ და მეთოდოლოგიურ მასალებთან ერთად 1979 წელს განიხილა საკავშირო გოსპლანმა და თბილისის აღმასკომს დაავალა ყველა სახის პროგნოზულ გაანგარიშებას მოსახლეობის ეს პროგნოზი დადებოდა საფუძვლად და ასეც ხდებოდა. ამ გენგემის პროექტის დამუშავებაში 20 -ზე მეტი ორგანიზაცია მონაწილეობდა (მათ შორის რამდენიმე საკავშირო დაქვემდებარების იყო).“

კონკურსის გამოცხადებას ხომ განცხადებაში არსებული სიტუაცია არ შეუცვლია. თბილისის ურბანული კრიზისის გაღრმავების პროცესი ხომ უცვლელია? ქალაქის ცხოვრება თითქმის მთლიანად თავისუფალ ბაზარსა და ქვემდებარებულს! სიტუაციას ვერ ცვლის კონკურსის შედეგად მიღებული საუკეთესო შედეგებიც, მისი მთლიანი სისტემის ნაწილად ყოფნის გამო, როდესაც სისტემის სხვა ელემენტები არ არის შესაბამისობაში.

დროს ფაქტორი მნიშვნელოვანია საქართველოს-ნაირ ქვეყანაში: აქ უშედეგოა მოქმედება პრინციპით ჯერ ეს, შემდეგ ის. საჭიროა სისტემური და კომპლექსური მოქმედება. ერთი ნარმატიული საქმე, გეგმა, პროექტი დაიკარგება თუ არ არის სისტემაში. ამიტომ გვაქვს რეფორმების კრიზისი, მათი რევერსული განვითარება. ასეა 25 წელზე მეტია. ამის კარგი მაგალითია „გენგემის“ ისტორიაც.

მაინც როგორ განვითარდა პროცესები განახლებულ მიწათსარგებლობის გენერალურ გეგმასთან დაკავშირებით?

კონკურსით სამუშაოს შესრულების მაქსიმალურ ვადად განისაზღვრა ხელშეკრულების გაფორმებიდან 18 თვე (განცხადება, პუნქტი 4.2.). ხელშეკრულება გაფორმდა 2015 წლის 15 ოქტომბერს კონკურსში პირველ ადგილზე გასულ ორგანიზაციასთან „სითი ინსტიტუტი საქართველო“. თბილისის არქიტექტურის სამსახურის საიტზე ა.წ. 8 ივლისს გამოქვეყნდა ცნობა იმის შესახებ, რომ „დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებაზე მომუშავე ჯგუფმა „სითი ინსტიტუტი საქართველომ“ თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურს, ხელშეკრულების ფარგლებში მომზადებული მასალები (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ. შემდგომში: „მასალები“) წარუდგინა“¹.

იქვეა მოცემული ეს მასალები².

თუ თბილისის მერია ამ „მასალებს“ თვლის ხელშეკრულებით განსაზღვრული საპროექტო მომსახურების შედეგად და მასზე აპირებს მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმებას, მაშინ მას უნდა ჰქონდეს დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლების პროექტის სახე, სადაც მოცემული უნდა იყოს

ტექსტუალური და გრაფიკული ნაწილი ამ განახლებისა, კონკრეტული მითითებით შემსრულებელი თუ რას თვლის რომ უნდა შეიცვალოს მომედ მგგ-ში და რით უნდა შეიცვალოს კონკრეტულად. აგრეთვე თუ მოქმედ მგგ უნდა დაემატოს, ან მოაკლდეს რაიმე-ისიც გარკვევით და კონკრეტულად უნდა იყოს მითითებული. ამ მოქმედი მგგ-ს განახლებით კონკურსის გამოცხადების მიზეზები ხომ მაინც უნდა მოიხსნას და იყოს ნაჩვენები თუ რა ცვლილებებით გადაიტყვევას არარეველანტური და რეველანტურად როგორც ოპერატიული საქმიანობისათვის, ისე გრძელვადიანი პერიოდისათვის. ასეთი რამ აქ არ არის.

თუ ვერ მოახერხებ ნახვა, უახლეს ხანში მოგანვლით მათ მოკლე დახასიათებას კანონმდებლობასთან, გეგმარებით დავალებასთან შედარების საფუძველზე, აგრეთვე ჩემი კომპეტენციის ფარგლებში, შინაარსისა და ფორმის თვალსაზრისით. ერთი შეიძლება ითქვას, ის რაც წარმოდგენილია მასალის სახით თავისთავად მნიშვნელოვანი ინტელექტუალური პროდუქტია და მის საფუძველზე თავისუფლად შეიძლება საკონკურსო დავალების შესრულება. რა მოხდა? სწორად ვერ განისაზღვრა ვის უნდა გაეკეთებინა ეს?

თუ მართლა ყველაფერი იმ თანხებთანაა კავშირში, რას ამ პროექტზე დაიხარჯა? ისე ამ კონკურსთან დაკავშირებით ბევრი საოცარი ამბები მოხდა.

1. კონკურსი გამოცხადდა 2015 წლის 21 მაისს, მასში გამარჯვებული ა(ა)იპ „სითი ინსტიტუტი საქართველო“ 2015 წლის 31 ივნისს „დაიბადა“ (რეგისტრირებულ იქნა)³ 2. 2015 წლის 17 აგვისტოს საქართველოს მთავრობის N1742 განკარგულების საფუძველზე, ქალაქთბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ არქიტექტურის სამსახურსა და უცხოურ საწარმო „ფრაისვოთერ-ჰაუსკუპერს ცენტრალურიაზია და კავკასია ბი.ვი.-ს ფილიალი საქართველოში“ (PricewaterhouseCoopers) შორის გაფორმდა N42030651A001/015 ხელშეკრულება, რომლის შესაბამისად, აღნიშნული ორგანიზაცია, საკონკურსო კომისიას, საკონკურსო განაცხადებზე მუშაობის პროცესში, უწევდა საკონსულტაციო მომსახურებას. აღნიშნული მომსახურების ღირებულება შეადგინა 400 000 ამერიკული დოლარი“⁴.

3. 2015 წლის 13 ოქტომბერს ა(ა)იპ „სითი ინსტიტუტი საქართველო“-სთან დაიდო 50 000 ლარიანი ხელშეკრულება „დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლების წინასაპროექტო მოსაზრების“ შესყიდვაზე შესრულების ვადით 2015 წლის 31 დეკემბერი“⁵.

4. ერთ და იმავე დღეს, 2015 წლის 15 ოქტომბერს პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ღარბაშვილის ხელმოწერით გამოიცა საქართველოს მთავრობის №2212 განკარგულება სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მიერ სახელმწიფო შესყიდვის გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით

3 (<http://qronikaplus.ge/?p=11885>).

4 http://www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna_TbilisGeneraluri_Gegmis_Samartlebrivi_Analizi_2017.pdf

5 http://www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna_TbilisGeneraluri_Gegmis_Samartlebrivi_Analizi_2017.pdf

1 <http://tas.ge/?p=news&menuItem=7105>.

2 https://drive.google.com/file/d/0B_nA9I8RJ6VSNkj-aThHaHNqNVU/view.

განხორციელების უფლების მიცემის შეახებ და იმავე დღეს-15 ოქტომბერს გაფორმდა ხელშეკრულება „სითი ინსტიტუტ საქართველოსთან“ 2 800 000 ლარზე.

რატომ დაჭირდა პროექტს 21 თვე, როგორ ხდებოდა მისი გადავადება, რა ინტერესები იკვეთება კონკურსის ჩატარებისა და გადანყვეტილებების დროს - ამის შესახებ იხილეთ **არჩილ კაიკაციშვილის** ხელმძღვანელობით ჩატარებული კვლევის შედეგები „**თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლების პროცესის მონიტორინგი და სამართლებრივი ანალიზი. ა(ა)იპ „ახალგაზრდა ადვოკატები“**. აპრილი, 2017 წ. ქ. თბილისი.¹ აგრეთვე **გიორგი ბაჯულიძის** სტატია.²

როგორც არ უნდა იყოს ამ კონკურსში ფულისთვის ქმედებები, ანუ მიზანი - ფული კონკურსში, ის მაინც უმნიშვნელოა და ყველაზე ნაკლებადაა საინტერესო. ის შეიძლება საინტერესო იყოს იმის გასარკვევად თუ რამდენად მოახდინა მან გავლენა მიღებული მომსახურების ხარისხზე.

თუმცა იმ მიგნების შემდეგ, რაზეც უკვე აღვნიშნე, მეორეხარისხოვანი ხდება ზოგადად შესყიდული მგგ-ს განახლებული პროექტის ხარისხიც.

საქმე იმაშია, რომ თბილისში ქალაქმშენებლობის მოსახერხებლად მართო მგგ საკმარისი არ არის. შემდეგ მისაღებია გრგ-ა, შემდეგ სხვა და სხვა. ასეთი ტემპით მონესრიგება ვერ ეწევა მოუნესრიგებლობას.

რატომ არ გამოცხადდა კონკურსი თბილისის ქალაქმშენებლობის სრულფასოვან გეგმაზე სრულად? რატომ, რომ 25 წლის მანძილზე თბილისში ყველა ხელისუფალი წინამორბედის საქმიანობის ბეჯითი გამაგრძელებელია და არ ცვლის უნესრიგობას წესრიგით თბილისისათვის?

რა ასაზრდოებს ამ ერთიანობას, ფაქტობრივად „შეთქმულებას“, თბილისის წინააღმდეგ?

უნესრიგობაში მოცემული მატერიალური ინტერესი. დაახლოებით „მღვრიე წყალში თევზის ჭერა ადვილიაო“-ს მაგვარი განწყობა. გარდა ამისა არც ვიცით და ნამდვილად ვერ ვაფასებთ უნესრიგობის გვარდიასა და მის გენერლებს. მათი ინტერესების გამაერთიანებელი ერთი მნიშვნელოვანი ხაზი გადის საერთოდ მიწაზე და განსაკუთრებით ურბანულ მიწაზე უნესრიგო საბაზრო ურთიერთობების შენარჩუნებაზე. დანვრილებით შემდგომში.“

აღნიშნულ პუბლიკაციას მოჰყვა იოსებ არჩვადის გამოხმაურებები „გენგემის“ საკითხებზე.³ მან აჩვენა,

1 http://www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna_Tbilisis_Generaluri_Gegmis_Samartlebrivi_Analizi_2017.pdf

2 <http://qronikaplus.ge/?p=11885>.

3 16.08.2017- იოსებ არჩვადე - თბილისი იმ სიმფონიურ ორკესტრს ჰგავს, რომელსაც არ ჰყავს დირიჟორი და ამიტომ უკრავს კაკაფონიას. <http://www.interpressnews.ge/ge/interviu/447672-ioseb-archvadze-thbilisi-im-simfoniur-orkestrs-hgavs-romelsac-ar-hyavs-dirizhori-da-amitom-ukravs-kakafonias.html> 18.08.2017-იოსებ არჩვადე: გეგმა ფინანსური დასაბუთების გარეშე მკვდრად შობილი დოკუმენტია! <http://iverioni.com.ge/16404-ioseb-archvadze-gegma-finansuri-dasabuthebis-gareshemkvdradshobili-dokumentia.html>

რომ წარმოდგენილი მასალები სურვილების კრებულს წარმოადგენს, შესაბამისი ფინანსური უზრუნველყოფის ჩვენების გარეშე და ამდენად უტოპიურია. მან ხაზი გაუსვა აგრეთვე ქალაქის დეკაპიტალიზაციის საფრთხეებს ქალაქის ისეთი ზეგანაშენიანების გამო, როგორსაც ადგილი აქვს სპორტის სასახლესთან, რასაც ავტორი ძალიან მორგებულად „ლაზას სექტორს“ ადარებს.

2017 წლის 19 აგვისტოს გამოქვეყნდა სტატია როგორ ჩავაქროთ თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ კერა?⁴

ქვემოთ მოგვაცქვს სტატიის სრული ტექსტი:

„ეს მესამე წერილია აღნიშნულ საკითხზე.

(წერილი პირველი - „შეთქმულება“ თბილისის წინააღმდეგ“⁵

წერილი მეორე - „სად არის თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ ნამდვილი მიზეზი?“⁶

ყველა წერილის სათაურში მეორდება სიტყვები - „შეთქმულება“ თბილისის წინააღმდეგ“.

თბილისზე აქ ლაპარაკია პირდაპირი და არა რაიმე გადატანითი მნიშვნელობით, როგორც მაგალითად, წინადადებაში „**თბილისმა და ვაშინგტონმა კიდევ ერთხელ დაადასტურეს საერთო პოზიცია**“ და სხვა მსგავს შემთხვევაში. აქ საუბარია თბილისზე, როგორც თაობების მიერ შექმნილ ქალაქზე, სოციალურ სივრცეზე, როგორც სოციალურ, კულტურულ და ისტორიულ ფენომენზე, საქართველოში ურბანული კულტურის, ქალაქის ტიპის, ქალაქური შეგნების, ქალაქური სივრცითი ქცევის და ა.შ. გამსაზღვრელ ფენომენზე.

ამ თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულებაში“ ერთ მხარეს ვართ ყველანი „ჩვენ“-თბილისის სოციალური და მეორე მხარეს -საკუთრივ თბილისი. „ჩვენ“, რომ ნავალთ ყველანი და რომ მაინც დარჩება - იმ თბილისზეა საუბარი. თბილისის მინათსარგებლობის გენგემის ისტორია ამ „შეთქმულების“ ერთი ეპიზოდია, ერთი კერაა. მაგრამ მასში სრულად აისახა ამ „შეთქმულების“ ფიზიოლოგია და ანატომია, ამიტომ მისი ჩაქრობის საფუძველზე უნდა შემუშავდეს კონკრეტულად ენ. გენგემითა და საერთოდ თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ ჩახშობის მოქმედების „პროტოკოლი“.

რამ შექმნა ეს კონკრეტული კერა? აქ მიზეზთა მთელი ჯაჭვია:

2015 წლის 21 მაისი - საკონკურსო განცხადება: „საპროექტო მომსახურების - დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის (მგგ-მ.ჯ.) განახლების სახელმწიფო შესყიდვა.“

2015 წლის 13 სექტემბერს - ა(ა)იპ „სითი ინსტიტუტი საქართველო“ გამოცხადდა გამარჯვებულად.

2015 წლის 15 ოქტომბერი - თბილისის მერიამ გაა-

4 19.08.2017-მიხეილ ჯიბუტი: როგორ ჩავაქროთ თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ კერა?<http://iverioni.com.ge/16405-mikheil-jibuti-rogor-chavaqroth-thbilis-tsinaagmdeg-shethqmulebis-kera.html>

5 <http://iverioni.com.ge/16402-mikheil-jibutishethqmuleba-thbilis-tsinaagmdeg.html>

6 <http://iverioni.com.ge/16403-mikheil-jibuti-sadaris-thbilis-tsinaagmdeg-shethqmulebis-namdvilimezei.html>

ფორმა ხელშეკრულება მგგ პროექტის შესრულებაზე „სითი ინსტიტუტ საქართველოსთან“ 2 800 000 ლარზე 18 თვის ვადით.

თუ რა და როგორ უნდა გაეკეთებინა ა(ა)იპ „სითი ინსტიტუტი საქართველო“-ს მოცემული ხელშეკრულებით - **ეთხოვა დაეწერა იმავე ა(ა)იპ „სითი ინსტიტუტი საქართველო“-ს!!! თან ამისათვის ფული გადაუხადეს!!!**

2015 წლის 13 ოქტომბერი ა(ა)იპ „სითი ინსტიტუტი საქართველო“-სთან გაფორმდა „დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლების წინასაპროექტო მოსაზრების“ შესყიდვაზე ხელშეკრულება 50 000 ლარის ოდენობითა და 2015 წლის 31 დეკემბრამდე შესრულების ვადით.¹

2017 წლის 3 თებერვალი - გამოიცა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის № 12 განკარგულება „თვითმმართველ ქალაქ თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შემუშავებაზე გეგმარებითი დავალების დამტკიცების შესახებ“.

არც ესაა ორდინალური ამბავი: სახელმწიფო შესყიდვას მერია ახორციელებს და საკრებულო დავალებას იძლევა? საკრებულოს ფორმალურად არ უნდა ჰქონდეს საქმე პროექტებთან მათი მომზადების სტადიაზე - მას ხომ ამ პროექტების მიღება ევალება? როგორ უნდა გაუწიოს ოპონირება საკრებულომ მისი მონაწილეობით მომზადებულ საკითხებს?

2017 წლის 8 ივლისი - თბილისის არქიტექტურის სამსახურის საიტზე გამოქვეყნდა ცნობა იმის შესახებ, რომ „დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებაზე მომუშავე ჯგუფმა „სითი ინსტიტუტი საქართველო“ თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურს, ხელშეკრულების ფარგლებში მომზადებული მასალები (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ. შემდგომში: „მასალები“) წარუდგინა“.

2017 წლის ივლის-აგვისტოს დასაწყისში დაიწყო საზოგადოებრივი აზრის ფორმირება სხვადასხვა ლონსიძეებითა და მასმედიით, თითქოს უკვე არსებობს „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“. შეიქმნა შთაბეჭდილება, რომ მერია ქმნიდა ნიადაგს აღნიშნული მასალების სახით ხელშეკრულების შესრულებულად ჩათვლასა და ფორსირებულად მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმებისათვის (რის შემდეგაც სრული პასუხისმგებლობა ამ „მასალებზე“ გადადის მერიაზე). რას წარმოადგენს სინამდვილეში ეს „მასალა“? ის წარმოადგენს ციფრული სახით სამ დისკზე, წარწერებით ერთს - „ტექსტური ნაწილი“, დანარჩენ ორზე - „გრაფიკული მასალა“ „„ტექსტური ნაწილი“ წარმოადგენს 6 ტომად, 1000-ზე მეტ ელექტრონულ ფურცლად, რომელთაც აქვთ ერთი საერთო სათაური „ქალაქ თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის საპროექტო მომსახურება“.

ავტორები თვითონ ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ ეს ტომები არ არის „გეგმის პროექტი“, რომ წარმოადგე-

ნილია მხოლოდ „გეგმის საპროექტო მომსახურებას“! ეს შეიძლება მიგველოდოდა მტკიცებულებად და აღარ გაგვეგრძელებინა გარჩევა, მაგრამ ეს არ შეესაბამება ავტორებისადმი პერსონალურ პატივისცემას (ავტორის პიროვნებისადმი პირადი დამოკიდებულება და მისი ნაშრომისადმი დამოკიდებულება, მართალია თუ ერთმანეთს არ ემთხვევა რეალურ ცხოვრებაში გავლენას ახდენს, მაგრამ მაინც ორი სხვადასხვა რამეა, ყოველ შემთხვევაში ასე უნდა იყოს).

„სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით არის „შემსყიდველი ორგანიზაციის მიერ ნებისმიერი საქონლის, მომსახურებისა და სამშენებლო სამუშაოს შესყიდვა“ (მუხლი 3.1. „ა“). იმავე კანონით „მომსახურება - შესყიდვის ნებისმიერი ობიექტი, საქონლისა და სამუშაოს გარდა (მუხლი 3.1. „თ“). ნათქვამიდან ჩანს, რომ შესყიდვის ობიექტია „ქალაქ თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტი“-ს შექმნისათვის განუვლი საქმიანობა, რომლის შედეგიც უნდა იყოს გეგმის პროექტი მატერიალური სახით. ამდენად, წარმოდგენილ ტომები „გენერალური გეგმის საპროექტო მომსახურება“-ს, ანუ პროექტის შექმნის პროცესს არ წარმოადგენენ (ეს შეუძლებელია ნაბეჭდი პროდუქცია წარმოადგენდეს პროცესს), არამედ ამ პროცესის შედეგს, მაგრამ რას? ეს რომ იყოს გეგმის პროექტი, მაშინ სათაურსაც ასე დაანერდნენ, როგორც ამას მოითხოვს „თვითმმართველ ქალაქ თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შემუშავებაზე გეგმარებითი დავალება“ (დანართი 1).

დასკვნისათვის შევადარე ერთმანეთს: ერთი მხრივ, „თვითმმართველ ქალაქ თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შემუშავებაზე გეგმარებითი დავალება“ და „საკონკურსო განცხადება“ და მეორე მხრივ, წარმოდგენილი „მასალები“, რის საფუძველზეც გააკეთე დასკვნა, რომ ეს უკანასკნელი არ წარმოადგენს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მომსახურების შედეგს - ქ. თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებულ პროექტს!!! რომ მასში არ არის „გეგმარებითი დავალების“ მიხედვით განსაზღვრული „მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტი“ (გვ.22). ის რაც წარმოდგენილია არის სამუშაო, ნედლი მასალა მგგ პროექტისათვის. ამ მასალის მიმართება მგგ პროექტთან ისეთივეა, როგორც მორისა საწინახელთან, თიხისა ქოთანთან, ტვინისა ცოდნასთან.

დასკვნა ერთმნიშვნელოვანია: წარმოდგენილი სახით მასალის, ძირეული გადამუშავების გარეშე, რაიმე ნორმატიულ დოკუმენტად მიღება წარმოუდგენელია.

რაიმე ნორმატიული აქტის პროექტად წარმოდგენის საშუალებას არ იძლევა ეს მასალა ფორმალურადაც:

1. ტექსტში ერთ მთლიანი სახით არაა წარმოდგენილი, არამედ ესაა თემატურად დალაგებული მასალა, სადაც „ჩანყოფილია“ ზოგან ავტორების მითითებით, ზოგან მის გარეშე სტატიები (სტატიების ატრიბუტიკით: რეზიუმე, აბსტრაქტი, გამოყენებული ლიტერატურა), ზოგი მასალა ჩვეულებრივ ნაბეჭდი,

1 www.barristers.ge/public/uploads/docs/Daskvna_-_Tbilisis_Generaluri_Gegmis_Samartlebrivi_Analizi_2017.pdf, გვ.15., ბოლო ნახვა 16.08.2015.

ზოგი - დაქსეროქსებული ბუკლეტის სახითაა, ზოგი - დაქსეროქსებული დოკუმენტია, გვერდებს არ აქვს გამჭოლი ნუმერაცია და სხვ.

ეს როგორ უნდა ჩაითვალოს მისაღებ პროექტად?

2. ტექსტი სხვადასხვა ადგილას მითითებულია ავტორები. გაურკვეველია წარმოდგენილი მასალა კოლექტიური ნაშრომია, მასზე ავტორები ერთიან პასუხისმგებლობას აცხადებენ, თუ თითოეული მხოლოდ მის ნაწილზე აგებს პასუხს?

შეიძლება ნორმატიული დოკუმენტის პროექტის სხვადასხვა ნაწილს სხვადასხვა ავტორი ჰყავდეს?

3. ბევრი შემთხვევაა, როდესაც ერთი ავტორი არ ეთანხმება მეორეს. როგორ იქნება:

დოკუმენტში ორივე აისახება, თუ რომელი უნდა აისახოს ეს კენჭისყრით გადაწყდება?

4. ნაშრომში ავტორები თავს უფლებას აძლევენ იაზროვნონ, იფანტაზიონონ...

მაგალითად ერთი ნაწილი მთავრდება „კოლოფონით“ (ტ.1, გვ.123), მეორე „ეპილოგით“ (ტ.4 გვ.83) დოკუმენტი კოლოფონებითა და ეპილოგებით იქნება მიღებული?

5. ბევრ მასალას აქვს ლოგოები. რადგანაც შემსრულებლები ჩამოთვლილი არაა, გაუგებარია ესრა მასალებია?

საერთოდ რამდენად ორიგინალურია ის მასალები რაც წარმოდგენილია?

6. უნდობლობას ბაღებს ბევრი მომენტი.

მაგალითად, იოსებ არჩვაძის ნაშრომი სხვა პირზეა მიწერილი - რა არის ეს?

საკრებულო ამ ტექსტს დაამტკიცებს? დამახინჯებულია ავტორთა გვარები - ეს რაც ვიცით და ჩვენი სფეროა, რაც ჩვენ არ ვიცით, იქ რა ხდება?

ნორმატიულ დოკუმენტში იქნება ლიტერატურის ჩამონათვალი?

7. მასალაში უამრავი პასაჟებია ისტორიული, სხვა ქვეყნის გამოცდილება-პარიზი, ლონდონი...

როგორც დოკუმენტის პროექტის წინა სამუშაო ვერსია ეს კარგია, მაგრამ დოკუმენტში ხომ ვერ ასახავთ ამას? ისე თბილისის ენციკლოპედიაში უფრო მეტი მასალაა, ხოლო გამოცდილების შესახებ „გუგლში“ მილიონობით ინფორმაცია იძებნება.

8. იშვიათადაა მასალებში მოსაზრება, რომელსაც ახლავს ფინანსური საჭიროებების მითითება, გათვლები კი, როგორც წესი არაა. ყველა ის სურვილები რაც ამ მასალებშია მოცემული რომ გადაიყვანო ფულში, დასჭირდება არა 100, არა 1000, არა 100 000 მილიონი აშშ დოლარი, არამედ ას მილიარდზე მეტი. და ეს ყველაფერი 2030 წლამდე? როდესაც იქვე ტექსტში წერია, რომ 2030 წლამდე მეტროს რაიმე განვითარება ეკონომიკური შესაძლებლობების გამო რეალური არაა, მაშინ სხვა რაა რეალური? ან რატომ? როდესაც 2030 წლამდე ნავის გადამამუშავებელ ქარხნის აშენებას ვერ ახერხებს ქალაქი, მტკვარი რომ ანკარა გახდეს იმას შეძლებს? მასალებში აღნიშნულ საკითხს ყურადღება მიაქცია პროფესორმა სოსო არჩვაძემ. (იხ. ფინანსური დასაბუთების გარეშე მკვდრადშობილი

დოკუმენტია! ¹ - უნდა გავიგონოთ პროფესიონალის ნათქვამი.

წინადადებების წამოყენების დროს ფულთან სტერილური დამოკიდებულების მაგალითია მასალებში დასკვნის სახით გასაკეთებელ ღონისძიებათა ჩამონათვალში უმოკლეს დროში თბილისში დაშაშის წყალის მინოდების მითითება. ასეთი მასალა ნორმატიული აქტის პროექტად გამოდგება?

9. მასალებისადმი უნდობლობას, სხვასთან ერთად „ელემენტალური“ (გენგეგმაში მეორეხარისხოვანი არაფერი არ არის!) საკითხებიც იწვევს. გეგმა 15 წლიანიაო გვიმტკიცებენ ავტორები და უთითებენ, რომ ის 2030 წლამდეა განსაზღვრული. 2030-2017=13! 2017 წელსაც რომ მიიღო გამოდის 13 წელი! 13 წელი ასეთი ტიპის გეგმებისთვის არის ძალიან მცირე დრო. კითხვა შემდეგია: 15 წლიან გეგმის მიღებას აპირებს მერია, თუ 13 წლიანის? თუ 15 წლიანის, მაშინ ორი წელი სადაა?

10. მასალებში მოცემულია უკვე არსებული პროგრამების, სტრატეგიების ანალიზი მათი გენგეგმასთან შეთანხმების მიზნით, მაგრამ რა ნაწილებში კონკრეტულად გაუგებარია. ავტორები ზოგიერთ პოზიციას მხარს უჭერენ, ზოგიერთს - არა. მაგალითად, მასალებში მოცემულია ავტორის პოზიცია, რომ ის მხარს არ უჭერს გეგმაში როგორ დამტკიცდება?

11. კონცეფციისა და გეგმის მიმართება გაუგებარია მოცემული, არა მარტო იდეების პროექტსა და მათი განხორციელების ფინანსური პროგნოზის გამო, არამედ იმიტომაც რომ მათი შინაარსი არ შეესაბამება დამკვიდრებულ პრინციპებს.

საქართველოში მართალია სტრატეგიის შემუშავების კანონი არაა, მაგრამ არსებობს საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 30 დეკემბრის № 629 დადგენილებით დამტკიცებული „პოლიტიკის დაგეგმვის სახელმძღვანელო“, რომლითაც შეიძლება გავიგოთ, თუ მთავრობას ამ საკითხებთან რა მიდგომა აქვს. გეგმის სტრუქტურა მოიცავს კონცეფციას, დიაგნოსტიკას, მოქმედების გეგმას, ფინანსურ პროგნოზს და ა.შ. არ შეიძლება გეგმა არ იყოს ორიენტირებული შედეგებზე და ეს შედეგები არ იყოს გამომხატული ინდიკატორებში.²

12. მასალები ვერც საერთოდ გეგმისადმი, როგორც ასეთისადმი და ვერც ნორმატიული აქტისადმი წაყენებულ მოთხოვნებს ვერ აკმაყოფილებს. საქართველოს კანონით „ნორმატიული აქტების შესახებ“. ნორმატიულ აქტს აქვს განსაზღვრული სტრუქტურა, რეკვიზიტები, გარკვეული თანდართული დოკუმენტები. ბუნებრივია ეს უნდა არსებობდეს თავდაპირველად პროექტის სახით.

ნათქვამის შემდეგ აღნიშნული მასალის მიღება წარმოდგენილი სახით, როგორც „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტისა“. იქნება პოლიტიკური სიბეცე და იმის დასტური, რომ მართლა იმ 2 800 000 ლარში ყოფილა საქმე!

1 <http://iverioni.com.ge/16404-ioseb-archvadze-gegma-finansuri-dasabuthebis-gareshe-mkvdradshobili-dokumentia.html>

2 <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3526319>

აღსანიშნავია, რომ სივრცობრივ-ტერიტორიული დაგეგმვის სისტემა მოიცავს საზოგადოებრივ-ეკონომიკური ცხოვრების ყველა სფეროს და მის შედეგსაა ჩირდება ყველა დარგის სპეციალისტი, რომელთა საქმიანობის კოორდინაციას უნდა უწევდეს დაგეგმვის, იდეალურ შემთხვევაში, ურბანული დაგეგმვის სპეციალისტები. არ შეიძლება ამ გეგმის შესრულების დაყვანა ერთჯერადად შექმნილ ექსპერტთა ჯგუფზე, რომელიც დაკვეთის შესრულების შემდეგ იშლება. გეგმის შემდგომ ეტაპებზე (მიღება, განხორციელება, კორექტირება) სპეციალისტები შეიძლება იყოს სხვა, რომელთაც გეგმის მომზადებაში მონაწილეობა არ მიუღიათ. ასეთი ცვალებადობა საქმეს ვნებს. მემკვიდრეობის უზრუნველყოფა შეუძლიათ მხოლოდ ინსტიტუტებს, სხვათა შორის მათთვის დამახასიათებელი ინსტიტუციური მექანიზმების წყალობითაც. აუცილებელია თბილისის ტერიტორიულ-სივრცობრივი დაგეგმვის მრავალპროფილური ინსტიტუტის შექმნა, რომელიც უხელმძღვანელებს ქალაქმშენებლობის გეგმების შემუშავებასა და შესრულების მიმდინარეობის ანალიზს, მოამზადებს წინადადებებს ყოველწლიური გეგმებისა და საჭიროების შემთხვევაში კორექტირებისათვის. შეიძლება შეიქმნას საქართველოს ტერიტორიულ-სივრცობრივი დაგეგმვის ინსტიტუტი და იქ იყოს თბილისის განყოფილება. მისი ფუნქციონირებისათვის საჭირო თანხები არ იქნება იმაზე მეტი რაც დღეს საქსპერტო მომსახურებაზე იხარჯება და გაცილებით ნაკლები იქნება კონტექსტიდან და დინამიკიდან ამოვარდნილი ერთჯერადი რჩევებით მიღებულ უარყოფითი შედეგებსა და მათ გამოსასწორებელ ხარჯებზე.

მაგალითებისათვის შორს წასვლა არაა საჭირო. ზემოთ აღწერილი ისტორიიდან: კონკურსის ჩატარებაში კონსულტაციებისათვის 400 000 აშშ დოლარი! ან კიდევ ცხელი ამბავი:

ქალაქის მერმა ამ დღეებში განაცხადა, რომ „წინ არაფერი უდგას იმას, რომ პეკინის ქუჩა გაცალმხრევდეს“¹ მაგრამ ეს ხომ ნიშნავს იმასაც, რომ სააკაძის მოედანზე ეხლახან ჩატარებული რეკონსტრუქცია გათვლილი პეკინის ქუჩაზე ორმხრივ მოძრაობაზე, ითხოვს გადაკეთებას ახალ სიტუაციასთან ადაპტირების მიზნით. ერთი წელიც არაა სააკაძის მოედნის რეკონსტრუქციიდან, რომელზეც 407 825 ლარი დაიხარჯა, რომლის რეკომენდაციაში მერიამ გერმანული საერთაშორისო ორგანიზაციას (A+S Consult GmbH Forschung und Entwicklung) 40 000 ევრო (109 545 ლარი) გადაუხადა.²

თუ ზემოთხსენებული სტაციონალური ინსტიტუტი არ შეიქმნა, არსებული სიტუაცია კიდევ უფრო გამწვავდება. ექსპერტების დაქირავება, დაკვეთის მიცემა და შესრულებული სამუშაოს შესრულების შეფასება მხოლოდ ერთი-ორი საჯარო მოხელის მეშვეობით, მათი კომპეტენციის უმაღლესი დონის შემთხვევაშიც,

1 (<http://www.interpressnews.ge/ge/sazogadoeba/4-47815-davith-narmania-tsin-araferi-udgas-imas-rompekinis-qucha-gacalmkhrivdes.html?ar=A>).
2 (<http://factcheck.ge/article/gaamarthla-thu-ara-shuqnishnebma-saakadzis-moedanze/>).

უმრავლეს შემთხვევაში უშედეგო იქნება.

ვინ უნდა ჩაიბაროს მიღება-ჩაბარების აქტით წარმოდგენილი მასალა?

თუ არქიტექტურის სამსახურმა, მაშინ უნდა ითქვას, რომ არქიტექტურის სამსახურს ობიექტურად არ აქვს იმის კომპეტენცია, რომ შეაფასოს შინაარსობრივად წარმოდგენილი მასალის შესაბამისობა საკრებულოს თავმჯდომარის მიერ გაცემულ „გეგმარებით დავალებასთან“. არქიტექტურის გარდა აქაა დემოგრაფიული, ეკონომიკური, გარემოს დაცვის, ინფრასტრუქტურული და სხვა საკითხები. ამიტომ აუცილებელია კომპეტენტურ ექსპერტთა ჯგუფის მოწვევა შესაბამისობის დასადგენად. ერთ კაცს ეს არ შეუძლია. ბუნებრივია მეც არ ვაცხადებ ამაზე პრეტენზიას. მე მაქვს ჩემი პროფესიული ნიშა და იქ შემიძლია ვილაპარაკო შინაარსზე. მთელი ჩემი დასკვნები ეფუძნება იმ ფორმალურ საკითხებს, რომელსაც ჭირდება არა სპეციალიზაცია, არამედ კვლევების გამოცდილება და შედარებითი ანალიზი.

დავალება-შესრულების შედარებითი ანალიზის სამუშაო მაინც ჩასატარებელი იქნება როდესაც აუდიტორული შემოწმების დროს განიხილება საბიუჯეტო ხარჯების ეფექტიანობის საკითხი, ოღონდ ჩაბარებამდე ხარვეზები გამოსწორებადია, ხოლო ჩაბარების შემდეგ - დასჯადი. მიღება-ჩაბარების აქტის შემდეგ პასუხისმგებლობა მთლიანად მერიაზე გადადის.

გამოსავალი ერთია: მერიამ უნდა განაცხადოს, რომ არქიტექტურის სამსახურში წარმოდგენილია ყველა სამუშაო მასალა „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტის“ შესადგენად და უახლოეს მომავალში (უნდა განსაზღვროს) წარმოდგენილი იქნება ეს პროექტი. მას შეუძლია ტექნიკურ გაუგებრობად ჩათვალოს ის, რომ ივლის-აგვისტოში საჯარო განხილვებს საინფორმაციო საშუალებებით უწოდებდნენ „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის“ განხილვას. რომ სინამდვილეში ეს იყო ამ გეგმისათვის მომზადებული სხვადასხვა პოზიციების წარდგენა. ამ გაუგებრობამ გამოიწვია პროფესორ მიხეილ ჯიბუტის მიერ... მოძებნონ სიტყვები: „ცრუ განგაში“, „აჭოტაჭი“...

მეც, საქმის განაღმართების ხათრით ვიტყვი: ეს როგორ დამემართა, მაპატიეთ ხალხო, რომ შეგანუხეთ მეთქი...

ამის შემდეგ მერიამ უნდა გააგრძელოს შესყიდვის ვადა და გენგეგმაზე მომუშავე ჯგუფმა ამ ვადაში წარმოადგინოს „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტი“.

მანამდე კი, როგორც კი ჩემი სამუშაო გრაფიკი ამის საშუალებას მომცემს, დავუბრუნდები ამ საკითხს, მისთვის მხარდაჭერის მიზნით. უპირველეს ყოვლისა, შევხები გენგეგმის მეორე - გრაფიკულ ნაწილს (კანონმდებლობით დადგენილია, რომ მინათსარგებლობის გენგეგმა შედგება ორი - ტექსტუალური და გრაფიკული ნაწილებისაგან). ისე ამ ეტაპზე, საკითხის პირველადი შესწავლის შემდეგ შემიძლია წინასწარი შეფასება გავაკეთო: ის რაც ტექსტუალურ ნაწილზე ითქვა, მონაგონია რუკებთან დაკავშირებულ ამბებთან, მაგრამ მერიამ „ხომ თქვა“/ხომ უნდა თქვას, რომ ეს რუკებიც

„სამუშაო ვარიანტი“ და არ მინდა კიდევ განვაში (პირობითად: „ცრუ“), „ავტენო“. მით უმეტეს რომ დღეს ფერისცვალების ბრწყინვალე დღესასწაულია.

გილოცავთ ყველას! სწორი მიმართულებით ყველაფრის შეცვლის საშუალება კიდევ ერთხელ გვაქვს მოცემული.“

ამ პერიოდში გამოვიდა სოსო არჩვაძის პუბლიკაციები ფინანსური დასაბუთების კომპონენტის, აგრეთვე თბილისის განვითარების სრულფასოვანი კონცეფციის შესაქმნელად მთელი ქვეყნის განვითარების სტრატეგიის კონცეფციის აუცილებლობაზე.¹

ი. ფუნდამენტური პრობლემა - მინის საკითხი

თბილისში განვითარებული პროცესები აჩვენებენ თუ რა შედეგებამდე მიჰყავს მინის იმ პოლიტიკას, როდესაც მინის განკარგვა ჩვეულებრივი საქონლისა და მომსახურების მსგავსად მხოლოდ საბაზრო მექანიზმებით ხორციელდება. თბილისი პირველი შემთხვევაა, როდესაც მინის ძირითადი მასივი პრივატიზებულია. განვითარების ბარიერები იქმნება იმის გამო, რომ არ არის სრულფასოვნად, მინის კოდექსის სახით დარეგულირებული მინის ურთიერთობები და მინის ბაზარი, არაა მონესრიგებული კერძო, მუნიციპალიტეტისა და სახელმწიფო მინების გამიჯვნა და ურთიერთდამოკიდებულება, მოუწესრიგებელია აღრიცხვა და მინის კადასტრი და ა.შ.

ამ საკითხთან დაკავშირებით გამოქვეყნდა ინტერვიუ 2017 წლის 21 აგვისტოს.²

1 20.08.2017 იოსებ არჩვაძე: გეგმა ფინანსური დასაბუთების გარეშე მკვედრად შობილი დოკუმენტია! <http://fact2.ge/%E1%83%98%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%94%E1%83%91-%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%A9%E1%83%95%E1%83%90%E1%83%AB%E1%83%94%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%92%E1%83%9B%E1%83%90-%E1%83%A4%E1%83%98%E1%83%9C/>

20.08.2017- იოსებ არჩვაძე: „ეტყობა, ბიბლიურ ქმშმარიტებებს დაეყრდნენ თბილისის მინათსარგებლობის გეგმის შედგენისას, დასაბამიდან იყო სიტყვაო“ <http://fact2.ge/%E1%83%A0%E1%83%90%E1%83%A2%E1%83%9D%E1%83%9B-%E1%83%93%E1%83%90%E1%83%94%E1%83%9B%E1%83%A1%E1%83%92%E1%83%90%E1%83%95%E1%83%A1%E1%83%90-%E1%83%97%E1%83%91%E1%83%98%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%98/>

2 21.08.2017- მიხეილ ჯიბუტი: „მთელი სისტემა მუშაობს ბოლო 25 წელია, იმ მიზნით, რომ თბილისში არაფერი მონესრიგდეს და ეს უკავშირდება თბილისის მინას“ <http://www.info9.ge/politika/176737-mikheil-jibuti-mtheli-sistema-mushaobs-bolo-25-tselia-im-miznithrom-thbilisshi-araferi-motsesrigdes-da-es-ukavshirdebat-hbilis-mitsas.html?lang=ka-GE;> **23.08.2017**- <http://fact2.ge/%E1%83%97%E1%83%91%E1%83%98%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%92%E1%83%9B%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%A4%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%A3%E1%83%9A/>

დედაქალაქს რომ უამრავი პრობლემა აქვს, შეუიარაღებელი თვალთაც ნათელია: სუნთქვა ჭირს, გადაადგილებაც და თვალსაც გვარიანად ანუხებს უნესრიგოდ ჩაყრილი მალალსართულიანი შენობები. თითქოს ამ პრობლემების მოსაგვარებლად დედაქალაქის მერიამ ტენდერიც გამოაცხადა და გამარჯვებულმა კომპანიამ თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმაც წარმოადგინა, რომლის შინაარსიც მხოლოდ ვინრო სპეციალისტებისთვისაა ცნობილი, იმ მარტივი მიზეზით, რომ დოკუმენტი უვრცელესია (1 000 გვერდზე მეტი) და, ამას გარდა, ინფორმაციის არც თუ მცირე ნაწილი რუკებზეა დატანილი, რომლის ნაკითხვაც არასპეციალისტისთვის ჩინური იეროგლიფებია. პროფესიონალთა დიდი ნაწილი შემოთავაზებულ გეგმას კეთილი სურვილების ასხმას უწოდებს, ვინაიდან დოკუმენტი არანაირ დასაბუთებას არ მოიცავს, რასაც, როგორც ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი მიხეილ ჯიბუტი ამბობს, კონკრეტული მიზანი აქვს: დედაქალაქში არსებული ქაოსის შენარჩუნება, რაც მავანთა კონკრეტულ მატერიალურ ინტერესებს ემსახურება. უფრო კონკრეტულად, თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შესახებ თავად მიხეილ ჯიბუტი გვესაუბრება.

- თქვენ ამ დოკუმენტს უწოდებთ „გულგრილთა შეთქმულება თბილისის წინააღმდეგ“. ბრალდება საკმაოდ სერიოზულია. რა არის თქვენი ასეთი შეფასების მიზეზი?

- თბილისში მუდმივად მაცხოვრებელმა არ შეიძლება, არ იგრძნოს ის, რომ ხდება რაღაც ისეთი, რაც ართულებს ამ ქალაქში ცხოვრებას. ეს შეიძლება, ერთისთვის არის უკონტროლო მშენებლობები, მეორისთვის - ფეხით მოსიარულეთა გზა, მესამეთათვის - მანქანების ტრაფიკი, ზოგისთვის - უმუშევრობა, გამქრალი ქარხანა-ფაბრიკები, ცუდი ჰაერი და ასე შემდეგ. ანუ ქალაქში, სხვადასხვა მაჩვენებლებით, არის ურბანული კრიზისი. ერთ მაგალითსაც გეტყვით: მოსახლეობის ერთ სულზე მწვანე ნარგავების ფართობი ნორმაზე 7-ჯერ ნაკლებია, რის გამოც განსაკუთრებით ზარალდებიან მონყვლადი ჯგუფები: ბავშვები, ორსულები, მოხუცები...

როგორ მივიდა დედაქალაქი ასეთ მდგომარეობამდე? საკანონმდებლო ვაკუუმში ხომ არ ვცხოვრობთ?

- თბილისს, როგორც ნებისმიერ ქალაქს, ურბანს, აქვს თავისი სიცოცხლე და ისტორია. ნებისმიერი ქალაქი იბადება, ვითარდება და ამ განვითარებაში ჩანს მისი მდგომარეობა. ზოგი ქალაქი ბერდება, ზოგი - კვდება, მაგალითად, ისეთები, რომლებიც წყალზე იყვნენ მიბმულები და წყალი რომ დაშრა, ქალაქიც მოკვდა. თბილისსაც აქვს თავისი სიცოცხლე. ყველაზე მეტად თბილისი საბჭოთა პერიოდში გაიზარდა და გადიდა, მაგრამ საბჭოთა თბილისი იყო ქალაქი, რომელიც დაფუძნებული იყო საბჭოთა იდეოლოგიას: ანუ იდეოლოგიზებული ქალაქი გახლდათ. ის უნდა ყოფილიყო კულტურის, მეცნიერების ცენტრი, მაგრამ მთავარი იყო, რომ უნდა ყოფილიყო შრომისა და ინდუსტრიალიზაციის ცენტრი. ამიტომაც შენდებოდა ამ ქალაქში უზარმაზარი ქარხნები და მათ ირგვლივ

მუშათა დასახლებები. ეს იყო ცენტრალიზებულად გეგმური პროცესი და ქალაქის ისეთი ბაზა, როგორცაა მინა, წყალი, შენობა-ნაგებობები, იყო სახელმწიფოს საკუთრება და ძლივს გადარჩა ქალაქის ისტორიული უბნები. ქალაქი იმართებოდა და ვითარდებოდა ქალაქის გენერალური გეგმებით, რომლებიც, ძირითადად, იყო განაშენიანების გეგმები და, ამდენად, არქიტექტორების სამოქმედო არეალი. თბილისის განაშენიანების ბოლო გეგმა 1972 წლით თარიღდება, რომლის მოქმედების ვადა 2000-წლამდე იყო.

- ესე იგი, დამოუკიდებლობის შემდეგაც თბილისის განვითარების საფუძველი საბჭოთა იდეოლოგიზებული გეგმა იყო? ეს ნიშნავს, რომ უბრალოდ არანაირი გეგმით არ ვითარდებოდა, ფაქტობრივად?

- მას შემდეგ, რაც საქართველომ დამოუკიდებლობა აღადგინა, ქვეყანამ ამისთვის ვერ მოიცალა და დაიწყო საბჭოთა ქალაქის - თბილისის კრიზისი, იმიტომ რომ მოიშალა ის პრინციპი, რაზეც იყო დაფუძნებული ქალაქის განვითარება, ახალი კი არ იყო. სანარმოები გაჩერდა, რასაც მოჰყვა უმუშევრობა და მიგრაციული პროცესები. თბილისი გამოიცვალა შინაარსობრივად, მოსახლეობის, მიგრაციისა და მართვის თვალსაზრისით და მის განვითარებაში ჩარევა უკავშირებოდა ჯგუფურ, კერძო ინტერესებს და ის ვითარდებოდა ნერტილოვნად, სპონტანურად, მისი განვითარება არ იყო თანმიმდევრული და გეგმასთან დაკავშირებული.

გასული საუკუნის 90-წლებში დაიწყო ბინების პრივატიზაცია, 1999 წელს კი - მინების პრივატიზება. და, თუ მანამდე ვიღაც სახლს თუ ააშენებდა, სასადილოს ან რესტორანს, 1999 წლიდან გაჩნდა დიდი პროექტები: სასტუმროების, მარკეტების, მრავალსართულიანი სახლების, რადგან გაჩნდა მინის ბაზარი. ამის შემდეგ ქალაქი მთლიანად დაემორჩილა საბაზრო პრინციპებს, ანუ მოგებას და ამდენად, ბიზნესი აშენებს იქ, სადაც პოულობს მოგებას და ამის შემაფერხებელი მექანიზმი არ არსებობდა. არადა, როდესაც ქვეყანა ემორჩილება მხოლოდ საბაზრო ეკონომიკას, ანუ მხოლოდ მოგებას, საზოგადოებრივ ინტერესს: გამონაბოლქვი ხელს მიშლის სუნთქვაში, მაღალი სახლი მიფარავს მზეს, ჯობნის მოგების ინტერესი. მეორე მხრივ, მსოფლიოში ყველაგანაა ასეთი მისწრაფება, მაგრამ ყველგან ცდილობენ, რომ აი, ეს საბაზრო მოთხოვნები, მოგებაზე ორიენტირებული დაბალანსონ საზოგადოებრივი სიკეთით. რადგან ეს საზოგადოებრივი სიკეთე სჭირდება არა მხოლოდ ღარიბს, არამედ მდიდარსაც. ქალაქი სჭირდება ყველას, ამიტომ ყველა ქალაქს აქვს თავისი განვითარების ხედვა, თუ რა უნდა, რა ამბიცია აქვს. აი, ასეთ დაგეგმვას საბაზრო პირობებში საფუძვლად უდევს სივრცობრივ-ტერიტორიული იდეა, რომ ბაზარმა არ წააღწიოს ყველაფერი.

- ჩვენ გვაქვს კანონი, რომელიც მსგავს იდეას ატარებს?

- გვაქვს ასეთი კანონი, სივრცითი მოწყობისა და ქალაქმშენებლობის შესახებ, რომელიც 2005 წელს მიიღეს, თუმცა 2009 წელს მიიღეს დედაქალაქის პერსპექტიული განვითარების გენერალური გეგმა. მაგრამ მან ვერ იმუშავა, რადგან პოლიტიკური გარე-

მო არ უწყობდა ხელს, თან წინააღმდეგობაში მოვიდა 2005 წლის კანონთან, ამიტომ 2014 წელს გადაწყდა ეგრეთ ნოდებული დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შემუშავება. მაგრამ, რადგან მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა ამ მოთხოვნებს არ პასუხობს და თბილისის ურბანული კრიზისიდან გამოყვანის საშუალებას არ იძლეოდა, გამოცხადდა ტენდერი მისი განახლების შესახებ. და აი, აქ უკვე იწყება ისტორია: მერიამ გამოაცხადა, რომ მასალები ჩაბარდა, მაგრამ ეს დოკუმენტი არ არის ის, რაც უნდა იყოს, რადგან გენერალური გეგმის განახლებული პროექტი ამ მასალებში წარმოდგენილი არ არის. დოკუმენტი 1 000 გვერდზე მეტია, მასში უამრავი საინტერესო მასალაა მოცემული, რის საფუძველზეც შეიძლება, დაინეროს გენერალური გეგმა. მაგრამ არ არის მითითებული, თუ რა რით უნდა შეიცვალოს, რა უნდა დაემატოს, რა უნდა გამოაკლდეს.

- თუ დოკუმენტში არ არის კონკრეტული, მაშინ რა აზრი აქვს მის არსებობას?

- აქ კიდევ ერთი რთული საკითხია: სივრცით მოწყობას მხოლოდ ეს ერთი გეგმა არ ჰყოფნის. იმიტომ რომ კანონით განსაზღვრულია არა მარტო მინათსარგებლობის, არამედ განაშენიანების გეგმის აუცილებლობა. ანუ მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა სრულყოფილიც რომ იყოს, ის არ იქნებოდა საკმარისი. 25 წლის განმავლობაშია მოუწესრიგებელი ეს საკითხები და მას შემდეგ, რაც კონკურსი გამოცხადდა, თბილისში პროცესები ხომ არ შეჩერებულა?! თბილისში ისევე ის ხდება, რაც ხდებოდა. კიდევ სხვა კვლევის საგანია, ვინ რა თანხა მიიღო ამ არასრულყოფილი დოკუმენტის შემუშავებაში, მაგრამ მთავარი მაინც ის არის, რომ მთელი სისტემა მუშაობს ბოლო 25 წლის განმავლობაში იმ მიზნით, რომ თბილისში არაფერი მოწესრიგდეს და ეს უკავშირდება თბილისის მინას. ეს გამოჩნდა იმითაც, რომ თბილისში მინის ფასმა აინია და ერთი კვადრატული მეტრის ფასი მერყეობს 50-დან 1 000 აშშ დოლარამდე. ანუ, სანამ ეს საკითხი არ მოწესრიგდება, თუ ფული გაქვს, გექნება წვდომა ნებისმიერ მინაზე. მდენად, საკითხის მოუწესრიგებლობა არის ინტერესების მოჯადოებულ წრეში. და ის, რაც თბილისში ხდება, გადადის პერიფერიებზეც და ამიტომაც არ არის საქართველოში მიღებული მინის კოდექსი. არადა ყველაფრის კოდექსი გვაქვს, გარდა მინისა. მინის კოდექსის არარსებობა და თბილისის მინებისადმი ასეთი მიდგომა არის ძველი მიდგომის გაგრძელების სურვილი, რის შედეგსაც ჩვენ ვხედავთ თბილისის კრიზისის სახით.

რაც შეეხება ამ კონკურსს: ვილაცამ კონკურსი გამოაცხადა, ბიუჯეტიდან ფული დახარჯა და ახლა ცდილობს, ამას მისცეს რაღაც ფორმა, რომ ვითომ შეიქმნა დოკუმენტი. სინამდვილეში თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა იდეალურიც რომ იყოს, ის არ მოიცავს რეგულირების მთელ სპექტრს. შესაბამისად, მარტო ეს დოკუმენტი ვერ იმუშავებს ისევე, როგორც ვერ იმუშავა 2009 წლის გენგეგმამ. ამდენად, საინტერესოა, რა ხდება ამის უკან.

- და რა ხდება ამის უკან, რა ინტერესები იკვეთება?

თუ სწორად გავიგე, ამბობთ, რომ გენგემა მორგებულია კონკრეტულ ინტერესებს და არა თბილისის საჭიროებებს?

- ეს ჩანს რუკებზე, რომელიც თან ახლავს ამ დოკუმენტს. ამ ბოლო 25 წლის განმავლობაში თბილისის გენგემის არშედგენის ძირითადი მიზეზი არის თბილისის ძირითადი ქონების მოუნერეგებლობა, იმიტომ რომ ეს უზარმაზარი ქონებაა და მისი ასეთი მოუნერეგებლობა ძალიან საინტერესოა საბაზრო ეკონომიკის პირობებში მხოლოდ მოგებაზე ორიენტირებული ქცევისთვის.

- დავაკონკრეტოთ, რომელ ქცევებს გულისხმობთ: მშენებლობებს ყველგან, მიწის ნაკვეთების იაფად შეძენას...

- ეს ეხება ყველაფერს: მაგალითად, ნებართვებს; თუ მოუნერეგებელია, ნებართვას ვერ იღებს ადამიანი და უნდა გაარკვიოს ვილაცასთან ეს საკითხი & სპეკულაციის საგანი რომ ხდება მიწა, იმიტაც ჩანს, რომ ვილაც მას ერთ ლარად ყიდულობს და ათ ლარად ჰყიდის მერე. მიწის საკითხის მოუნერეგებლობა იმისთვისაა საინტერესო, ვისაც აქვს ძალაუფლება. ამიტომაცაა საინტერესო ხელისუფლებაში მისვლა. ბიზნესისთვის მოგებითაა საინტერესო, რომ ააშენოს იქ, სადაც არ შეიძლება აშენება. დღეს ბიზნესი ნაყარ მიწაზე აშენებს მრავალსართულიან სახლებს, ხევებია ჩამარხული მიწაში და ამიტომაც მომრავლდა ტრაგედიები თბილისში. ეს სისტემური პრობლემაა და მას ჰყავს მიმწოდებელიც და მომხმარებელიც. და ორივე კმაყოფილია ამ მოუნერეგებლობით. სამწუხაროდ, არ გამოჩნდა არავინ, ვინც მოანერეგებდა. ხოლო წარმოდგენილი გენერალური გეგმის მასალები არის ამ მოუნერეგებლობის დაკანონების კიდევ ერთი მაგალითი, რომ ეს მოუნერეგებლობა კიდევ გაინელოს დროში.

- რით ასაბუთებთ თქვენს ამ მოსაზრებას?

- ეს არ არის სამუშაო დოკუმენტი: 1 000-ზე მეტ გვერდზე ჩამოწერილია უამრავი საინტერესო, ეგ ზოტიკური ინფორმაცია, დაწყებული იმით, თუ როგორი იყო თბილისი ვახტანგ გორგასლის დროს, მაგრამ ეს არ გვაძლევს საშუალებას, შევადაროთ ძველ გეგმას, რომ ვნახოთ, რას ვცვლით და რატომ. იქნებ მისცენ ნორმატიული აქტის პროექტის ფორმა ამ დოკუმენტს, მაგრამ დღეს ეს არ არის საპროექტო დოკუმენტი და თბილისის ისევე საბაზრო მექანიზმებით განაგრძობს ფუნქციონირებას, რაც ძალიან ცუდია ქალაქისთვის, სადაც შემჭიდროებული ურბანული სივრცეა და რაც ხდება, იმის გამოსწორება შეუძლებელი ხდება.

- ესე იგი, რკინიგზის თბილისის ზღვაზე გადატანაც ეგ ზოტიკური ლირიკაა?

- ეს იდეა ახალი არ არის, ჯერ კიდევ საბჭოთა კავშირისდროინდელია. საერთოდ, ამ დოკუმენტში ყველა ასეთ პროექტზე ლაპარაკია ზოგადად, თან არ ახლავს გათვლები, როგორ მოხდება, რა იქნება შედეგი. რა არის თბილისის ცენტრში რკინიგზის აღების მიზანი?! რას გვაძლევს იმ 150 ჰექტარი (ესეც არაა ზუსტად განსაზღვრული) მიწის გამოთავისუფლება, რომელზეც რკინიგზაა განფენილი.

- გამოთავისუფლება იმ მოგების მიღების მიზნით,

რაზეც ზემოთ ისაუბრეთ?

- იმ ტერიტორიაზე ორი ასობით მილიონი აშშ დოლარია განფენილი მიწის სახით.

რაც შეეხება ეკოლოგიას: ვითომ რკინიგზის თბილისის ზღვაზე გატარება ნაკლებ ეკოლოგიურ საფრთხეს შეიცავს, ვიდრე მისი ცენტრში დატოვება?! მაგრამ ეს საკითხი შეიძლება, განვიხილოთ, ოღონდ როდესაც პროექტს წარმოადგენ. არადა დოკუმენტის ვადაა 2030 წლამდე და თუ ჩადებ რკინიგზის გადატანას, უნდა დაასაბუთოთ და მიუთითო, საიდან მოგაქვს ამისთვის საჭირო თანხა და რა შედეგს მოიტანს?! ბევრი ინფორმაცია არის სურვილების, ანალოგიების დონეზე ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე. მაგალითად, რომ ასე ხდება პარიზში და ასე უნდა გავაკეთოთ თბილისში. მტკვარი უნდა იქცეს სარეკლაციო ზონად. კი ბატონო, მაგრამ მილიონი კაცი, რაც გაუხარდება, იმას უშვებს მტკვარში და ამას რას უპირებ, სანამ პირით მიტრიალდებ მტკვრისკენ?! სატრანსპორტო პრობლემებზე რომ ლაპარაკობ, რა ფულით აკეთებ და როგორ?! ეს არის ზოგადი საუბარი გაანგარიშების გარეშე, რომელიც გამოსროლილია ფანტომივით და არის ინტელექტუალური ხელშეწყობა იმის დასაკანონებლად, რაც დღეს თბილისში ხდება. საბაზრო ეკონომიკის პირობებში, ფულს თუ არ მიაბი იდეა, ის არ არის იდეა; ფული თუ არ მიაბი გეგმას და გეგმა - პასუხისმგებლობასა და შემსრულებელს, შედეგი არ იქნება. ყველაფერი ისევე კონცეფციის დონეზე დარჩება და ასე გაგრძელდება წლიდან წლამდე. კიდევ ერთ მაგალითს მოვიტან: თბილისში წყლის დანაკარგი არის 40 პროცენტი და ჩვენ, აბონენტები, ვიხდით ამ ფულს. თუ დანაკარგებს შეამცირებ, მოსახლეობას შეგიძლია, 40-პროცენტით შეუმცირო ხარჯი, მაგრამ ეს არ ანუხებს წყლის კომპანიას, რადგან დანახარჯები ტარიფშია ასახული. ერთი სიტყვით, ბევრი ასეთი წვრილმანი საკითხია მოსანერეგებელი, რომ ცხოვრება ქალაქში არ იყოს ასეთი აუტანელი. რაც მთავარია: ნონსენსია დედაქალაქისთვის კატგი გეგმის შექმნის სურვილი ასეთი გეგმის შემუშავება დედაქალაქისთვის, თუ არ იარსებებს ქვეყნის განსახლების მოწყობილი სისტემა, ქვეყნის ტერიტორიულ-სივრცობრივი მოწყობის გეგმა“.

ავგისტოს ბოლოსა და სექტემბრის დასაწყისში გენგემის ირგვლივ სხვადასხვა კუთხით გამოქვეყნდა სტატიები. მათ შორის მნიშვნელოვანი იყო დიმიტრი გარუჩავას სტატია¹, სადაც ავტორი საკითხს განიხილავს უზრავი ქონების შემფასებლის პოზიციიდან და ასკვნის, რომ „თბილისის მიწათსარგებლობის ახალი გენერალური გეგმის მასალები პროფესიონალ ქონების შემფასებლებს კვლავ არ აძლევს შესაძლებლობას განსაზღვრონ თბილისის მიწის ნაკვეთის ადექვატური საბაზრო ღირებულება. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ თბილისში მიწის ფასი კვლავ არაადექვატური დაბალი იქნება. ასეთი მდგომარეობა ქმნის წინაპირობებს

1 23.08.2017-დიმიტრი გარუჩავა: ცუდი გენგემა დედაქალაქს უმიწოდ დატოვებს! <http://iverioni.com.ge/16407-dimitri-garuchavacudi-gengegma-dedaqalaqs-umitsod-datovebs.html>

მთლიანად ამოიწუროს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მართვაში არსებული ისედაც მწირი მინის ნაკვეთების რეზერვებიომ ზომამდეც კი, რომ ქალაქს არ დარჩეს (ქალაქს კი აუცილებლად უნდა ჰქონდეს მინის რესურსებისა და ინვესტირებისათვის შესაბამისი საპროექტო გადამწყვეტილებების რეზერვი)მომავალში სერიოზული საინვესტიციო პროექტების განმახორციელებელი პოტენციური ინვესტირებისათვის მინის ნაკვეთების, ქალაქისათვის სასიცოცხლოდ აუცილებელი შესაბამისი საინვესტიციო პროექტების, შეთავაზების შესაძლებლობა“.

3. საარჩევნო პერიოდის ღუმილი

სექტემბერი და ოქტომბერი თბილისის გენგეგმა გადაფარული იყო 21 ოქტომბრის ადგილობრივი თვითმმართველობის საარჩევნო ბატალიებით. განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა თბილისის მერის არჩევნებს. ამ საკითხს უშუალო კავშირი აქვს თბილისის გენგეგმასთან. რადგანაც წინა მერმა ვერ „მოასწრო“ გენგეგმის დაანონსებული „მიღების“ მიღება, საკითხი მემკვიდრეობით გადაეცემოდა ახალ მერსა და საკრებულოს ახალ შემადგენლობას. ამიტომაც ახალ მერად კახი კალაძე არჩევის მიქცევა **2017 წლის 27 ოქტომბერს სტატია „კკკ მომავალი თბილისში“¹**. სტატიაში ნათქვამია: “საუბარი იქნება არა კკკ - კუ-კლუქს-კლანზე (Ku Klux Klan), არამედ კკკ - **კახი კარლოს ძე კალაძეზე**, რომელიც 2017 წლის 21 ოქტომბერს საქართველოში თვითმმართველობის არჩევნების შედეგების გამომხატველი ყველაზე რელიეფური ფიგურაა **თამაზ მეჭიაურთან** ერთად!

პირველი იმიტომ, რომ ის გახდა დედაქალაქის მერი და ყველაზე მაღალი ლეგიტიმაციით არჩეული პირი საქართველოში პრეზიდენტის შემდეგ. ამასთან, მის ირგვლივ იქმნება ახალი თაობის პოლიტიკური ჯგუფის კრისტალიზაციის შესაძლებლობა. ამ პროცესის მიმდინარეობა შესამჩნევია ჯერ კიდევ საპარლამენტო არჩევნებიდან, თუმცა ის ჯერ მიმდინარეობს სოლოკრატიის შიგნით და ამ უკანასკნელის გაძლიერების ნიშნის ქვეშ...
2017 წლის 21 ოქტომბერს საქართველოში თვითმმართველობის არჩევნები მართლაც სოლოკრატიის ტრიუმფი იყო, ძალაუფლების გაფართოების თვალსაზრისით.

არჩეულ იქნა მუნიციპალიტეტისა და ქალაქების საკრებულოები და მერები. ოფიციალური მონაცემებით, ადგილობრივი თვითმმართველობის აბსოლუტური უმრავლესი „საკომანდო პუნქტები“ მმართველმა პარტიამ - **„ქართული ოცნება-დემოკრატიული საქართველო“**-მ აიღო. მეორე პოზიციაზე დარჩა **„ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“**. ვერც **„ქართული ოცნებიდან“** და ვერც **„ნაციონალური მოძრაობიდან“** წარმოქმნილმა პარტიებმა ვერ აჯობეს მის **„დედა“** პარტიებს. არჩევნები ჩატარდა ძველი საარჩევნო სიებით.

1 10.10.2017-მიხეილ ჯიბუტი. „კკკ მომავალი თბილისში“-<http://iverioni.com.ge/16425-mikheil-jibuti-kkk-momavali-thbilisshi.html>

არჩევნების ლეგიტიმურობისა და გამჭვირვალობის მიმართულებით თანამედროვე ტექნოლოგიური შესაძლებლობების გამოყენება არ გაზრდილა. ყველაფერი შინაარსობრივად მიმდინარეობდა და დარჩა „ძველებურად“. უცვლელია **„რესპუბლიკური პარტიის“** პროექტითა და **„ქართული ოცნების“** მიერ შექმნილი თვითმმართველობის სისტემა.

არჩეულებს მივულოცოთ ხალხისთვის სამსახურის ვალდებულებებით დატვირთვის პატივი და ვუსურვოთ შეძლონ დაკისრებული მოვალეობების ღირსეულად წარმართვა.

საქართველოში სოლოკრატიის ჩამოყალიბების შემდეგ ეს იყო პირველი არჩევნები და ის მისი ტრიუმფით დამთავრდა!

სოლოკრატიული მმართველობა („სოლოკრატია“ - „Solokratia“) (“solo” - იტალიური - ერთი; „κράτος“ - ბერძნული - ხელისუფლება), ანუ ერთი კაცის მიერ სახელმწიფოს არაფორმალურად და სრულად მმართველობის ძალაუფლება, როგორც მმართველობის უნიკალური სისტემა ჩამოყალიბდა საქართველოში **2016 წლის 8 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების შედეგად, როდესაც საკონსტიტუციო უმრავლესობა ერთ კაცზეა დამორჩილებული - მის წინაშეა ვალდებული, რადგანაც მის მიერაა „დანიშნულ“-დანიშნაურებული.**

არჩევნების საბოლოო შედეგების შემდეგ შესაძლებელია დეტალური ანალიზი, თუმცა მთავარი უკვე ცნობილია - **სოლოკრატიამ მოიცვა, როგორც ცენტრალური, ისე ადგილობრივი ხელისუფლება!**

სოლოკრატიის აბსოლუტურ ძალაუფლებას ახლა ორი - **საქართველოს პრეზიდენტისა და თიანეთის მერის - თანამდებობების კონტროლი აკლია. თუმცა ორთავე პოსტზე სოლოკრატიის სათავეებთან მყოფი პიროვნებები არიან.**

განსაკუთრებულია **თამაზ მეჭიაურის** შემთხვევა. თმ - თიანეთის მერი - თამაზ მეჭიაური ერთი ხმის უპირატესობით გახდა მერი. (ვულოცავთ, რა თქმა უნდა, ისევე როგორც ყველა სხვა არჩეულს და უფრო მეტადაც კი.) ერთი ხმის უპირატესობით არჩევის ფენომენი რამ წარმოშვა? **თამაზ მეჭიაურის** პიროვნული თვისებების გარდა, დემოკრატიამ, სასამართლოს დამოუკიდებლობამ, თუ სოლოკრატიულმა გადამწყვეტილებამ?!

ბუნებრივია ჩნდება კითხვა - შეიძლება ერთ კაცზე იყოს დამოკიდებული თვითმმართველობაში მოსული ამდენი ადამიანი? რა თქმა უნდა, თვითმმართველობის ცალკეულ დეპუტატზე უკვე სოლოკრატიული სისტემის შესაბამისი სტრუქტურა ზრუნავს, თუმცა აქ არის გამონაკლისები, მაგალითად თბილისის მერი.

სოლოკრატიის დროს ერთი კაცი კი არ ნყვეტს ყველაფერს, არამედ ეს ერთი კაცი ამ ქვეყანაში აკეთებს ყველაფერს, რაც სურს და როდესაც სურს, ხოლო ხელისუფლების წარმომადგენლები ამ სურვილებს უსიტყვოდ და თავდადებით ასრულებენ!

მაგალითისთვის გამოდგება თბილისში პუშკინის სკვერის მიმდებარე ტერიტორიისა და თაბორის მთის ბიძინა ივანიშვილის სახელთან ასოცირებული

იურიდიული პირებისათვის საკუთრებაში გადაცემის საკითხი. თბილისის საკრებულოს „ქართული ოცნების“ წარმომადგენლებმა ამ საკითხზე ორჯერ მიიღეს გადაწყვეტილება ზეექსტრემალურ სიტუაციაში. პირველად 2017 წლის 29 სექტემბერს, როდესაც მინის ნაკვეთებს შეუცვალეს ფუნქციური ზონის სტატუსი და მეორედ, 2017 წლის 10 ოქტომბერს, როდესაც უშუალოდ ნაკვეთის გადაცემის საკითხი გადაწყვიტეს. გადაწყვეტილებას მხარი თბილისის საკრებულოს სხდომაზე პირველად 28, მეორედ 31 წევრმა დაუჭირა მხარი.

ყურადღება მიაქციეთ ორ მომენტს: **1. როდის ხდება გადაწყვეტილების მიღება და 2. ვინ იღებს გადაწყვეტილებას.**

გადაწყვეტილების მიღება ხდება თბილისის საკრებულოს არჩევნებამდე 10 დღით ადრე. ისე, ნორმალურ ქვეყნებში არჩევნებამდე 3-4 თვით ადრე თუ რა გადაწყვეტილების მიღება შეუძლია ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს მკვეთრად განსაზღვრულია. ეს იმიტომ, რომ მათ არ მიიღონ გადაწყვეტილება საქმიანობის დამთავრების გარემოებებთან, ან ახალ არჩევნებთან დაკავშირებით.

მეორე, გადაწყვეტილებისთვის თავგამოდებით იბრძვიან საკრებულოს წევრები, რომლებმაც იციან, რომ ახალ შემადგენლობაში არ იქნებიან.

რაშია ამ ბრძოლის საიდუმლო?

საიდუმლო იმაშია, რომ ამ საკრებულოს მსგავსი გადაწყვეტილება ათეულობით აქვს მიღებული თავისი არსებობის მანძილზე და ახლა საკითხი ეტყობა პრინციპულად დადგა: **ბიძინა ივანიშვილისთვის არ შეიძლება.**

პრობლემა საერთოდ არ იქნებოდა, თბილისის საკრებულოს რომ მიეღო ე.წ. თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა, რომლის მიღების ფორსირებას ივლის-აგვისტოს თვეში ახდენდა თბილისის ხელმძღვანელობა.

წარმოდგენილი ფორმით ამ გეგმის ნაკლოვანებები მე და ბევრმა ქართველმა სპეციალისტმა თავის დროზე ვამხილეთ.

მგ მოუღებლობამ გამოიწვია „გამორჩეული“ საკითხის ცალკე განხილვა.

სხვათაშორის, დღეისთვის თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტზე არსებობს უცხოელი ექსპერტების დასკვნები, რომლებიც მთლიანად ემთხვევა საქართველოში გამოთქმულ კრიტიკულ შენიშვნებს.

ახლა ყველაფერი დალაგებულია. ცნობილია რა არის გასაკეთებელი. ცნობილია, რომ ეს უნდა გააკეთოს ახალმა გუნდმა **კახი კალაძის** ხელმძღვანელობით.

ახლა მთავარია ის არ მოერგოს მემკვიდრეობით მიღებულ უნესრიგობას ქალაქმშენებლობაში.

ჩვენ უნდა ვისურვოთ და ხელი შევუწყოთ, რომ „კ“ ასო-ნიშნის გამოყენება იყოს ისეთივე უწყინარი, როგორც ინიციალებში - კკკ, მაშინაც, როდესაც აღნიშნულია კ1, კ2, კ3 - კოეფიციენტები.

ეს დამოკიდებულია თუ რა საშუალებას მისცემს მას სოლოკრატიული სისტემა, მაგრამ თუ რა არის მცდარი

და როგორ უნდა გამოსწორდეს - ეს უნდა ითქვას. ამის შესახებ შემდგომში“.

ზ. კალაძის არჩევანის შანსი მხოლოდ მოკლე დროში აქვს

21 ოქტომბრის არჩევნების შემდეგ უამრავი მასალა და ინფორმაცია გახდა ცნობილი „გენგემის“ პროცესთან დაკავშირებით. პოზიციები ძირითადად კრიტიკული იყო. სიტუაცია მწვავედებოდა ზღვრული თარიღებით - 13 და 22 ნოემბრით, როდესაც პირველ შემთხვევაში წარდგენილი უნდა ყოფილიყო „მინათსარგებლობის განახლებული გენგემის“ პროექტი თბილისის მერიაში და მეორე თარიღისათვის, უნდა გადაწყვეტილიყო მერია აფორმებდა მიღება-ჩაბარების აქტს თუ არა.

ახალი ინფორმაცია გახდა მიზეზი ახალი სტატიისა, რომელიც გამოქვეყნდა **2017 წლის 14 ნოემბერს სათაურით „გენგემით გადაწყდება კალაძე ივანიშვილის შემცვლელი იქნება, თუ წარმანიასი!“¹**

მოგვაქვს სტატია სრულად და უცვლელად:

„1. დარგის მმართველიდან ტერიტორიულ მმართველად

კახი კალაძის თბილისის მერობა სოლოკრატიულ სისტემის პერიოდის ქართულ პოლიტიკაში ახალი ეტაპის დაწყების ნიშნების შემცველია.

მიუხედავად იმისა, რომ მინისტრობიდან ქალაქ თბილისის მერი თავის დროზე წარმანიაც კი გახდა, კალაძის მსგავსი გადაადგილების შემთხვევა მაინც სხვა - იგი ერთადერთი ფიგურაა „ქართულ ოცნებაში“ (ივანიშვილის შემდეგ, რა თქმა უნდა), რომელსაც რეალურად თავისი პოლიტიკური გუნდი ჰყავს - როგორც საქართველოს პარლამენტში, ისე თბილისისა და სხვა მუნიციპალიტეტების საკრებულოებში.

მასთან შედარებით სუსტად გამოიყურება **გიორგი კვირიკაშვილი, რომლის მასშტაბურობას ამცირებს მისი მხრიდან საბანკო სისტემის გამოხატული ლობირება, წარუმატებელი საგადასახადო რეფორმები და გუშინდლამდე კარიკატურული საკადრო პოლიტიკა განათლების სისტემაში.** ამ ორთან შედარებით დიმიტრი ქუმსიშვილისა და გიორგი გახარიას „პოლიტიკური ბიზნესი“ რალაც დროებითი ინტერესებით გაერთიანებულ ჯგუფს ჩამოჰგავს.

ფაქტობრივად, **კახი კალაძე** „ქართული ოცნების“ ფავორიტი. შეძლებს ის ჩაანაცვლოს ივანიშვილი?

დამოუკიდებლობა აღდგენილ საქართველოს პოლიტიკის ლიდერობა დღემდე მსოფლიო მასშტაბით გამორჩეული პიროვნებების ხვედრი იყო:

ზვიად გამსახურდია - ინტელექტუალი, დიდი კონსტანტინე გამსახურდიას ოჯახიდან გამოსული სსრკ დაშლისთვის მსოფლიო მასშტაბის მებრძოლო-დისიდენტი;

1 14.11.2017 მიხეილ ჯიბუტი. „გენგემით გადაწყდება კალაძე ივანიშვილის შემცვლელი იქნება, თუ წარმანიასი!“ <http://iverioni.com.ge/16431-mikheil-jibutigegegmitsh-gadatsydeba-kaladze-ivanishvilis-shemcvleli-igneba-thu-narmaniasi.html>

ედუარდ შვეარდნაძე - საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთი ლიდერი, ამ სისტემის დაშლითა და ბერლინის კედლის დანგრევის პროცესებით მსოფლიო მასშტაბის პოლიტიკოსი;

მიხეილ სააკაშვილი - საქართველოს ხელისუფლებისა და საზოგადოებრივი სისტემის მმართველობის კომუნისტური პარტიის ყოფილი წევრებისგან „წმენდის“ განმახორციელებელი, მსოფლიო მასშტაბის ნეო-რევოლუციონერი და პოლიტიკური ავანტიურისტი;

ბიძინა ივანიშვილი - საბჭოთა კავშირის დაშლის პროცესებით გამდიდრებული, მსოფლიო მასშტაბის მდიდარი პიროვნება

ამ რიგის ჩანაცვლებაზეა საუბარი.

კვირიკაშვილმა, მიუხედავად დასავლეთის ლიდერების ბოლოდროინდელი დაინტერესებისა, ძნელი წარმოსადგენია, რომ შეძლოს არსებული პოლიტიკური ადაპტორის (ივანიშვილის ფორმალური მმართველობის რეალურ სახელისუფლო ძალაუფლებაში გადაწყვანის) როლიდან გამოსვლა.

შეძლებს კახი კალაძე ამ რიგში ადგილის დაკავებას?

ამის შესახებ ახლა პროგნოზის გაკეთება ძნელია. ამისთვის საჭიროა კონტექსტის - ოცნების გარეთ პოლიტიკური გარემოს ანალიზი და სხვა უამრავი შემეცნებითი პროცედურის ჩატარება.

თუმცა, თითქმის უშეცდომოდ შეიძლება იმის თქმა, თუ რა შემთხვევაში დაკარგავს აზრს კახი კალაძის პიროვნებაზე ასეთი მასშტაბური საუბარი.

უპირველეს ყოვლისა, თუ ის უარყოფილი იქნება სოლოკრატული სისტემის მიერ (სხვა უცვლელ პირობებში) მისი მერობის სანყის ეტაპზე. თუმცა შემდგომშიც ძნელი წარმოსადგენია, რომ მან შეძლოს გაიმეოროს მარგველაშვილის ქცევა. საქმე იმაში კი არაა, რომ მარგველაშვილს მხარს უჭერდა ივანიშვილი, არამედ ვინ დაუჭირა მხარი ივანიშვილთან მარგველაშვილს. კალაძის შემთხვევა სხვაა.

კახი კალაძის პოლიტიკური მომავალი, თუკი მას ექნება ივანიშვილის მხარდაჭერა ბოლომდე, დამოკიდებულია იმ პირველ ნაბიჯებზე, რასაც ის გადადგამს თბილისის მერის რანგში და არ გაეზღებება იმ ხაფანგებში, რაც მას უკვე ელოდება ამ ახალ პოსტზე.

თუ ის შეძლებს თავიდან აიშოროს ის, რაც დაემართა ნარმანიას და რამაც ნარმანია გახადა უგულავას პროექტების განმახორციელებელი და გამგრძელებელი იმ განსხვავებით, რომ ის ამას აკეთებდა ჩამქრალი ხალხის და ამის გარდა, ის იყო ივანიშვილის სურვილების გამტარებელი ქალაქში, რასაც ენთუზიაზმით ახორციელებდა უფლებამოსილების ბოლო წუთებამდე თბილისის საკრებულოსთან ერთად.

ორივე შემთხვევაში, კახი კალაძის მომავალი მასზე ბევრადაა დამოკიდებული, თუმცა ყველაფერი გადაწყდება უმოკლეს დროში - მერის საქმიანობის წარმართვიდან რამოდენიმე დღეში. უკვე ცნობილია მერის სახის, მისდამი ნდობისა და მისი პოლიტიკური პერსპექტივის გამსაზღვრელი საკითხების პირველი რიგი. ეს საკითხები კალაძემ უკვე გამოკვეთა არჩევნებიდან მერის მოვალეობის შესრულებამდე პერიოდში.

2. „ორმერიანობა“ (21 ოქტომბერი - 13 ნოემბერი): სატყუარა კახი კალაძისთვის საარჩევნო კამპანიის აქტუალურ ფაზაში კახი კალაძის გვერდით ჩანდა ოცნების ყველა ლიდერი თბილისის მოქმედი მერის - დავით ნარმანიას გარდა.

რატომ?

ეს ბუნებრივად აღიქმებოდა, როგორც ნიშანი, რომ **კალაძე** სხვაა (საარჩევნო სლოგანი: „**სიცოცხლით სავსე ქალაქი**“), სხვა შედეგებზეა ორიენტირებული, ვიდრე ნარმანია (საარჩევნო სლოგანი: „**ერთად ვიზრუნოთ თბილისზე**“) თავისი მოღვაწეობით, რომ კალაძე არ აპირებს იყოს ისეთი მერი, როგორც ნარმანია!

როგორი მერი იყო ნარმანია და როგორ შეძლო მან თავისი 41 პუნქტიანი დაპირების შესრულება - ეს ცალკე მსჯელობის საგანია. ფაქტი ერთია - **დავით ნარმანიას დამსახურება გაკეთებულში კი არ უნდა ვეძებოთ, არამედ გაფუჭებულში. მისი მთავარი დამსახურება ისაა, რომ მან გააფუჭა იმაზე ნაკლები, ვიდრე შეეძლო! მას მთავარი მოეკითხება იმაში, რომ მან სხვას მეტის გაფუჭების უფლება მისცა, ვიდრე თვითონ გააფუჭა!**

კალაძის წინასაარჩევნო დისტანცირება ნარმანიასთან დადებითად იქნა აღქმული - ამას არჩევნების შედეგებზეც ადასტურებს. ლოგიკურად სწორი იყო პოზიცია, რომ თბილისის ახალი მერი არ იქნებოდა ძველი მერის საქმიანობის ჩვეულებრივი გამგრძელებელი, გარდა მმართველობის უწყვეტობის გამო მიღებული მემკვიდრეობითობისა. რომ ახალი მერი არ იქნებოდა უღრმეს ურბანული კრიზისში მყოფი ქალაქ თბილისის მმართველობის რუტინის მშვიდი მონაწილე.

ამის საფუძველს (მართალია, არა ყოველთვის) იძლეოდა კახი კალაძის წინასაარჩევნო პროგრამა¹.

„ორმერიანობის“ პერიოდში მას შეეძლო აეღო „შესვენება“ (მით უმეტეს რომ ამ პერიოდში წინა მერი ჯერ კიდევ ფუნქციონირებდა) და ამ პროგრამის რეალიზების მექანიზმებზე დაენყო მუშაობა. გამოეყენებინა ეს დრო მეცნიერებთან, ქალაქის მეურნეობის სხვადასხვა დარგის სპეციალისტებთან შესახვედრად, აემაღლებინა მისი დონე ურბანისტიკაში, რომ უკვე განესაზღვრა თუ რას გააკეთებდა მერობის პირველ დღეს 13-ში (13 ნოემბერი - ახლადარჩეული მერის საქმიანობის დაწყების პირველი დღეა): პირველი, მეორე, მესამე და ა.შ. თანმიმდევრობით.

ის მოიქცა საპირისპიროდ. აღნიშნულ პერიოდში მთელი მისი ქმედებები მიმართული იყო იმის სადემონსტრაციოდ, რომ საარჩევნო კამპანიის დროს ნარმანიას გაუჩინარება ეს იყო შემთხვევითი ამბავი.

10 ნოემბერს - **დავით ნარმანიას მიერ თავისი მერობის სამწლიანი პერიოდი (2014 - 2017 წწ.) შეჯამების ღონისძიებაზე - კახი კალაძემ ჩამოაყალიბა პოზიცია, რომ ის ნარმანიას შექმნილ „საძირკველზე“ აპირებს პროგრამების განხორციელებას, რაც ფაქტობრივად ნარმანიას საქმის გამგრძელებლად პოზიციონირება იყო.**

იყო აქ კიდევ ერთი დეტალი. **კახი კალაძის თქმით „დავით ნარმანიას ძალიან რთული მემკვიდრეობა დახვდა“.**

1 <http://kaladze.ge/program>

ეს თუ აუდიტორიული დიპლომატიით ნათქვამია მაშინაც და თუ სიტუაციის შეფასებაა, მით უმეტეს, მაშინ გაათქვამით ხიფათის შემცველია.

ისმება კითხვა: **დავით ნარმანიამ რთული, არასახარბიელო მემკვიდრეობა მიიღო, მაგრამ როგორი მემკვიდრეობა მიიღო კალაძემ? თუ კალაძემ მიიღო „საძირკველი“ მემკვიდრეობა და რეალურად აღმოჩნდება რომ ეს გადაჭარბებული შეფასებაა, ცოტა ხანში ხომ თავს იჩენს შედეგებში და ამაზე პასუხისმგებელი ხომ უკვე კახი კალაძე გახდება?!**

დავით ნარმანიას აზრით, კახი კალაძეს და „ახალ გუნდს თბილისში გაცილებით უკეთესი მდგომარეობა დახვდება, ვიდრე ჩვენ დაგვხვდა, როცა ჩავიბარეთ თბილისი“¹.

მაგრამ რაშია უკეთესობა ხომ უნდა იყოს ცნობილი? ან უკეთესის ქვეშ რა გვესმის? რამდენიმე ბალი, ქურჩის რემონტი და ა.შ. ჩამონათვალი? ნარმანია სპეციალისტია და კარგათ იცის ქალაქის განვითარების ინდიკატორები და ამ ინდიკატორებით უნდა გამოხატოს წარმატებები.

ქალაქისთვის გაკეთებული საქმეების ცალობით - ავტობუსებისა და საბავშვო ბაღების რაოდენობით გაზომვა პრიმიტივიზმია. რამდენი ავტობუსი იყიდა მერიამ ეს კი არაა მთავარი, არამედ რა შედეგი ჰქონდა ამას - რამდენით შემცირდა მოქალაქეთა მგზავრობის დრო, ან რამდენი ადამიანი გადაჯდა კერძო ავტომობილიდან ავტობუსზე? ქალაქის შედეგები იზომება იმით, თუ როგორ გაუმჯობესდება ქალაქში ადამიანების ცხოვრების ხარისხი, საცხოვრებელი გარემო. თუ ააშენებ 100 საბავშვო ბაღს და დააკმაყოფილებ ბავშვების 50%-ს ეს გაუკეთებელი საქმეა! დანარჩენი 50% ბავშვები დაჩაგრე? გაკეთება იწყება 100%-დან, როდესაც იტყვი, რომ შენ საბავშვო ბაღებში გაქვს 5-10% დაუტვირთავი ადგილი და მზად ხარ მოუნოდო მოსახლეობას შობადობის გაზრდისკენ.

რამდენი ხე დაირგო ეს კი არაა საანგარიშგებო მაჩვენებელი, არამედ თუ რამდენი კვადრატული მეტრი მწვანე საფარი მოდის მოსახლეობის ერთ სულზე და შეძლო ქალაქმა თუ არა ცივილურ მაჩვენებლებზე გასვლა? როდესაც ეს მაჩვენებელი დღეს 3-ის ტოლია და უნდა იყოს 20 კვადრატულ მეტრზე მეტი თქვენი შემოთავაზებული ტემპით როდის გადაიჭრება პრობლემა? 30 - 35 წლის შემდეგ?

მაჩვენებელია მშპ ქალაქში შექმნილი, საკუთარი შემოსავლებით ექსკლუზიური ფუნქციების რა წილს აკმაყოფილებს თბილისი, როგორია 5 წლამდე ბავშვთა სიკვდილიანობა, მცირე ბიზნესის განვითარება, უმუშევრობის დინამიკა და ა.შ.

საქმეს აწყობს სწორი შეფასება. ჩვენ ნარმანიას საქმიანობის უკეთ წარმოჩენა გვინდა, თუ კალაძის წარმატებული საქმიანობა?

ვის აწყობს გადაჭარბებული შეფასება?

ნარმანიას პერიოდში მოქმედ პირებს.

ამასთან აწყობთ, რომ ყველაფერი ნეგატიური ნარ-

მანიას „ჩამოეკიდოს“, თითქოს არ იყო საკრებულო, ადმინისტრაცია, თბილისის მთავრობა და ათასი ვილაცა.

აბა როგორ ავხსნათ, საკრებულოს მაშინდელი თავმჯდომარის მიერ გამოთქმული აზრი (10 ნოემბერი): „დავით ნარმანიას ტროტუარებიც კი გაყიდული დახვდა - რა პირობებში უხდებოდა ამის გამოსწორება, ეს ცალკე თემაა.“

კი არ „დაგვხდაო“, არამედ „დახვდაო“?!

კი არ „გვიხდებოდაო“, არამედ „უხდებოდაო“?!

დავით ნარმანიას თვითშეფასება 10 ბალიანი სისტემიდან 8 ბალია.

გარდა თვითშეფასებისა არსებობს შეფასება გარედან, სხვის მიერ (ეხლა არ ვიხილავ ამ საკითხს, მაგრამ თუ 1 მლნ ხის ნაცვლად დარგე 700 ათასი, უკვე აქ 7 ქულაზე მეტი ვერ იქნება 10 -დან და ასე უნდა შეფასებას გაყოლა ყველა 41 პუნქტში).

ეს შეფასება აუცილებელია მომავალი თბილისის მმართველებისათვის.

სიტუაციის რეალური შეფასება იმათ მიერ ვინც უშუალოდ თბილისის მმართველობაში მონაწილეობით არაა დაინტერესებული უნდა იყოს განსაკუთრებით გასაგები. ინტერესი - თბილისის წარმატებაა, რაც მის წარმატებულ მმართველობის გარეშე ვერ იქნება.

კახი კალაძე როდესაც დავით ნარმანიასთან დისტანცირების ანულირებას ახდენდა, ეს უკანასკნელი მას დღის წესრიგს უქმნიდა იმ საქმეებით, რომელიც მაც უნდა დაესრულებინა და არ დაასრულა. ეტყობა მას ბევრი მხარდაჭერი ჰყავს ამ საქმეში.

დაკვირვებული თვალი შეამჩნევს თუ როგორ დააწყვილეს ნელ-ნელა კახი კალაძე და „სი თი პარკი“, კახი კალაძე და გენგეგმა.

სინამდვილეში უნდა იყოს კახი კალაძე და პარკირების ადგილების ზრდა და პარკირების სისტემის მოწესრიგება, კახი კალაძე და სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვის, ქალაქთმშენებლობის მოწესრიგება, კახი კალაძე და თბილისის საბიუჯეტო შემოსავლების ზრდა და სხვა. იმ ფორმატითა და მასშტაბით, რაც საარჩევნო პროგრამაშია და რასაც წარმოადგენს ქალაქ თბილისის სოციალურ-ეკონომიკური, კულტურული, ბუნებრივ-ბიოლოგიური, ტექნიკურ-ტექნოლოგიური სისტემა.

გასაგები რომ იყოს, მეთევზის ტერმინებით ვიტყვი, კახი კალაძე ამ „ანკესზე წამოეგო“.

მთელი პერიოდი მიუძღვნა „სითი პარკს“, მშენებლობების ბედზე დაპირებებს, ტუალეტების საკითხსაც კი, პიარ აქციებს.....

კარგია მინისქვეშა გადასასვლელების გარეცხვა, მაგრამ ამისთვის ხომ სპეციალური სამსახური არსებობს? საზოგადოებაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით ეს კარგია, მაგრამ მმართველობის თვალსაზრისით, არაეფექტიანია. სისტემა უნდა შეიქმნას, რომელიც იმუშავებს. ერთეული საჩვენებელი პოლიტიკური „პიარი“ აქ არ ვარგა.

2 <http://www.interpressnews.ge/ge/politika/462310-giorgi-alibegashvili-davith-narmanias-trotuarebicki-gayiduli-dakhvda-ra-pirobebshi-ukhdeboda-amisgamostsoreba-es-calke-themaa.html?ar=A>

1 <http://www.interpressnews.ge/ge/eqskluzivi/46-0148-ver-vityvi-rom-raghac-ukheshi-an-gamoustsorebeli-shecdoma-davushvi-asethi-ar-mqonia.html>

ამას ახლადარჩეული, ჯერ მოვალეობას არ შემდგარი მერი რომ აკეთებს, სად არის ამ ჯერ კიდევ ფუნქციონირებადი მერი? საკრებულო?

კახი კალაძე მინისტრობიდან მერად პოლიტიკური წონის გასაძლიერებლად რომ წავიდა ეჭვი არ არის. თუმცა პოლიტიკური ფიგურა - მინისტრი სხვა დონეა მმართველობის, სულ სხვა ადგილობრივი თვითმმართველობა. თუ სამინისტროში ის იყო ერთპიროვნული მმართველი და ენერგეტიკაში დადგმული სიმძლავრეები და ელექტროენერჯის გენერაცია იყო ყურადღების ობიექტი, თვითმმართველობაში უკვე მისი განაწილება და მისი მოხმარებაა საყურადღებო. ამასთან თითოეული მომხმარებელია ზრუნვის საგანი. ავადმყოფი, სტუდენტი, საბავშვო ბავშვი, რომელმაც ბავშვმა გაყინული ხორციით დამზადებული კერძი მიიღო და რომელმაც არა, კატასტროფები, ზეიმები, ნარკომანია, ქალაქში მინის ზემოთ, მინის ქვემოთ, ჰაერში, ნყალში რაც ხდება - ყველაფერი მერის საფიქრალ-სამოქმედო კომპეტენციაშია.

კახი კალაძეს მინისტრობას ჰქონდა ჩრდილოვანი მხარეები: როგორც ჩვენ ვიცით, ესაა „გაზპრომთან“ დადებული საქართველოსთვის წამგებიანი ხელშეკრულება, ხუდონესისა და ნენსკრაჰისის მეგაპროექტების განუხორციელებლობა, ენერგეტიკის პოლიტიკისა და ენერგეტიკის რეგულაციის სისტემის აღრევა, ენერგეტიკაში სახელმწიფო მონოპოლიზმის კერძო მონოპოლიზმით ჩანაცვლებისადმი შეგუება. ყველა ეს პროცესი ეხება სახელმწიფოს, აზიანებს მას და შესაბამისად, ირიბად ეხება მოსახლეობას.

თუმცა, მოსახლეობის მიერ მინისტრების საქმეების საკუთარ ცხოვრებაზე გავლენის აღქმა ნაკლებია, ვიდრე ამას ადგილი აქვს ადგილობრივი თვითმმართველობის ხელმძღვანელთა საქმიანობისას. მატერიალურად დასახლებულზე ათასჯერ ნაკლებ ზარალს აქ შეიძლება ათასჯერ მეტი რეაქცია მოჰყვეს. შეძლებს ამ სიმძიმეებ მობმული კახი კალაძე წინა პოლიტიკური სიმაღლეებზე დაბრუნებას და კიდევ უფრო წინ წასვლას?

კახი კალაძეს აღმოაჩნდა მმართველობის კარგი უნარი, მან დახვეწა მსჯელობა, როგორც იტყვიან „გაიზარდა პოლიტიკურად“, მაგრამ მისი ფუნდამენტური განათლების ნაკლოვანებები, სუსტი კავშირები აკადემიურ და სამეცნიერო წრეებთან, დიდფულიანობა (მეტის შოვნის სურვილი) ხომ არ იჩენს თავს მრავალფუნქციური საქმიანობის დროს?

ამის პირველი გამოცდა მას ელის უკვე უახლოეს ხანში იმ საკითხებში, რომლის დღის წესრიგი მას შეუდგინეს და მასში „გახვიეს“.

პირველი შეცდომები უკვე დაშვებულია.

მერობის მოვალეობის შესრულების დაწყებამდე კალაძეს უნდა ჰქონოდა სტანდარტული პასუხი ყველა საკითხზე: მერიაში მივალთ, ვაკომპლექტებთ გუნდს და შევუდგებით დანაპირების შესრულებას. **შეცდომაა, როდესაც ქალაქის მერიას ჰყავს ასობით პროფესიონალი თანამშრომელი, საკრებულო (სულ მერიის სისტემაში 25 ათას კაცამდეა დასაქმებული) და ამ დროს ჯერ მოვალეობის არ შემსრულებელი მერი იწყებს**

ცალკეული საკითხების გადაწყვეტას.

უფრო სწორად მოხდა მისი პროვოცირება გარკვეული საკითხებით.

ერთ-ერთი საკითხია „სითი პარკი“.

9 ნოემბერს კახი კალაძე განაცხადა, რომ „სითი პარკის წინააღმდეგ სამართლებრივ დავას წარმართავს, რომ „სამართლებრივი გზით წავა.“

მისი სიტყვებია: „ჩვენი მიდგომები იქნება სამართლებრივი. თუნდაც, სტატისტიკა, რომ ვნახოთ, ჯარიმები, რომელიც ამ კომპანიის მხრიდანაა გამოწერილი და რომელიც გასაჩივრდა, 99% გამამართლებელი განაჩენი მოქალაქეების სასარგებლოდ არის გამოტანილი. შესაბამისად, ჩნდება კითხვა - ეს კომპანია არაკანონიერად მოქმედებს? ამიტომ ჩვენ მივუდგებით სამართლებრივი გზით. სამართლებრივი გზით წასვლაზე როდესაც ვსაუბრობ, მე ზუსტად ამას ვგულისხმობ, რომ იურისტები ჩაერთვებიან და ამ მიმართულებით ვიმუშავეთ“.

უკვე მეორე დღეს, 10 ნოემბერს, მას მოუწია თქმა: „სიახლე არაფერი მითქვამს. მე ამას ვამბობდი წინასაარჩევნოდ და ვიმეორებ ახლაც. იქნება სამართლებრივი გზით ბრძოლა. არ მაინტერესებს რას ფიქრობენ ისინი“, გულისხმობდა „სითი პარკს“.

ეს იყო მეორე შეცდომა: როგორ შეიძლება ედავებოდე ვინმეს და მისი აზრი არ გაინტერესებდეს?

ეს იყო გამომხაურა იმავე დღეს „სითი პარკის“ მედიაკომუნიკაციების მენეჯერის **ლევან ტაბიძის განცხადებაზე, რომელმაც აღნიშნა, რომ ახლადარჩეული მერის 1. სტატისტიკა სინამდვილეს არ შესაბამება, გამოწერილი ჯარიმების მხოლოდ 0.2% ხდება სადავო და ამ დავის შემდეგაც ნახევარზე მეტს კომპანია იგებს და 2. რომ „კომპანია მოქმედებს საქართველოს კანონმდებლობის სრული დაცვით და ასევე იმ კონტრაქტით, რომელიც გაფორმებულია თბილისის მერიასა და კომპანიას შორის“.**

აქ სითი პარკის წარმომადგენელმა ამხილა ახალი მერი **1. რბილად რომ ვთქვათ არაინფორმულობაში და 2. მიუთითა მერს უდანაშაულობის პრეზუმციის პატივისცემისკენ.**

„სითი პარკის“ წარმომადგენელმა ეს კამათი დაამთავრა წინადადებით:

„იმედს ვიტოვებთ, რომ უახლოეს მომავალში თბილისის მერი შეხვდება კომპანიის წარმომადგენლებს და „სითი პარკის“ ხელმძღვანელებს ექნება შესაძლებლობა, რომ თბილისის არჩეულ მერს მიაწოდონ ამომწურავი, სრული და ობიექტური ინფორმაცია იმასთან დაკავშირებით, თუ რა არის კომპანიის საქმიანობა და გასცენ ყველა შეკითხვას პასუხი, რომელიც თბილისის მერს დააინტერესებს“.

ახალ მერს აქვს ეს კითხვები?

ჩვენს მიერ არჩეული მერი დარჩა მარტო შპს-ის პირისპირ კამათში. ათასობით შპს-ს როგორ უპასუხებს? ამიტომ არსებობს სამსახურები და მათზე უნდა გადაწავილდეს საქმეები. მერმა თუ გადასავლელი რეცხა, ქალაქის განვითარების სტრატეგიაზე ვინ იმუშავებს? მერმა ყველა შპს-ს საქმე თუ არჩია ქალაქის საბიუჯეტო პოლიტიკას ვინ განსაზღვრავს?

მართვა- მეცნიერებაა მისი კანონებით. მართვის შედეგიანობა გაზომვადია.

პოლიტიკოსობა განსხვავდება სამეურნეო-თვითმმართველობების მართვისგან. კანალიზაცია ერთი და იგივე პრინციპით მუშაობს როგორც მემარცხენე, ისე მემარჯვენე პოლიტიკოსისათვის.

პრობლემების არც წამოწევა, არც გადანყვეტა პირველი პირით არ უნდა დაიწყოს. გასათვალისწინებელია, რომ ასეთი ქცევა აწყობს ბიუროკრაციას, როგორც სისტემას. ყველაფერი ბრალდება ერთ პირს-პირველ პირს. ასეთი მმართველობის დროს პირველი პირი უშვებს შეცდომებს, ზოგჯერ კერძო ინტერესებიდან გამომდინარე სჩადის უკანონობას, რაც ბოლომდე არავის არ შერჩენია ან აქ, ან იქ. დაუსჯელი რჩება ამ პირის ქვეშ არსებული „მმართველი ელიტა“, რომელიც სჩადის ათასგზის მეტ დანაშაულს, პირველი პირის დანაშაულს ამოფარებულები.

კახი კალაძე საჯაროდ აცხადებს, რომ რაც გაკეთდება იქნება არა „ჩემი“, არამედ „ჩვენი“. ეს კარგია, მაგრამ მის შეცდომებზე ბევრს მოუწდება მიერთება?!

თუ გუნდურ თამაშს თამაშობს **კახი კალაძე**, მაშინ რატომ დაიწყოს „მე“-ზე დაყრდნობით საუბარი და მოქმედება, ვიდრე კანონიერად ჯერ კიდევ სხვა მერი ფუნქციონირებდა? რატომ მიაყენა შეურაცხყოფა გადასასვლელების გარეცხვით ნარმანიას, რომ ის უფრო მეტი სისუფთავის მომტანია, ვიდრე მოქმედი მერი?

აქ გამორჩნდა კიდევ ერთი შეცდომა: არსებული შესაძლებლობების გამოყენებლობა.

თუ გუნდური თამაშია, მაშინ ხომ უნდა ეკითხა **კალაძეს „სითი პარკზე“** ნარმანიასთვის თავისი აზრი?

ან, თუ ერთი გუნდია, საჯაროდ ნარმანიას უნდა გადაეწერა წყალი კალაძის პოზიციისთვის, თუ ეს უნდა ეთქვა კულუალურად?

2017 წლის 10 ნოემბრისათვის დავით ნარმანიას აზრი კახი კალაძის „სითი პარკისადმი“ გამოთქმულ პოზიციაზე შემდეგია: „არ მგონია, რაღაც სასურველ შედეგს მივაღწიოთ. ყოველი შემთხვევისთვის კარგია, რომ კიდევ უფრო მეტი რამის ცდა მოხდება. ყველანი ერთად უნდა დავდგეთ, რომ მისი მტაცებლური პოლიტიკა რამენაირად შეიცვალოს“¹.

ნარმანიას ეს აზრი იცოდა მანამდე კალაძემ? ნარმანიას ნათქვამი ხომ უბრალო ნათქვამი არ არის. ის ხომ იმ კაცის ნათქვამია, რომლის „საძირკველზე“ უნდა გააგრძელოს საქმეები კალაძემ, მათ შორის „სითი პარკთან“? ნარმანიამ უნდა უპასუხოს რატომ? ნარმანიამ ხომ ამ საკითხში ალბათ ყველაზე მეტი იცის საქართველოში. მაშინ, როდესაც კალაძე არ ეკითხება გუნდის წევრს ძალიან ძნელია იმის დაჯერება, რომ მოსახლეობის მართვაში მონაწილეობისთვის ასობით კეთილგანწყობილი, ან პირიქით მოსაზრების მოსმენისთვის ის მზადაა.

დავით ნარმანიას სამწლიანმა გამოცდილებამ და ახალმა - უთანამდებო მდგომარეობამ ათქმევინა სიმართლე: „ყველანი ერთად უნდა დავდგეთ, რომ მისი მტაცებლური პოლიტიკა რამენაირად შეიცვალოს“. **ეს ფასეული და გასათვალისწინებელი აზრია, მაგრამ**

1 http://for.ge/view.php?for_id=51124&cat=3

ეს რომ ეთქვა ნარმანიას მერობის დროს, მაშინ იქნებოდა ის საზოგადო კაცი. არ იქნებოდა უზარმაზარი საზოგადოებრივი დანახარჯი. სხვა რომ არაფერი, დედაქალაქმა და ქვეყანამ გაფლანგა სამი წელიწადი ისე, რომ სამომავლო არაფერი შეუქმნია.

ეს უნდა გაითვალისწინოს კალაძემ. ის, როგორც ქალაქის მერი, კერძო კაციდან საზოგადო კაცად უნდა იქცეს!

2017 წლის 17 იანვარს სამართლის დოქტორის ავთანდილ კახნიაშვილის „სითი პარკის“ წინააღმდეგ სასამართლო პროცესზე კახნიაშვილის მხარეს - „ხალხს და თბილისს“ წარმოვადგენდით ორი კაცი, ხოლო „სითი პარკის“ მხარე წარმოდგენილი იყო თავისი იურისტებითა და დავით ნარმანიას დაქვემდებარებული მერიის იურიდიული სამსახურის წარმომადგენელით, რომლებიც ერთად იცავდნენ „სითი პარკის“ საქმიანობის „კანონიერებას“ და ბედნიერ მომავალს.

ეს - ქართული ოცნების, მერიის, დავით ნარმანიას ისტორიის სასიქადულო ფურცლებია, რომლის ასე უბრალოდ გადაშლა ვერ მოხდება.

3. „სითი პარკისთან“ მიმართებაში კალაძის ნარმანიზაციის თავიდან აშორებისა და ტრიუმფის შანსი

„სითი პარკი“ - ეს არის თბილისელების ხარჯზე გამდიდრების უგულავას დროინდელი ურისკო ბიზნეს პროექტი (ქალაქის ცენტრალურ ადგილებში დღისით მანქანების რაოდენობა 15-ჯერ აღემატება სადგომების რაოდენობას, ანუ თეორიულად პარკირების დარღვევა გარანტირებულია ყოველი 15 მანქანიდან 14 შემთხვევაში!).

დღეს „სითი პარკი“ გახდა საქართველოს ხელისუფლებისა და თბილისელების საზომ-საწონ მაჩვენებელი. ხელისუფლების შემთხვევაში აჩვენებს ხელისუფლება ქმედითი და წესიერია თუ არა. ხალხთან მიმართებაში იმის მაჩვენებელია, თუ რა დონეზეა დღეს ეროვნული ენერჯია. თუ თბილისელები თბილისს ვერ ათავისუფლებენ „სითი პარკისგან“ მიტაცებულ ქუჩებსა და ტროტუარებს, მაშინ ქვეყნის დაპყრობილ ტერიტორიების გათავისუფლების ენერჯია როდის დაგროვდება?!

თბილისელები კანონმორჩილი ხალხია და თვლიან, რომ „სითი პარკის“ საკითხი ხელისუფლებამ უნდა გადანყვიტოს, თუმცა ყველა მაჩვენებლით მოთმინების ეს ფიალა სავსეა.

„სითი პარკი“ ნაციონალური ხელისუფლების დამახასიათებელი მოვლენაა, რომლის გამოც ხალხმა პოლიტიკურად დასაჯა ის ხელისუფლება. ახალი პოლიტიკური ძალა როდესაც მოდის, ბუნებრივია მას ხვდება მემკვიდრეობით წინა ხელისუფლებისგან ყველაფერი - კარგიც და ცუდიც. სწორი საქციელია, როდესაც ცუდს გამოასწორებ და კარგს გაამრავლებ.

ამ აზრს იზიარებდა თბილისის მერობის კანდიდატი დავით ნარმანია, როდესაც 2014 წელს ამბობდა:

- „სითი პარკს“ სერიოზულ პასუხს მოვთხოვთ და ხელშეკრულებას აუცილებლად გადავხედავთ“;

- „სითი პარკთან“ კაბალური ხელშეკრულების გაფორმება „ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლებაში ყოფნის პერიოდში მოხდა“;

„ჩვენ ამ კომპანიას პასუხს ძალიან სერიოზულად მოვთხოვთ. ასევე სერიოზულ პასუხს მოვთხოვთ იმ ადამიანებს, რომლებიც იყვნენ ამ ხელშეკრულების გაფორმებაზე პასუხისმგებლები. ამ შემთხვევაში ჩვენ ხელშეკრულებას აუცილებლად გადავხედავთ და რა თქმა უნდა, მათ მოეთხოვებათ ის, რომ დამატებითი პარკირების ადგილები ააშენონ თავიანთი ფულით, როგორც მინიქვეშა, ასევე მრავალსართულიანი მინისზედა ავტოსადგომები“.

დავით ნარმანიას თბილისის მერად 2014 წლის 15 ივნისს აირჩიეს.

მერის მოვალეობის აღსრულების პირველ თვეებში დავით ნარმანიას განცხადებები ტიპიური იყო. მაგალითად, 2014 წლის 22 დეკემბერს ის ამბობდა:

- „სი თი პარკი“ დიდი ხანი ვეღარ გაჩერდება თბილისში“ „სითი პარკი“ ფულს აკეთებს და მეტს არაფერს“;

- „ჩვენ ახლა მალე ვამთავრებთ „სი თი პარკთან“ გაფორმებული ხელშეკრულების სამართლებრივ და ფინანსურ ანალიზს და შესაბამის რეკომენდაციებს, რომელსაც ჩვენი დაკვეთით ახორციელებს უცხოური აუდიტორული კომანია „ერნსტ ენდ იანგი“ მის დასკვნაზე მნიშვნელოვნად იქნება დამოკიდებული ჩვენი შემდგომი ნაბიჯები“.

2016 წლის 16 ნოემბერს კი დავით ნარმანია უკვე ლოიალურ პოზიციას გამოხატავს და აცხადებს: „ჯერჯერობით, ყოველ შემთხვევაში თავს ვიკავებთ „სითი პარკთან“ ხელშეკრულების განწყვეტისგან“.

კახი კალაძემ, როგორც მერობის კანდიდატმა 2017 წლის 29 აგვისტოს განაცხადა „სითი პარკის“ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით:

„ეს არის კაბალური ხელშეკრულება, რომელიც წინა ხელისუფლების დროს არის გაფორმებული. როცა მე მერი გავხდები, აუცილებლად ვიმუშავებთ იმაზე, რომ გამოინახოს სამართლებრივი შესაძლებლობები, რომ ეს ხელშეკრულება იყოს გაუქმებული. პირდაპირ ამ კომპანიის ინტერესშია, რომ ქალაქში არ იყოს გასაჩერებელი ადგილები, რადგან, რაც ნაკლებია გასაჩერებელი ადგილი, ეს კომპანია უფრო მეტ ჯარიმას წერს, აღიზიანებს მოსახლეობას და თბილისის მოსახლეობას უწევს ჯიბეების დაცარიელება. ეს არის სამწუხარო რეალობა, რომლის ცვლილებაზეც ვიმუშავებთ“¹

ამ შემთხვევაში: კალაძე- 2017 ერთი ერთში ნარმანია - 2014-ია!!!

მერად არჩევის შემდეგ და მერობის ფუნქციის შესრულებამდე, კახი კალაძემ გააგრძელა აღნიშნული რიტორიკა და ზემოთმოტანილი ისტორიის გამო „სითი პარკის“ საკითხი აქცია მისი საქმიანობის შეფასების ერთ-ერთ მთავარ დღის წესრიგის საკითხად.

ბუნებრივია ისმება კითხვა: იგივე აგვისტოში რა უშლიდა კახი კალაძეს და ქართულ ოცნებას განეხორციელებინათ აღნიშნული ქმედებები „სითი პარკის“ მიმართ? მათი პარტიული მერი და მათი პარტიული უმრავლესობა საკრებულოში ნებისმიერი გადაწყვეტილებისთვის ხომ საკმარისი იყო?

1 <http://www.bm.ge/ka/article/quotssiti-parkiquot-tbilisis-merobis-kandidatebi-/13723>

დავით ნარმანიამ, მერობის დასაწყისში როდესაც გამოაცხადა „სითი პარკის“ - ამ სიმახინჯის- დამარცხების შესახებ (მანაც იგივე შეცდომა დაუშვა, რაც დღეს კალაძემ, როდესაც საკითხს ერთპიროვნული დაპირისპირების ფორმა მისცა) შეიქმნა კრიტიკიუმი: თუ ნარმანია „სითი პარკის“ ხელშეკრულებას ვერ აუქმებს ის ან უუნაროა, ან კორუმპირებული, ან ორივე ერთად.

ეს წარმოდგენა დავით ნარმანიაზე ამ საკითხში ძალაშია დღესაც. სანინალმდევოს დამტკიცება მას არ უცდია.

ეს კრიტიკიუმი უკვე მოქმედებს კახი კალაძესთან მიმართებაში.

ეხლა მთავარია რაც დახვდა (მიუხედავად იმისა ვისგან) იმასთან მიმართებაში როგორ მოიქცევა კალაძე?

თუ კალაძეც ნარმანიასავით შეეგუება „სითი პარკს“, მაშინ ყველა ეს ხმაური ყოფილა დაკავშირებული „სითი პარკთან“ ციკლურ გარიგებასთან - ახალი მერი ახალი პირობები, ამასთან კალაძეც ყოფილა ან უუნარო, ან კორუმპირებული, ან ორივე ერთად.

„სითი პარკმა“ მიიღო მერად ნარმანია და გააცილა ის.

„სითი პარკი“ ღებულობს მერად კალაძეს და გააცილებს მას?!

კახი კალაძეს ნამდვილად სურს რომ, ის არ გააცილოს „სითი პარკმა“?!

ასეთ შემთხვევაში, საზოგადოებრივი აზრის მანიპულირებისთვის არ უნდა იქნას გამოყენებული სასამართლო პროცესი. დღეს სამეურნეო დავები სასამართლოს გადატვირთულობის გამო წლობით მიმდინარეობს. შესაძლებელია სასამართლო პროცესი ისე გაიჭიმოს/ გაჭიმონ, რომ მისი საბოლოო გადაწყვეტილების დროისთვის არც კალაძე იყოს მერი და „სითი პარკს“ თავისი საქმე მომთავრებული ჰქონდეს!

შპს „სითი პარკი“ შეიქმნა 2007 წლის 9 ნოემბერს თბილისში ავტომობილების პარკირების ორგანიზებისთვის თბილისის მერიის მიერ გამოცხადებულ აუქციონში გამარჯვებული შპს „ამაგონის“ და შპს „შოჭარ პარკინგ სერვისის“ შექმნილი კონსორციუმის მიერ ამავე აუქციონის პირობების შესაბამისად, რომელმაც 2007 წლის 7 დეკემბერს გააფორმა ხელშეკრულება თბილისის მთავრობასთან და 15 წლის ვადით პარკირების სფეროს მართვის ექსკლუზიური უფლება მოიპოვა.

ასე რომ, ამ ჯახირში 10 წელი უკვე გავიდა და დარჩა 5 წელი!

თუ კალაძე ვერ გადაწყვეტს „სითი პარკის“ საკითხს, რომელიც ნარმანიამ ჩახმახზე შეყენებული თოფით დაუტოვა, მაშინ გამორიცხული არ არის, რომ რომელიმე ფაქტმა გადაავსოს თბილისელების მოთმინება და მივიღოთ „სითი პარკის“ „ბახტრიონი“.

„სითი პარკთან“ კალაძის მოქმედებების ნარმანიზაციის სცენარით განვითარებისას კახი კალაძის ავტორიტეტი ძალიან დაზარალდება და პოლიტიკური აღმასვლისთვის ეს მისთვის ძნელად გადასალახავი ბარიერი იქნება!

ასე რომ არ მოხდეს, საკითხი უნდა გადაწყდეს მყისიერად. კახი კალაძის მერის კაბინეტში შესვლ-

იდან პირველივე დღეებში. შემდეგ რამოდენიმე დღეში ქალაქმა უნდა მიიღოს პარკირების საკითხის გადაწყვეტის ახალი, ალტერნატიული კონცეფცია და მოქმედების განერილი გეგმა, რომლის ფინანსური უზრუნველყოფა ასახული იქნება უახლოეს 2018 წლის ბიუჯეტში.

ამით, კახი კალაძე არა მარტო აღადგენს „ორმერი-ანობის“ პერიოდში შერყეულ ნდობას, არამედ აიყვანს მას სრულიად ახალ ხარისხში, რომელსაც თან ეხლება ასი ათასობით ადამიანის სიხარული და მადლიერება.

ბედნიერია ხელისუფალი, ვისაც ასეთი შანსი ეძლევა!

4. გახდება კახი კალაძე თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ მონაწილე?

პირველი დღეების წარმატებას სჭირდება გამყარება მომდევნო მნიშვნელოვანი და ეფექტიანი, ხალხის, ქალაქის, ქვეყნის, ანმყოსა და მომავლის ინტერესებიდან გამომდინარე მოქმედებებითა და გადაწყვეტილებებით.

რა უნდა იყოს მომდევნო საკითხი? ეს საკითხიც „სითი პარკის“ ტიპისაა. ისიც ხაფანგით გაიჭიმა კახი კალაძის ქალაქის მერის ფუნქციის შესრულებამდე და ეს საკითხიც, ისე როგორც პირველი ხელოვნურად დაფიქსირდა მის დღის წესრიგში.

ეს არის „გენგეგმა“! მთავარი მოქმედი პირი „სითი ინსტიტუტი საქართველო“!

ეს არის „თბილისის წინააღმდეგ შეთქმულებაში“ ახალი მერის ჩაბმის საკითხი. კახი კალაძის მასში ჩაბმა მაშინ დაიწყო, როდესაც მისი წინასაარჩევნო პროგრამა შედგა. პროგრამაში ნათქვამია, რომ „მერია საბოლოოდ დაამუშავებს და დაამტკიცებს თბილისის მიწათმონყობის გენერალურ გეგმას, რომელიც შეასრულებს თბილისის ურბანული განვითარების ქვაკუთხედის ფუნქციას. გენერალური გეგმა იქნება სისტემურ მიდგომაზე დაფუძნებული, წლებზე გათვლილი ქალაქის „კონსტიტუცია“. გენერალური გეგმა შექმნის ქალაქმშენებლობისა და ურბანული განვითარების ახალ პარადიგმას, რომელიც იქნება არა მხოლოდ დედაქალაქის განვითარების ახლებული ხედვა, არამედ გახდება მაგალითი საქართველოს სხვა დიდი ქალაქების განვითარების კონცეფციებისთვის.“

კალაძის წინასაარჩევნო პროგრამაში ნარმანიას სამი წლის წინანდელი თეზისია გამეორებული.

დავით ნარმანიას 2014 წლის 12 ივლისს მერის არჩევნების წინასაარჩევნო პროგრამაში ნათქვამია: „სპეციალისტებთან ერთად შევიმუშავებთ ქალაქის განვითარების გეგმას“, რომ დასრულდება „თბილისის განაშენიანების სრულფასოვანი გენერალური გეგმის შედგენა“.

ესლა ცნობილია, რომ ნარმანიან თავისი დაპირება არ შეასრულა, მაგრამ კალაძის პროგრამის დაწერის დროს ხომ ამის ცოდნა შეუძლებელი იყო?

კალაძე მიწათსარგებლობის გეგმის მიღების პერსპექტივაზე საუბრობდა, მაშინ დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის (მგგ) მიღების ანონსი მერიის ხელმძღვანელობას უკვე მიცემული ჰქონდა.

უფრო მეტიც, მთელი ივლის-აგვისტოს უკვე „არსებული“ მგგ-ს განხილვები მოაწყვეს.

თბილისის არქიტექტურის სამსახურის ვებ-გვერდზე ა.ნ. 8 ივლისს გამოქვეყნდა ცნობა იმის შესახებ, რომ „დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებაზე მომუშავე ჯგუფმა „სითი ინსტიტუტი საქართველომ“ თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურს, ხელშეკრულების ფარგლებში მომზადებული მასალები (ხაზგასმა ჩემია-მ.ჯ. შემდგომში: „მასალები“) წარუდგინა“¹ იქვეა მოცემული ეს მასალები².

18 ივლისს თბილისის მერიის საიტზე გაჩნდა ინფორმაცია, რომ „თბილისის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის საჯარო განხილვები დაიწყო. პირველი შეხვედრა ქალაქ თბილისის საკრებულოში გაიმართა“³.

ამ მასობრივი ფარსის, სამწუხაროდ საპატიო ადამიანებისა და ინსტიტუტების მონაწილეობით, მხილებით გამოაშკარავდა სწორედ თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულება“.

საკითხის დეტალებით დაინტერესებული მკითხველმა შეიძლება

ნახოს (სხვას შეუძლია გამოტოვის კითხვისას - შინაარსის აღქმაზე ეს გავლენას არ მოახდენს) ამ საკითხთან დაკავშირებით ჩვენი აქტივობები⁴:

აღნიშნული მასალები იმ პერიოდში სხვადასხვა

1 (<http://tas.ge/?p=news&menuItem=7105>).

2 https://drive.google.com/file/d/0B_nA9I8R6VSNkjaeThHaHNqNVU/view

3 (<http://www.tbilisi.gov.ge/news/3869>)

4 11.08.2017. - მიხეილ ჯიბუტი - „შეთქმულება“ თბილისის წინააღმდეგ <http://iverioni.com.ge/16402-mikheil-jibutishethqmuleba-thbilisis-tsinaaghmdeg.html>

15.08.2017.

მიხეილ ჯიბუტი - „სად არის თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ ნამდვილი მიზეზი?“

<http://iverioni.com.ge/16403-mikheil-jibuti-sad-aris-thbilisis-tsinaaghmdeg-shethqmulebis-namdvili-mizezi.html>

15.08.2017

მიხეილ ჯიბუტი სტუმრად დავით აქუბარდიასთან. თემა: რას გვთავაზობს თბილისის მერია მიწათსარგებლობის გენგეგმის სახით? <https://www.youtube.com/watch?v=loz0GGYfSIU> ნაწილი 1- სპექტრი - კავკასიაTV.

მიხეილ ჯიბუტი სტუმრად დავით აქუბარდიასთან. თემა: რას გვთავაზობს თბილისის მერია მიწათსარგებლობის გენგეგმის სახით? <https://www.youtube.com/watch?v=PjIKSRLtpI4> ნაწილი 2 - სპექტრი - კავკასიაTV.

19.08.2017-მიხეილ ჯიბუტი: როგორ ჩავაქროთ თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულების“ კერა?

<http://iverioni.com.ge/16405-mikheil-jibuti-rogor-chavaqroth-thbilisis-tsinaaghmdeg-shethqmulebis-ker.html>

21.08.2017-მიხეილ ჯიბუტი: „მთელი სისტემა მუშაობს ბოლო 25 წელია, იმ მიზნით, რომ თბილისში არაფერი მოწესრიგდეს და ეს უკავშირდება თბილისის მიწას“

<http://www.info9.ge/politika/176737-mikheil-jibuti-mtheli-sistema-mushaobs-bolo-25-tselia-im-miznithrom-thbilisshi-araferi-motsesrigdes-da-es-ukavshirdeba-thbilisis-mitsas.html?lang=ka-GE>

ფორმით გამოქვეყნდა გაზეთებსა და სხვა სააგენტოების მიერ.

2017 წლის 19 აგვისტოს წერილიდან ციტატი:

„დასკვნისთვის შევადარე ერთმანეთს: ერთი მხრივ, „თვითმმართველ ქალაქ თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შემუშავებაზე გეგმარებითი დავალება“ და „საკონკურსო განცხადება“ და მეორე მხრივ, წარმოდგენილი „მასალები“, რის საფუძველზეც გავაკეთე დასკვნა, რომ ეს უკანასკნელი არ წარმოადგენს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მომსახურების შედეგს - ქ. თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებულ პროექტს!!! რომ მასში არ არის „გეგმარებითი დავალების“ მიხედვით განსაზღვრული „მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტი“ (გვ.22). ის რაც წარმოდგენილია არის სამუშაო, ნედლი მასალა მგვ პროექტისათვის. ამ მასალის მიმართება მგვ პროექტთან ისეთივეა, როგორც მორისა საწნახელთან, თიხისა ქოთანთან, ტინისა ცოდნასთან.

დასკვნა ერთმნიშვნელოვანია: წარმოდგენილი სახით მასალის, ძირეული გადაამუშავების გარეშე, რაიმე ნორმატიულ დოკუმენტად მიღება წარმოუდგენელია. რაიმე ნორმატიული აქტის პროექტად წარმოდგენის საშუალებას არ იძლევა ეს მასალა ფორმალურადაც“¹

აქ კვლავ თავს იჩენს კითხვა: ერთი გუნდი არ არის? წარმანისგან არ იყო კალაძე მგვ-ს შესახებ ინფორმირებული? რატომ?

წარმანია ხომ იცოდა, რომ წარმოდგენილი მასალები ვერაფრითარ კრიტიკას ვერ უძლებდა. მან ხომ იცოდა, რომ „ბლეფობა“ და განხილვების დროს რაიმე მგვ-ის პროექტს კი არ იხილავდა, არამედ აწყობდა მსჯელობას თბილისთან დაკავშირებით. თავი დაიზღვიეს.

კალაძეს შეაჩჩეს („he was framed“, „его подставили“) ეს საკითხიც.

სამწუხაროდ, ისე როგორც „სითი პარკისთან“ მიმართებაში კახი კალაძემ „ორმერიანობის“ პირობებში დაიწყო არაინსტიტუციონირებული მსჯელობები მინათსარგებლობის გენერალურ გეგმაზე, რითაც მან ეს საკითხი მერობის მოვალეობის დასაწყისის დღის წესრიგში მყარად ჩასვა.

10 ნოემბერს გავრცელდა, რომ

- „ახალი მერი პირობას დებს, რომ თბილისის ურბანული პოლიტიკა შეიცვლება“.

- „მინათსარგებლობის განახლებული გენერალური გეგმაზე მუშაობა მხოლოდ 2017 წელს დასრულდა და დედაქალაქის მერიას 13 ნოემბერს ჩაბარდება. იგი დასამტკიცებლად მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ახალ შემადგენლობას წარდგინება“².

აღნიშნულ „ჩაბარდებასა“ და „დამტკიცებას“ შორის არის კიდევ რაღაც, რომელიც მოუმზადებულ მკითხველს შეიძლება გამორჩეს.

1 <http://iverioni.com.ge/16405-mikheil-jibuti-rogorchavaqroth-thbilisis-tsinaaghmdag-shethqmulebis-kera.html>

2 http://www.for.ge/view.php?for_id=51122&cat=1

მერიაში „ჩაბარებული“ „განახლებული მგვ“ მერიაში უნდა „მიიღოს“ არა ფიზიკურად, არამედ მიღება-ჩაბარების აქტით.

საკრებულო დამტკიცებს მხოლოდ მერიის მიერ მიღება-ჩაბარების აქტით გაფორმებულ დოკუმენტს.

ამიტომ, რაც 13 ნოემბერს „ჩაბარდება“ მერიას, ამ უკანასკნელმა უნდა განიხილოს აკმაყოფილებს თუ არა ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, გათვალისწინებულია თუ არა მასში გამოთქმული შენიშვნები და ამის შემდეგ, თუ იქნება დადებითი დასკვნა, გაფორმდება „მიღება-ჩაბარების“ აქტს და ავტორები ბიუჯეტიდან მიიღებენ ჰონორარს. თუ დაინუნებს მერია დოკუმენტს, ხარვეზების გამოსასწორებლად მიეცემათ ავტორებს დრო და იმ დროში თავიდან წარმოადგენენ. თუ მოვლენები ამ სცენარით განვითარდა, მაშინ ეს იქნება „სითი ინსტიტუტი თბილისისათვის“ ხარვეზების გამოსასწორებლად, რომლის შემდეგ ან ფორმდება „მიღება-ჩაბარების აქტი“, ან წყდება ხელშეკრულება. კალენდარულად ეს ბოლო ვადა. როგორც ჩვენთვის ცნობილია, არის 2017 წლის 22 ნოემბერი, როდესაც მერია ან უნდა გააფორმოს საბოლოოდ მიღება-ჩაბარების აქტი და წარუდგინოს დოკუმენტი დასამტკიცებლად საკრებულოს ან შეწყვიტოს ხელშეკრულება.

მერიაში ყველა ამ საქმიანობას უშუალოდ ახორციელებს არქიტექტურის სამსახური.

ანუ 13 ნოემბერს მერი იწყებს მუშაობას, იმავე დღეს ლებულობს „განახლებული მგვ“-ს და იწყებს საკითხის გარკვევას არქიტექტურის სამსახურის მეშვეობით, რომელიც თავიდან ბოლომდეა ჩართული ამ საქმეში და სრულადაა საქმის კურსში.

თუმცა ამას რამდენად შეუწყობს ხელს „ორმერიანობის“ დროს კალაძის განცხადება, რომელიც ა.წ. 10 ნოემბერს გახდა ცნობილი არქიტექტურის სამსახურთან დაკავშირებით:

„თბილისის მერის განცხადებით... არქიტექტურის სამსახურში გარკვეული სტრუქტურული ცვლილებები განხორციელდება. რაც მთავარი და მნიშვნელოვანია, ბიუროკრატიული მანქანა უნდა დავანგრიოთ, მერია უნდა გახდეს ადამიანებზე მორგებული, მოქნილი სამსახური, რომელიც უნდა ემსახუროდეს თბილისს და თბილისის მოსახლეობას“³

არქიტექტურის სამსახურის მიერ იქნა ორგანიზებული მგვ-ს წარმოდგენილი მასალების ქართული და უცხოური ექსპერტიზა. ქართველი ექსპერტების ლევან ბერაძის, ბიძინა ჩიგოგიძის, ალექსანდრე ჩხეიძისა (სახელწოდებით: „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებული პროექტი. საექსპერტო დასკვნა“) და ფრანგი ექსპერტის **ერიკ ჰიუბრესტის** (სახელწოდებით: „თბილისის განახლებული მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შეფასების“) დასკვნები რამოდენიმე ხნის წინ გახდა ცნობილი დაინტერესებული პირებისათვის. არქიტექტურის სამსახურის შეცდომაა, რომ ის ამ მასალების დროულ გასაჯაროებას არ ახდენს, ისევე როგორც არ მოახდინა მგვ-სთან დაკავშირებული ეტაპების მიხედვით წარმო-

3 http://for.ge/view.php?for_id=51109&cat=2

დგენილი მასალების გასაჯაროება. ბევრ გაუგებრობას „სითი ინსტიტუტი თბილისის“ ხელმძღვანელი სწორედ მესამე, მეოთხე, მეხუთე ეტაპების დოკუმენტების გამოუქვეყნებლობას აბრალებს.

არ შეიძლება საზოგადოებამ არ იცოდეს აგრეთვე ცალკეული უწყებებისა და სამინისტროების პოზიციები. არ შეიძლება არ იცოდეს მაგალითად, თუ რა პოზიცია ეკავა ქლბატონ **მაია ბითაძეს**, როდესაც გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს დასკვნას ამზადებდა, როგორც მინისტრის მოადგილე და როგორია მისი ახლანდელი, როგორც მერის მოადგილის რანგში, პოზიცია?

მაშინ ხომ უფრო ადრე დაინწყებოდა რგგ-სა და საერთოდ ქალაქმშენებლობის საკითხზე ის დისკუსია, რაც ეხლა ასე ფართო მასშტაბით მიმდინარეობს?

ოფიციალური ექსპერტების შენიშვნები და დასკვნები, რომლებიც უკიდურესად უარყოფითია, სრულად ადასტურებს ჩვენს მიერ გაკეთებულ დასკვნებსა და შენიშვნებს და ბევრ შემთხვევაში მათი იდენტიფიკაცია (მათ შორის ზემოთმოტანილი დასკვნისაც).

ეხლა რამოდენიმე დღეში, „დედაქალაქის მინათსა-რგებლობის გენერალური გეგმის“ (მგგ) განახლების ეს ჩახლართული მრავალწლიანი ისტორია, რომელიც წარმანიასაგან ერგო მემკვიდრეობით, როგორ უნდა გაარკვიოს კალაძემ?

ვინ ეხმარება და ვინ ცდილობს, რომ დააბნოს? ფაქტი ერთია, მარტო მას ამ მასალების შესასწავლად ნამდვილად არ ეყოფა მრავალი კვირა, შეიძლება თვეებიც.

ამავე დროს, არის პოზიცია, რომ თუ „მინის რეგულირების განახლებული გეგმა“ არ დამტკიცდება გაგრძელდება უწესრიგობა ამ სფეროში.

„სითი ინსტიტუტი თბილისის“ წარმომადგენლის აზრით: თუ გეგმა არ დამტკიცდება მათ არ მიეცემათ „დაახლოებით, 800 000 ლარი და ქალაქი დარჩება იმ დოკუმენტის გარეშე, რომელიც აუცილებელია მისი განვითარებისთვის“.

უფრო მეტიც, დასახელდა მგგ-ის არ მიღების ერთი ადრესატიც. მომაქვს ამონარიდი „სითი ინსტიტუტი საქართველოს“ დირექტორის **მამუკა სალუქვაძის** ინტერვიუდან სადაც ის ჟურნალისტ ნინო ხაჩიძის კითხვებს პასუხობს:

„- და მერია რატომ უნდა გერჩოდეთ თქვენ და თქვენს კომპანიას?

- მოდი, ასე ვთქვათ, მერიის არქიტექტურის სამსახური, მერიაში იქნებ არ გვერჩიან. ვერ ვიტყვი, გვერჩიანო, მაგრამ ეტყობა, გარკვეული დამოკიდებულება აქვთ გენგეგმისადმი. მაშინ ასეთ კითხვას დავსვამ: არქიტექტურის სამსახურისთვის ხელსაყრელია ეს გენგეგმა?! იქნებ მათ ექმნებათ გარკვეული შეზღუდვები, ებლოკებათ რაღაც საკითხები, რომლებიც დღეს თავისუფლად წყდება?! შეიძლება, გამოვთქვათ ასეთი ეჭვი, **უნდათ მოწესრიგება იმის, რაც დღეს მოუწესრიგებელია?!**

თქვენ ამბობთ, რომ ნებართვების გაცემას ვერ აწესრიგებს ეს გენგეგმა და არც უნდა მოაწესრიგოს, ფული კი გაცივმა ნებართვებში. არა?

- ნებართვებს ვერ აწესრიგებს, მაგრამ ზონებს ადებს ისეთს, სადაც ასე უპრაგონოდ ნებართვები ვეღარ გაცივმა.“¹

ეს არის თბილისის წინააღმდეგ შეთქმულების კიდევ ერთი ეჭვი ინფორმირებული პირის მიერ გამოთქმული. მაგრამ ამ პასუხში ხომ იმის ვარიანტიცაა მოცემული, რომ მგგ გარდა ზონებისა სადაც „უპრაგონოდ“ ვერაფერს გააკეთებ, „ყველაფერს რომ იზამ“ ისეთ ზონებსაც ადგენს? **თუ ეს პროცესი არ არის საჯარო და სრულ საზოგადოებრივ კონსულტაციაზე და მყარებული, მაშინ პირუკუ ეჭვიც ხომ შეიძლება გაჩდეს: ხომ არ ხდება ეს გარკვეული კერძო ინტერესების დასკმაყოფილებლად?**

საჯარო და კერძო ინტერესების თანხვედრა უნდა იყოს უზრუნველყოფილი, რაც აქამდე მათ მიერ წარმოდგენილი მასალებით არ დასტურდება. ამიტომაცაა ყველაზე მეტი კამათი **რუკებზე**, რომელიც თანახლავს ამ დოკუმენტს.

ამ ბოლო 25 წლის განმავლობაში თბილისის გენგეგმის არშედეგის ძირითადი მიზეზი არის თბილისის ძირითადი ქონების მოუწესრიგებლობა იმიტომ, რომ ეს უზარმაზარი ქონებაა და მისი ასეთი მოუწესრიგებლობა ძალიან საინტერესოა საბაზრო ეკონომიკის პირობებში მხოლოდ მოგებაზე ორიენტირებული ქცევისთვის.

ისე ოფიციალურადაა აღიარებული, რომ ქალაქმშენებლობის მოუწესრიგებლობის გამო თბილისში ადმინისტრაციის დისკრეციული (თავისი შეხედულებისამებრ მოქმედების უფლება) უფლებამოსილების ზრდა „ობიექტურ მოვლენად“ იქცა.

უწესრიგობის მომხრეებს არქიტექტურის სამსახურზე დაყვანა საკითხის გამარტივებაა.

„სითი ინსტიტუტი თბილისის“ წარმომადგენლების მთავარი შეცდომა ისაა, რომ ნახევარსიმართლით ცდილობენ საქმის გაკეთებას. მათ ხომ ყველაზე კარგად იცოდნენ თავიდანვე, რომ მარტო მგგ არაა საკარისი ქალაქმშენებლობის მოწესრიგებისთვის? მათ ხომ იცოდნენ რომ ამისათვის საჭიროა კიდევ გარემოს რეგულირების გეგმა? ჯამში ხომ იციან რომ მარტო მგგ-ით უწესრიგობის აღმოფხვრის სამართლებრივი ბაზა არ შეიქმნება?

ზოგადად ამ შეთქმულების მთავარი ფაბულა ისაა, რომ თბილისის ქალაქმშენებლობა იყოს მოუწესრიგებელი, როგორც სამართლებრივად, ისე ინსტიტუციურად, ანუ დარჩეს ისე როგორც დღესაა. წლების განმავლობაში იქმნება იმიტაცია, რომ თითქოც ქალაქმშენებლობის მიმართულებით რაღაც კეთდება, რომ არსებობს სამართლებრივი ბაზა, თუმცა რეალურად ადგილი აქვს ცალმხრივი ნორმატიული აქტების მიღებას და ერთიანი სისტემური და კომპლექსური კანონი მიღებული არ არის.

¹ <http://fact2.ge/%E1%83%A1%E1%83%98%E1%83%97%E1%83%98-%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%98%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%A2%E1%83%98-%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%A5%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%97%E1%83%95%E1%83%94%E1%83%9A/>.

5. „თევზი თავიდან ყარს“!

ცოტა ხნის წინ გახმაურდა ამბავი მცხეთის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის იუნესკოს ექსპერტების მიერ დაწუნების თაობაზე. უკვე პრობლემა მარტო თბილისს არ ეხება.

ეს ასეცაა.

საქმე იმაშია, რომ „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს კანონიდან გამომდინარე, თბილისს უნდა ჰქონდეს თბილისის „ქალაქმშენებლობითი გეგმა“, რომელიც შედგება არა მარტო „მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმისგან“, არამედ აგრეთვე „განაშენიანების რეგულირების გეგმისგან“.

ამდენად, თუ მარტო თბილისის მიწათსარგებლობის გენერალურ გეგმას მიიღებ და თუ იმავე დროს არ გაქვს თბილისის განაშენიანების რეგულირების გეგმა მიღებული, იდეალურიც რომ იყოს ის, თბილისის ურბანული კრიზისის დასაძლევად საკმარისი ვერ იქნება.

თბილისს უნდა ჰქონდეს ერთი „ქალაქთმშენებლობითი გეგმა“. და მისი ერთი ნაწილის მგგ-ს მიღება შეიძლება დაუკავშირო დადებით, ან უარყოფით შედეგებს, მაგრამ პრინციპულად საკითხს არ წყვეტს.

ამიტომ თავიდანვე მერიამ დაუშვა შეცდომა როდესაც სახელმწიფო შესყიდვა გამოაცხადა მხოლოდ მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებაზე და არა „ქალაქთმშენებლობითი გეგმაზე“, როგორც ამას მოითხოვს კანონმდებლობა.

ამდენად შეცდომაა კახი კალაძის საპროგრამო დაპირება მხოლოდ მგგ-ს მიღების თაობაზე. საჭიროა ამ პოზიციის კორექტირება „ქალაქთმშენებლობითი გეგმის“ მიღების მიმართულებით.

ამასთან, ნონსენსია დედაქალაქისთვის, მცხეთისთვის თუ სხვა მუნიციპალიტეტებისთვის კარგი, არათუ ამოგლეჯით მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის შექმნა, არამედ ერთიანი „ქალაქთმშენებლობითი გეგმის“ შექმნის სურვილიც, თუ არ იარსებებს ქვეყნის განსახლების მოწყობილი სისტემა, ქვეყნის ტერიტორიულ-სივრცობრივი მოწყობის გეგმა, ორიენტირებული ადგილობრივი ქცევისთვის.

საქართველოს კანონით „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოში შემოღებულ იქნა სივრცითი მოწყობის სისტემა, რომელიც ერთ კომპონენტად მოიცავს სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვას.

აღნიშნული კანონით განსაზღვრულია „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის დაგეგმვის ტიპები და იერარქია“ (მუხლი 10.), რომლის მიხედვითაც, „საქართველოში ხორციელდება სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა: ა) ქვეყნის ტერიტორიისა და აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ტერიტორიების სივრცითი მოწყობა, რომლის სახეობებია: ა.ა) ქვეყნის ტერიტორიის სივრცითი მოწყობა – ქვეყნის სივრცითი მოწყობის გენერალური სქემა; ა.ბ) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ტერიტორიების სივრცითი მოწყობა – ავტონომიური რესპუბლიკების სივრცითი მოწყობის სქემები; ბ) მუნიციპალიტეტის სივრცითი მოწყობა – მუნიციპა-

ლიტეტის სივრცით-ტერიტორიული განვითარების გეგმა; გ) დასახლებათა (ქალაქის, დაბის, სოფლის) ქალაქთმშენებლობითი დაგეგმვა, რომლის სახეობებია: გ.ა) მიწათსარგებლობის დაგეგმვა – მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმა; გ.ბ) განაშენიანების დაგეგმვა – განაშენიანების რეგულირების გეგმა“.

ტერიტორიულ-სივრცობრივი დაგეგმვა არის მდგრადი განვითარების მეშვეობით ცხოვრების ხარისხის ამაღლების საშუალება. ის იძლევა შესაძლებლობას, რომ შეთანხმებულ იქნას საბაზრო და დაგეგმვის მექანიზმები სასურველი ეკონომიკური, ტერიტორიული, სოციალური და ბუნების დაცვითი მიზნების მიღწევის პირობებში.

ტერიტორიულ-სივრცობრივი დაგეგმვა სახელმწიფოებრივი ფუნქციაა. სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს ტერიტორიულ-სივრცობრივი დაგეგმვა ქვეყნის მასშტაბითა და ტერიტორიულ ერთეულებში, როგორც წესი 15-20 წლით და მეტით. ამისთვის, უპირველეს ყოვლისა, უნდა მოამზადოს სამართლებრივი ბაზა და დახმარება გაუწიოს მის განხორციელებას ადგილებზე. საქართველოსთვის, ისევე როგორც გარდამავალი პერიოდის ქვეყნებისათვის საერთოდ, უნდა განხორციელდეს დარგობრივი მართვის სისტემის რეგიონული მართვის სისტემით ჩანაცვლება.

ქვეყნის მასშტაბით შემუშავებული ტერიტორიულ-სივრცობრივი განვითარების გეგმებიდან გამომდინარეობს ქვედა დონის (ქალაქების, მუნიციპალიტეტების) გეგმები. აქცენტი, როგორც წესი, კეთდება მიწათსარგებლობის რეგულირებაზე და სისტემურ მიდგომაზე, დაბალანსებულ, კოორდინირებულ და ინტეგრირებულ სექტორალურ განვითარებაზე. ეს არ არის მხოლოდ მიწათსარგებლობის უბრალო მართვა. მოცემულ ტერიტორიაზე უნდა შექმნას ისეთი მიწათსარგებლობის სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს მაღალ ეკოლოგიურ-სოციალურ-ეკონომიკურ ეფექტიანობას.

ტერიტორიულ-სივრცობრივი დაგეგმვის ნარმატივა დამოკიდებულია შემუშავებული გეგმის ხარისხზე, მმართველობის ხარისხზე, ხელისუფლების პოლიტიკასა და პოლიტიკურ ნებაზე, კადრებზე.

აქ ისეთი შემთხვევაა, რომ თევზის თავს ვერ ვაგნებთ.

ფაქტი ერთია, რომ საქართველოს მთავრობამ არც ღარიბაშვილის დროს და არც კვირიკაშვილის დროს არ შეასრულა კანონის მოთხოვნა საქართველოს სივრცითი მოწყობის თაობაზე. მათ არაფერი არ გააკეთეს ამ მიმართულებით, გარდა იმისა რომ შექმნეს სამთავრობო კომისია და ამ კომისიაში ღარიბაშვილის „უნესკო ნასვლის“ შემდეგ ის ჩანაცვლეს კვირიკაშვილით.

ეს ამბავი დოკუმენტურად შეგიძლიათ იხილოთ:

საქართველოს სივრცითი მოწყობის გენერალური სქემის „საქართველო 2030“ შემუშავების სამთავრობო კომისიის შექმნის შესახებ“ (მთავრობის დადგენილება №89 09.03.2015)

„საქართველოს სივრცითი მოწყობის გენერალური სქემის „საქართველო 2030“ შემუშავების სამთავრობო კომისიის შექმნის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის

2015 წლის 9 მარტის №89 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე.

ხელისუფლება არ ახდენს საქართველოს მთელი ტერიტორიის მონესრიგებას და თბილისში ეს მიზეზთა გამო მწვავედ იჩენს თავს.

ამ სფეროში მოქმედი საქართველოს კანონი „სივრცითი მონყობისა და ქალაქთმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“, მხოლოდ პრინციპების დონეზე განსაზღვრავს საკითხებს. საჭიროა სრულფასოვანი კანონმდებლობა.

უკვე მეორე წელია საქართველოს პარლამენტში დევს 2016 წლის 24 ნოემბერს წარდგენილი კანონპროექტი - „საქართველოს სივრცითი მონყობისა და მშენებლობის კოდექსი“, რომლის მიღება გამოგონილი მიზეზებით იჭიმება.

საკმარისია ამ კანონპროექტის გაცნობა, რომლის მსგავსი კანონი ყველა ცივილიზებულ ქვეყანას გააჩნია, რომ გამოჩნდეს ის სავალალო მდგომარეობა, რაც საქართველოშია მასში ასახული ნორმების დაუკანონებლობის გამო. ბუნებრივია ქალაქი, რაც არ უნდა დიდი იყოს ის და რაც არ უნდა დიდი წილი და მნიშვნელობა არ უნდა ჰქონდეს, როგორც მაგალითად თბილისს საქართველოსთვის, ის მაინც იქნება მთელის - ქვეყნის ნაწილი და მისი სივრცობრივ-ტერიტორიული მონყობა დამოკიდებული იქნება მთელი ქვეყნის ტერიტორიულ-სივრცობრივ მონყობაზე. ყველა სხვა ცდა და ქვეყნის სივრცობრივ-ტერიტორიული მონყობის გარეშე ქალაქების, მინიციპალიტეტების ტერიტორიულ-სივრცობითი მონყობა მეცნიერული თვალსაზრისით სრულფასოვნად შეუძლებელია.

საქართველოში ტერიტორიულ-სივრცობრივ მონყობას თითქოს გაუმართლა „ქართული ოცნების“ ხელისუფლებაში მოსვლით, განსაკუთრებით პრემიერად გიორგი კვირიკაშვილის შემდეგ, როდესაც მან „ქართული ოცნების“ საქართველოს მრავალ ათეულ პუნტიანი განვითარების პროგრამა ოთხ პუნქტზე დაიყვანა და ამ ოთხი პუნქტს შორის დატოვა ქვეყნის სივრცითი მონყობის ამოცანა.

ცენტრალური ხელისუფლება ამ მოთხოვნას არ ასრულებს!

ეს საკითხი ძალიან ჰგავს მიწის საკითხს. აქაც მიღებულია ფრაგმენტული კანონები. ქვეყანას დღემდე არ აქვს „მიწის კოდექსი“.

აი სად არიან „შეთქმულების“ გენერლები, თუმცა მართალია თევზი თავიდან კი ყარს, მაგრამ შემდეგ სხეულის სხვა ნაწილებზეც ხომ ვრცელდება? ამ შეთქმულებაში მონაწილეები საბოლოო ჯამში ერთვება მთელი მოსახლეობა. ეხლა და აქ უბრალოდ იმის აღნიშვნა გვინდა, რომ თბილისის წინააღმდეგ „შეთქმულება“ ვერ ეტევა თბილისის ფარგლებში.

ქალაქთმშენებლობისა და მიწის ფუნდამენტური კანონების არ არსებობა წარმოადგენს მისი სივრცობრივ-ტერიტორიული მოუნყობლობის მიზეზს.

ეს არ არის მარტო დღევანდელი ხელისუფლების დამახასიათებელი ნიშანი. უბრალოდ გასაოცარია როგორ ჰგავს დროსა და სივრცეში დაშორებულ ხელისუფალთა ქცევა ერთმანეთს, როგორ ერთტიპიურია ისინი.

2004-2007 წლებში მიღებულ იქნა ცალკე პარლამენტის დადგენილებები საქართველოს კანონის „საქართველოს სამშენებლო კოდექსის“ 2008 წლისთვის მომზადების უზრუნველყოფის მიზნით. მხოლოდ 2014 წლის ნოემბერში შევიდა პარლამენტში „სამშენებლო კოდექსის“ კანონპროექტი. შემდეგ გაგრძელდა ამ კანონის ირგვლივ „ჭირთა ბადის“ ქსოვა და უკვე 2016 წლიდან მის ბედს იზიარებს, როგორც ითქვა ახალი კანონპროექტი სახელწოდებით - „საქართველოს სივრცითი მონყობისა და მშენებლობის კოდექსი „

კანონპროექტი მაინც მოქმედებს მოვლენებზე. ის მთავრობის მიერაა შეტანილი პარლამენტში და იქ მოცემული დებულებები გარკვეულ მოლოდინს ქმნის.

კანონპროექტი არ იცნობს „მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის „ცნებას, აქ ის შეცვლილია ცნებით - „მინათსარგებლობის გეგმა“. ეს საკითხი იმითაცაა მნიშვნელოვანი, რომ უკვე ის და იმ სათაურით რის მიღებაზეცაა კამათი (ანუ მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“ და რის მიღებასაც საარჩევნო პროგრამით კახი კალაძე დაგვირდა არ შეესაბამება მთავრობის მიერ მოწონებულ (რომლის ვიცე პრემიერიც თვითონ იყო მაშინ) ვერსიას!

თუმცა ცხოვრება ვერ გაჩერდება და ადგილი აქვს ურბანული და სასოფლო სივრცეების სტიქიურ კერძო წარმოდგენებითა და ინტერესებით, საბაზრო მექანიზმებზე სრული დამოკიდებულებით, სტიქიურ განვითარებას.

ამან მიიყვანა თბილისი ურბანულ კრიზისამდე. ეს პროცესი ნელ ნელა გადადის სხვა ქალაქებშიც. პოსტაბჭოთა კრიზისი გადადის თბილისის ახალ კრიზისში. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ ქალაქის დეინდუსტრიალიზაცია, სამუშაო ადგილების შემცირება, ქალაქიდან მოსახლეობის ემიგრაცია და სოფლის მოსახლეობის ქალაქში მიგრაცია. ამას დამატა ახალი კრიზისი- მკვეთრი არათანასწორობა, სოციალურ დახმარებებზე დამოკიდებულების ზრდა, ქალაქის მოსახლეობის „შეცვლა“, მიგრაცია აფრიკის და აზიის ქვეყნებიდან, უპატრონო ბავშვები, ქალაქის ინფრასტრუქტურის დაძველება და სხვა. ამას ემატება სტიქიური განაშენიანება, ძველი ტრანსპორტით გადაჭედვა და აერის გაჭუჭყიანება, საცობები...

თბილისის, როგორც ქალაქის კრიზისი 25 წელია გრძელდება და ღრმავდება.

თბილისის განვითარების სტრატეგია და კრიზისის დაძლევის გეგმა არ არსებობს.

როგორც ზემოთ ითქვა ქალაქის პოლიტიკას გულგრილად ეკიდება ცენტრალური ხელისუფლება და არ იღებს შესაბამის კანონს. უნესრიგობა მიწისა და ქალაქის ქონების ნაწილში აწყობს პირველ რიგში ხელისუფლებას.

6. გამოსავალი: არსტანდარტულ სიტუაციაში - არასტანდარტული მოქმედება!

კახი კალაძე ცაიტიტოშია.

ის იგივე მდგომარეობაშია, როგორშიც იყო დავით ნარმანია 2014-ში.

მისი უპირატესობა ნარმანიას გამოცდილებაა. როგორ მოიქცეა ნარმანია? ის სიტუაციას მოერგო, შეეგუა.

ის მთლიანად გახდა „ნაციონალების“ ქალაქმშენებლობითი საქმეების გამგრძელებელი. მან მემკვიდრეობით მიღებული 2009 წლის „დედაქალაქის პერსპექტიული განვითარების გენერალური გეგმა“ ხელმეორედ დაამტკიცა სახელწოდებით „დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმა“, კანონმდებლობის მოთხოვნებთან ფორმალური შესაბამისობის დასამყარებლად. საქმით კი გაგრძელდა ის, რაც კეთებოდა სააკაშვილისა და ყველა წინა ხელისუფლების დროს, გარდა განაშენიანების ინტენსივობის K2-კოეფიციენტის გაზრდის შეჩერებისა, ზოგიერთ რაიონში.

ნარმანიამ აღიარა, რომ მან ვერაფერი ვერ მოახერხა იმ ვალდებულებებთან და გაცემულ ნებართვებთან რაც მანამდე დახვდა. „წინა ხელისუფლების დროს გაცემული სამშენებლო ნებართვების შეჩერება შეუძლებელი იყო. ასეთ შემთხვევაში მუნიციპალიტეტს დეველოპერებისთვის ბიუჯეტიდან ზიანი უნდა აენაზღაურებინა.“¹

„ქართული ოცნების“ ხელისუფლებაში მოსვლის დროს თბილისის კრიზისის დაძლევის გზად მგ იყო მიჩნეული. ამან არ გაამართლა უკვე მითითებული მიზეზების გამო.

რას იზამს კალაძე?

გაიმეორებს იგივეს და მოახდენს მისი იმიჯის გაწმენდას?!

ანუ გახდება იმის ტყვე რაც დაუტოვა ნარმანიამ და „სითი ინსტიტუტი თბილისის“ მასალებიდანაც ჩანს, რომ პოზიტიური ქალაქს ცოტა აქვს. ფაქტობრივად ქალაქი გაკოტრებულია - რომ არა ცენტრალური ბიუჯეტის სუბსიდიები, საკუთარი შემოსავლებით ქალაქს მისი ვალდებულებების, მისი ექსკლუზიური ფუნქციებს განხორციელება არ შეუძლია.

რას უდრის სამშენებლო ნებართვების ჯამი? რას უდრის ცენტრალური ხელისუფლების მიერ საინვესტიციო პირობებით გაცემული ტერიტორიები? რა ინტერესები დევს „სითი ინსტიტუტ თბილისის“ მომზადებულ რუკებში? როგორი იქნება სოლოკრატიული სისტემის შიგნიდან თხოვნები?

მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებული პროექტის ნახვის შემდეგ (პირველი კახი კალაძემ ის უნდა ჰქნას, რო ეს პროექტი გაასაჯაროოს), შეგვეძლება თქმა: ის მისაღებია, თუ არა. თუმცა, მარტო მისი მიღება, როგორც ითქვა საკითხს არ წყვეტს. იყო 2009 წლიდან მგ მაგრამ არც ერთი კრიზისი თბილისში არ დაძლეულა. ახალი დაკვეთაც ხომ ამ 2009 წლის მგ განახლებაა?

შეძლებს კალაძე სტიქიური განაშენიანების შეჩერებას?

შეძლებს კალაძე გაფუჭებულის სტატუსს კვოს შენარჩუნებას, თუ კიდევ დაუშვებს მდგომარეობის გაუარესებას?

1 <http://www.interpressnews.ge/ge/eqskluzivi/4601-48-ver-vityvi-rom-raghac-ukheshi-an-gamoustsorebeli-shecdoma-davushvi-asethi-ar-mqonia.html>

ნარმანია გახდა ყოველდღიურობის ტყვე. რუტინამ დაამარცხა.

კალაძე შეეგუება მდგომარეობას ნარმანიასავით, თუ გაუნწევს წინააღმდეგობას.

ნარმატებისთვის კალაძემ სწრაფად უნდა გადაწყვიტოს „სითი ინსტიტუტი თბილისის“ საკითხი. ის უნდა გადაიყვანოს მეორეხარისხოვან საკითხებში და ჩააბაროს შესაბამის სტრუქტურას შესაბამისი ინსტიტუტით. თბილისის მგ-ს ჩასწორებული ვარიანტი გასაჯაროვდეს, თუ გათვალისწინებულია შენიშვნები და თუ აკმაყოფილებს ხელშეკრულებით წაყენებულ მოთხოვნებს უნდა იქნას მიღებული ყოველგვარი, თუ არა და -არა. მის მიმართ დამოკიდებულება უნდა იყოს შეღავათების გარეშე.

ამავე დროს კალაძემ უნდა შეაჩეროს სტიქიური განაშენიანება!

არ უნდა დაუშვას გაფუჭების მასშტაბების ზრდა.

მან უნდა შეისწავლოს (ბუნებრივია შესაბამისი სტრუქტურების ჩართვით) ყველა აღებული ვალდებულებების კანონიერება.

მას შეუძლია დროებითი ეფექტის მიღწევა მაშინაც კი, თუ უარყოფს ყველაფერს, რაც არ მოდის სოლოკრატიიდან და „პარტიული დაკვეთის“ გარეთ მოიქცევა მკაცრად, რაც ნარმანიამ ვერ შეძლო - ის ასრულებდა სოლოკრატიის დაკვეთასაც და ჩაეფლო გარემოში. კახი კალაძემ მოძლიერების შემდეგ ეს პრაქტიკაც უნდა გააუქმოს.

ნარმანიას რომ მარტო ივანიშვილის თხოვნები შეესრულებინა (ნებისმიერი ფორმის) და დანარჩენი ყველაფერი წესრიგში მოექცია. სიტუაცია მრავალჯერადად უკეთესად იქნებოდა.

და მთავარია **კახი კალაძემ გიორგი კვირიკაშვილთან და ირაკლი კობახიძესთან ერთად მოილაპარაკონ და გადაწყვიტონ „საქართველოს სივრცითი მონყოფისა და მშენებლობის კოდექსისა“ და „მინის კოდექსის“ მიღებისა და პარალელურ რეჟიმში ქვეყნის სივრცობრივი მონყოფისა და თბილისის ქალაქთმშენებლობის გეგმის მიღების საკითხები.**

თუ როგორი უნდა იყოს შემდეგი ნაბიჯები, ამის შესახებ მას შემდეგ რაც გავეცნობით მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განხლებულ ვერსიას.

ფაქტი ერთია: პოლიტიკურად კახი კალაძის კრახი გარდაუვალია თუ ის ნარმანიას შექმნილ საძირკველზე დადგება!

ყველაფერი დავწერე უფრო დიდი სურვილით, ვიდრე მოლოდინით, რომ კახი კალაძე, თბილისის ახალი მთავრობა, ახლადარჩეული საკრებულო გაითვალისწინებს ნათქვამს“.

თ. ბამოსავალის კიეზა

2017 წლის 13 ნოემბერს კახი კალაძეს გაეგზავნა კოლექტიური ღია წერილი¹ თბილისის მინათსარგებლობის გენგემის შესახებ, რომელშიც ნათქვამია:

ბ-ნო კახა, უპირველეს ყოვლისა, გილოცავთ 2017 წლის 21 ოქტომბერს ქ. თბილისის მერად არჩევას და გისურვებთ, თქვენი წინასაარჩევნო პროგრამის ნარმატივებით განხორციელებას.

პროგრამაში ერთ-ერთი უმთავრეს საკითხად, სამართლიანად გქონდათ გამოყოფილი ქ. თბილისის მინათმონყობის გენერალური გეგმა.

ამასთან დაკავშირებით, წინასაარჩევნო პროგრამაში ნათქვამია, რომ „მერია საბოლოოდ დაამუშავებს და დაამტკიცებს თბილისის მინათმონყობის გენერალურ გეგმას, რომელიც შეასრულებს თბილისის ურბანული განვითარების ქვაკუთხედის ფუნქციას. გენერალური გეგმა იქნება სისტემურ მიდგომაზე დაფუძნებული, წლებზე გათვლილი ქალაქის „კონსტიტუცია“. გენერალური გეგმა შექმნის ქალაქმშენებლობისა და ურბანული განვითარების ახალ პარადიგმას, რომელიც იქნება არა მხოლოდ დედაქალაქის განვითარების ახლებური ხედვა, არამედ გახდება მაგალითი საქარ-თველოს სხვა, დიდი ქალაქების განვითარების კონცეფციებისთვის.“

თქვენ მემკვიდრეობით გერგოთ ქალაქმშენებლობასთან დაკავშირებული უამრავი გადანყვეტილება, რომლებიც, მათი ავკარგიანობის მიუხედავად, თქვენგან დამოუკიდებლად განხორციელდება. ისე აღმოჩნდით „დედაქალაქის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის“ (მგგ) განახლების ჩახლართულ ისტორიაში ჩართული, რომ ყველა დასმულ კითხვასა და კრიტიკულ შენიშვნებზე პასუხის გაცემა თქვენ მოგიწევთ. ამასთან, ყველა ხილული თუ უხილავი მანქანა იმუშავებს/უკვე მუშაობს იმისთვის, რომ თქვენ ვერც მოახერხოთ ამ ისტორიებში გარკვევა და გახდეთ თბილისის-ის, როგორც ქალაქის, დეგრადაციის მონაწილე, მსგავსად თქვენი წინამორბედებისა.

პირველი ასეთი მახე თქვენ დაგიგეს წინასაარჩევნო პროგრამის ზემოთ მოტანილი ტექსტის შემოთავაზების დროს. როდესაც თქვენ მინათსარგებლობის გეგმის მიღების პერსპექტივაზე საუბრობდით, მაშინ დედაქალაქის მინათსარგებლობის გეგმის მიღება უკვე დაანონსებული ჰქონდა მერიის ხელმძღვანელობას. თუმცა, მგგ-ს პროექტის მიღება წარმოდგენილი სახით, შეუძლებელი აღმოჩნდა ქართველი ექსპერტების მიერ მისი ნეგატიურად შეფასებისა და კრიტიკის გამო. ახლა ყველა, ვინც მილიონები დახარჯა მგგ-ს პროექტის შედგენაზე (უშუალოდ სამუშაოების ღირებულება 2,8 მლნ. ლარია. გარდა ამისა, დიდა თანმდევი ხარჯებიც), ცდილობს, რომ ეს გეგმა თქვენ მიიღოთ,

1 13.11.2017.- „ღია წერილი ქ.თბილისის მერს ბ-ნ კახა კალაძეს თბილისის მინათსარგებლობის გენგემის შესახებ“ წყარო: <https://www.facebook.com/http://fact2.ge/%E1%83%A0%E1%83%90%E1%83%A2%E1%83%9D%E1%83%9B-%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%9B%E1%83%98%E1%83%A3%E1%83%A6%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%94%E1%83%9A%E1%83%98-%E1%83%97%E1%83%91%E1%83%98/>

თანაც, შემჭიდროებულ ვადებში. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, მგგ-ს პროექტის საბოლოო ვარიანტი 13 ნოემბერს წარედგინება მერიის შესაბამის სამსახურს, ხოლო 22 ნოემბერი კი, ბოლო ვადაა, როცა არქიტექტურის სამსახურმა ან უნდა გააფორმოს საბოლოოდ მიღება-ჩაბარების აქტი და წარუდგინოს დოკუმენტი დასამტკიცებლად საკრებულოს, ან შეწყვიტოს ხელშეკრულება და დააჯარიმოს მგგ-ის შემდგენელი კომპანია.

მგგ განხილვის საგანია, თუმცა იმ სახით, რა სახითაც დღემდე წარმოდგენილი, მისი მიღება გაქცევთ სიტუაციის ტყვედ, ხოლო თბილისის ნორმალური ქალაქის მომავალს დაუკარგავს, საუკეთესო შემთხვევაში კი – ის იქნება მკვდრადშობილი დოკუმენტი. ვფიქრობთ, გრძნობთ აღნიშნული სიტუაციის სიმძიმეს. ამის ნიშანია თქვენ მიერ სამუშაო ჯგუფების შექმნის შესახებ გადანყვეტილება, შეხვედრები სპეციალისტებთან.

მივესალმებით თქვენს ასეთ მიდგომას საკითხისადმი და გვინდა, მოგახსენოთ ჩვენი პოზიცია კითხვაზე: რა ვქნათ? – პასუხის გასაცემად.

მთელი რიგი ქართველი სპეციალისტები, სხვადასხვა სამთავრობო თუ სამოქალაქო ორგანიზაციები და საერთაშორისო ექსპერტები თანხმდებიან, რომ წარმოდგენილი დოკუმენტი არც მინათსარგებლობის გენერალური გეგმაა და არც განაშენიანების დეტალური მაკონტროლებელი რეგულაცია. ის არ გვთავაზობს სივრცითი მონყობის სტრატეგიის ნათელ ხედვას, რომელიც შეიძლება, დამტკიცდეს თბილისისთვის. დოკუმენტი არ არის საკმარისად დეტალური, რომ გამოიყენებოდეს მინის ნაკვეთზე მშენებლობის ნებართვების გასაცემად. ამასთან, გვხდება როგორც მნიშვნელოვანი შეცდომები, ასევე, ნაკლოვანებები კონცეფციისა და მისი იმპლემენტაციის კუთხით, რაც სერიოზულ პრობლემებს შექმნის მისი განხორციელების შემთხვევაში.

დოკუმენტი არ ითვალისწინებს საერთაშორისო პრაქტიკას და შეიძლება ჩაითვალოს, რომ არ არის თანხვედრაში „იუნესკოსა“ თუ „გაეროს“ ჰაბიტატის სახელმძღვანელო პრინციპებთან. რაც მთავარია, ის უსპობს თბილისს – საქართველოსა და სამხრეთ კავკასიის რეგიონის ცენტრს, განვითარებისა და ქვეყნის თუ რეგიონის წინაშე არსებული გამოწვევების დაძლევის პერსპექტივებს. ის არ აუმჯობესებს თბილისელთა ცხოვრებას და, რაოდენ სამწუხაროც უნდა იყოს, საფრთხეს უქმნის თბილისს, როგორც უძველეს ქალაქსა და მსოფლიო ცივილიზაციის ერთ-ერთ სიმბოლოსა და მონაპოვარს.

მასალების ანალიზით კარგად ჩანს, რომ აშკარაა, ერთხელ ჩადენილის – განმეორების მცდელობა. კერძოდ, თბილისის შეატყუონ ძველი გენგემებიდან (რომლებიც მოძველებულია და ვერ ასახავს დღევანდელ რეალობას) გადმოკ-ობირებული ანალიტიკური მასალით შეზავებული დოკუმენტი, რომლის მიზანია, შეცვალოს ქალაქის ფუნქციონალური ზონები კონკრეტული ჯგუფების პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტერესების გათვალისწინებით, რაც კარგად

შენიშნულ ჯგუფურ, პარტიულ და კორუფციული მომენტების არსებობასაც არ გამოორიცხავს. უკეთეს შემთხვევაში, ეს დოკუმენტი კვლავ წარმოადგენს 2009 წლის გენგეგმის კორექტირებულ ვარიანტს. თავის მხრივ, ეს უკანასკნელი გადმოწერილია 2005 წლის გენგეგმის მასალებიდან და ასე შემდეგ. დღეს კი 2017 წელია და ბევრი რამ შეიცვალა მსოფლიოში, რეგიონში, საქართველოში და თანამედროვე მოთხოვნები სულ სხვა რეალობის გათვალისწინებას საჭიროებს.

ჩვენი პრინციპული პოზიციაა, რომ მგგ-ის დამტკიცება იმპლემენტაციის მიზნით დაუშვებელია. ის შეიძლება მიიღოს, როგორც საცნობარო დოკუმენტი, როგორც – „იდეების ყუთი“ და არა ქალაქის განვითარებისთვის საჭირო მნიშვნელოვანი და პროფესიულ დონეზე მომზადებული სახელმძღვანელო.

დარწმუნებულები ვართ, რომ ასეთი ფორმით მგგ-ის მიღება ეწინააღმდეგება თქვენ მიერ დაანონსებულ თბილისის განვითარების ახალი და თანამედროვე გენგეგმის შექმნას და თქვენ სრულად გამოიყენებთ თქვენს მანდატსა და პოლიტიკურ ავტორიტეტს ამ პროცესის მართებულად წარმართვისთვის.

გამოსავალი საჯაროობაში!

რადგანაც შინაურ მღვდელს შენდობა არ აქვს, თქვენს ყურადღებას მივაქცევთ, თუნდაც თბილისის მუნიციპალიტეტის თხოვნით, აზიის განვითარების ბანკის მიერ დაქირავებული, პარიზში დაფუძნებული კომპანიის, Institut d'aménagement et d'urbanisme d'Ile-deFrance-ის, ექსპერტის – ბატონ ერიკ ჰიუბრესტის მიერ მომზადებულ დასკვნას „თბილისის განახლებული მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის შეფასებისადმი“. გასაჯაროეთ აღნიშნული ექსპერტული დასკვნა, მოუსმინეთ ადგილობრივ სპეციალისტებს (რომელთა კრიტიკული შენიშვნები სრულად ემთხვევა საერთაშორისო ექსპერტის შენიშვნებსა და წინადადებებს). აქვე იმასაც დავძენთ, რასაც არც მგგ-ის შემქმნელი კომპანია უარყოფს, რომ გგმ-ის შემოთავაზებული პროექტი არ ეყრდნობა არცერთ კვლევას.

მოგიწოდებთ, გაუკეთეთ ორგანიზება დედაქალაქის განვითარების გენერალური გეგმის (რეალური) შექმნის საჯარო და ღია პროცესს, დაინტერესებული მხარეებისა და თბილისის მოსახლეობის მაქსიმალური ჩართულობით.

ჩვენ ჩვენის მხრივ, მზად ვართ ჩავერთოთ ამ პროცესში და მაქსიმალურად დავიხარჯოთ თბილისის სტრატეგიული განვითარებისთვის საჭირო დოკუმენტის შესამუშავებლად“.

ი. კვლავ ინფორმაციული რაკეტაობა

გენგეგმის მიღება-ჩაბარების გამოცხადებული ვადა გავიდა ისე, რომ საზოგადოებას ამ პროცესთან დაკავშირებით არავითარი ინფორმაცია არ მიუღია. მიიღეს-არ მიიღეს და თუ არ მიიღეს რატომ და ა.შ.

თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურის საიტზე დევს „თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის განახლებული მასალები“ 20.11.2017¹ და

1 <http://tas.ge/?p=content&type=3&news=81404>

9.12.2017² რიცხვებით.

ეს მასალები აკადემიური თვალსაზრისით გაუმჯობესებულია, მასში მოცემულია ახალი მასალები, გათვალისწინებულია ზოგიერთი შენიშვნა, მაგრამ თვისობრივი განახლება მასში მოცემული არაა.

მათი ამ ფორმით არც მიღება და არც მიუღებლობა თბილისის მინათსარგებლობისა და საერთოთ ქალაქმშენებლობის საკითხებს არ წყვეტს.

საკითხის გადაუწყვეტლობა კი იმ ძალების ინტერესებშია, ვისაც სურს, რომ სტატუს-ქვო იქნას შენარჩუნებული. ყოველდღიურად მოსახლეობის მიერ დასმული და უპასუხოდ დატოვებული ქალაქმშენებლობის სხვადასხვა საკითხები ერთ მშვენიერ დღეს ისეთი კუმულირებული, დაგროვილი ენერჯით „შეუტევს“ მერიას, რომ შეიძლება საერთოდ არაორდინალური ღონისძიებების გატარება გახდეს საჭირო.

ამიტომ დრო არ ითმენს. ეხლა არსებული გენგეგმის „გადარჩენაზე“ ფიქრი დროის ფუჭი კარგვაა.

საჭიროა, როგორც ითქვა, ზეაქტუალური პრობლემების გამოყოფა და მათი პროგრამული გადაჭრა სრულყოფილი საკანონმდებლობისა და ქალაქმშენებლობის გეგმის შექმნის პარარელურად.

ქვეყნის სივრცობრივ-ტერიტორიული მოწყობა აუცილებელი წინაპირობაა ცალკეული მუნიციპალიტეტების სივრცობრივ-ტერიტორიული მოწყობისათვის და ქალაქმშენებლობის სწორი დაგეგმვისათვის.

ეს კანონზომიერია არა მარტო თბილისისათვის, არამედ ნებისმიერი დასახლებისათვის.³

რას აპირებს მერია ჯერ უცნობია. პროცესების მოსალოდნელი განვითარების შესახებ მხოლოდ ვარაუდია შესაძლებელი.

ასე, რომ თბილისის გენგეგმის ქრონიკა გრძელდება.

რეზიუმე

მოცემულია ქრონიკა თბილისში ქალაქმშენებლობის გენერალური გეგმის შემუშავებასთან დაკავშირებით. ნაჩვენებია ამ პროცესში წესრიგის პრობლემა.

საკვანძო სიტყვები: **თბილისი, მინათსარგებლობის გეგმა.**

THE URBAN CRISIS OF TBILISI IS REFLECTED IN THE CHRONICLES OF “GENERAL PLAN”

Mikheil Jibuti

Doctor of Economic Sciences, Professor

RESUME

There is a chronicle about the development of urban planning in Tbilisi. The problem of ordering in this process is shown.

Key Words: Tbilisi, land use plan.

2 <http://tas.ge/?p=content&type=3&news=82401>

3 ამის შესახებ იხ.მიხეილ ჯიბუტი სტუმრად ბონდო მძინარაშვილთან. 13.12.2017. ობიექტივი TV, <http://www.obieqtivi.net/tv.php?id=33982>